

№ 231 (30925) 29 oktyabr 2025-ci il, çərşənbə

Xalqın qəzeti!

Xalq qəzeti

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

1919-cu ildən çıxır

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur nəhəng tikinti meydanıdır

*Prezident İlham Əliyevin Sabirabad, İmişli,
Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarına səfəri*

Sabirabadda aqrokimyəvi vasitələrin istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanışlıq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Sabirabad Sənaye Məhəlləsində “Humix” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) aqrokimyəvi vasitələrin istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

Əvvəlcə iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov dövlətimizin başçısına Sabirabad Sənaye Məhəlləsi barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, ölkədə sənaye məhəllələrinin yaradılması Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Sənaye məhəllələrinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili haqqında” 2014-cü ildə imzaladığı fərmanla müəyyən edilib. Sənaye məhəllələsinin yaradılmasında məqsəd sənaye və xidmət sahələrində fəaliyyət göstərən kiçik və orta sahibkarların inkişafı üçün

əlvərşli şəraitin təmin edilməsi və əhalinin istehsal və xidmət sahəsində məşğulluğunun artırılmasıdır. Sabirabad Sə-

naye Məhəlləsi dövlətimizin başçısının 2017-ci ildə imzaladığı sərəncamla yaradılıb. Məhəllənin ümumi ərazisi 20,3

hektardır. Məhəllə sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyət göstərməsi üçün zəruri infrastrukturla təmin olunub. İndiyədək burada 8 rezident qeydiyyatdan keçib və fəaliyyətə başlayıb. Ümumilikdə sənaye məhəlləsində 100-dən çox iş yeri yaradılıb. Rezidentlər tərəfindən sənaye məhəlləsinə 10 milyon manatdan çox investisiya qoyulub.

“Humix” MMC ilə tanışlıq zamanı bildirildi ki, müəssisəyə 2021-ci ildə Sabirabad Sənaye Məhəlləsinin rezidenti statusu verilib. Müəssisədə orqanik mineral (toz), kimyəvi (maye və toz) və

qranul gübrələr istehsal olunur. Türkiyə, Çin və yerli texnologiya əsasında fəaliyyət göstərən müəssisənin illik istehsal gücü 18 min ton gübrə təşkil edir. Burada istehsal olunan məhsullar daxili bazarın tələbatının ödənilməsinə yönəldilməklə yanaşı, ixrac da ediləcək. Müəssisədə 16 nəfər daimi işlə təmin olunub.

Qeyd edək ki, investisiya məbləği 1,45 milyon manat olan müəssisəyə İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu tərəfindən 497 min manat güzəştli kredit ayrılıb, investisiya təşviqi sənədi verilib.

Prezident İlham Əliyev
Türkiyənin milli bayramı
münasibətilə paylaşım edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sosial media hesablarında Türkiyə Respublikasının Cümhuriyyət bayramı münasibətilə paylaşım edib.

Paylaşımnda “29 oktyabr TÜRKİYƏ. Cümhuriyyət bayramı” sözləri yer alır.

**Türkiyə Respublikasının
Prezidenti Zati-aliləri cənab
Rəcəb Tayyib Ərdoğan**

Hörmətli cənab Prezident!
Əziz Qardaşım!

Qardaş Türkiyə Respublikasının milli bayramı – Respublika Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün Türkiyə xalqını şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edir, ən səmimi və xoş arzularımı çatdırıram.

Sizin həyata keçirdiyiniz uzaqgörən və qətiyyətli siyasət nəticəsində bu gün Türkiyə bütün sahələrdə yeni zirvələr fəth edir, böyük uğurlara imza atır, beynəlxalq məsələlərdə söz sahibi olan güclü və qüdrətli dövlət kimi tanınır. Qlobal aləmdə və regionda cərəyan edən proseslərdə fəal və prinsipial mövqeyi, sülhün, sabitliyin bərqərar olmasına üçün söylədi Türkiyəyə dünyada böyük nüfuz və etimad qazandırmışdır. Biz qardaş ölkənin hər bir uğuruna sevinir və bundan fərəhlənirik.

Xalqlarımızın sarsılmaz iradəsindən qaynaqlanan və “Bir millət, iki dövlət” prinsipinə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin ən yüksək pillədə qararlaşması böyük fəxr hissi doğurur. Şuşa Bəyannaməsi ilə strateji mütəfiqlik səviyyəsinə yüksəlmiş dövlətlərarası əlaqələrimizin gündən-günə daha da dərinləşməsi və yeni məzmun kəsb etməsi qəti siyasi iradəmizin və ardıcıl birgə səylərimizin parlaq ifadəsidir.

Bu gün dünyada bənzəri olmayan Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı, birliyi və mütəfiqliyi eyni zamanda regionda sülhə, təhlükəsizliyə, rifahə və əməkdaşlığa xidmət edən mühüm amildir.

Oktyabrın əvvəlində Türk Dövlətləri Təşkilatı Dövlət Başçıları Şurasının 12-ci Zirvə Görüşündə iştirak etmək üçün Qəbələyə səfərinizi ən xoş təəssüratlarla xatırlayıram. Sizin Türk Dünyasının birliyi və TDT-nin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artırılması istiqamətində əzmkar fəaliyyətinizi xüsusi qeyd etmək istədim.

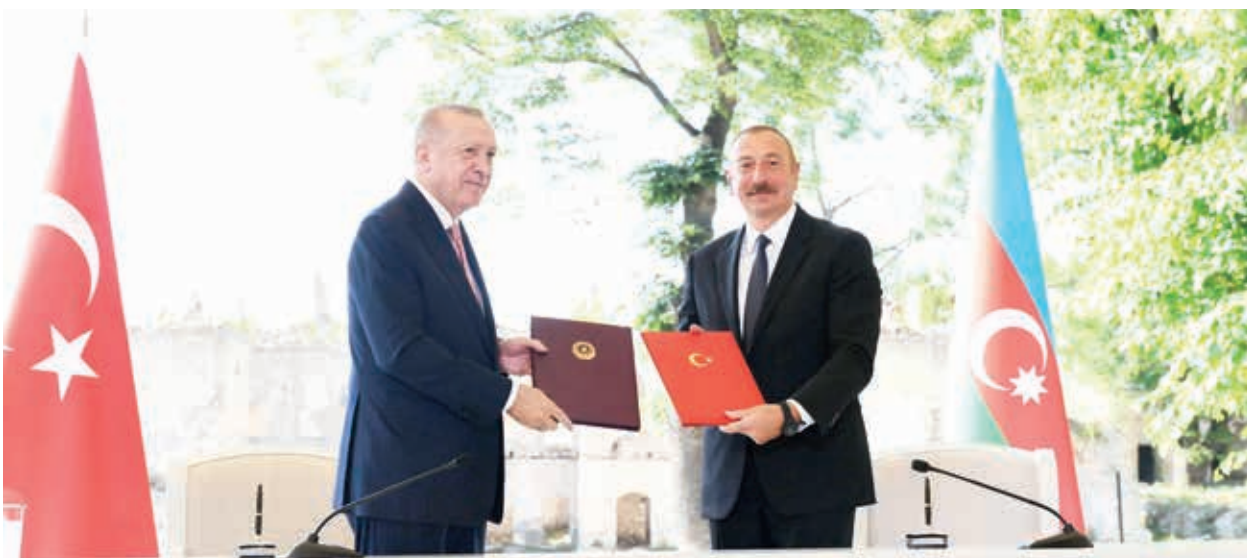
Əminəm ki, möhkəm təməllər üzərində qurulmuş və zamanın sınağından çıxmış qardaşlıq münasibətlərimizin və səmərəli əməkdaşlığımızın xalqlarımızın iradəsinə uyğun olaraq daha da genişləndirilməsi və dərinləşdirilməsi yolunda birgə səylərimiz bundan sonra da müvəffəqiyyətlə davam etdirəcəyik.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, məsul dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar, qardaş Türkiyə Respublikasına və xalqına daim əmin-amanlıq, rifah və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,
İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 oktyabr 2025-ci il

Sarsılmaz birliyin tarixi zəfərləri

Səhifə ➞ 7

Ermənistanın Türkiyəyə yolu Azərbaycandan keçir

Səhifə ➞ 9

Avronestdə etimad böhranı: Bakı və Tbilisi eyni mövqedə

Səhifə ➞ 12

İnsandan zəhmət – torpaqdan bərəkət

Səhifə ➞ 13

Prezident Sabirabadda toxumçuluq müəssisəsində

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Sabirabad Sənaye Məhəlləsində “Azera Toxumçuluq” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) toxum istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

“Azera Toxumçuluq” MMC 2021-ci ildə Sabirabad Sənaye Məhəlləsinin rezidenti kimi qeydiyyatda alınıb. Burada Türkiyənin qabaqcıl texnologiyalarının tətbiqi ilə standart və hibrid toxum istehsalı müəssisəsi

qurulub. Hazırda burada bir sıra toxumluq kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal olunur. Müəssisə ildə 500 ton yonca, 800 ton hibrid qarğıdalı, 350 ton hibrid günəbaxan, 2 min ton arpa, 2 min ton buğda toxumu istehsalı gücünə malikdir. Müəssisədə Sabirabad Pilot Aqroparkda yetişdirilən, həmçinin regionun kiçik, orta və iri fermer təsərrüfatlarından əldə olunan toxumlar xammal kimi istifadə edilir.

Qeyd edək ki, layihə dəyəri 2,5 milyon manat olan müəssisədə daimi iş yerlərinin sayı 20-yə çatdırılacaq. İşçilərin Sabirabad və ətraf rayonlardan cəlb edilməsi nəzərdə tutulur.

Pambıq emalı zavodu ilə tanışlıq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Sabirabad Sənaye Məhəlləsində “Taşobası” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) pambıq emalı zavodunun fəaliyyəti ilə tanış olub.

2023-cü ildə Sabirabad Sənaye Məhəlləsinin rezidenti kimi qeydiyyatda alınan “Taşobası” MMC-nin pambıq emalı zavodunda Türkiyə, Almaniya və İtaliya texnologiyalarının tətbiqi ilə mahlıc və texniki çiyid istehsal olunur.

Zavodun layihə dəyəri 3,3 milyon manatdır. Müəssisə ildə 8 min ton mahlıc, 10 min ton texniki çiyid istehsalı gücünə malikdir. İstehsal olunan məhsullar daxili bazarın tələbatının ödənilməsinə və ixraca yönəldilir. İndiyədək istehsal edilən məhsulun dəyəri 2,6 milyon manat olan hissəsi satılıb ki, bunun da 2,2 milyon manatı ixracın payına düşür. Zavodda xammal

kimi Neftçala, Salyan, Sabirabad və Saatlı rayonlarında yetişdirilən pambıqdan istifadə olunur. Bu işə öz növbəsində pambıq sahələrində 300 nəfərin mövsümi işlə təmin olunmasına şərait yaradır. Ümumilikdə zavodda 80 nəfərlik iş yeri yaradılıb.

Sabirabadda su filtrləri istehsal edilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Sabirabad Sənaye Məhəlləsində “Fırtına Su Sistemləri” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) su filtrlərinin istehsalı müəssisəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub.

“Fırtına Su Sistemləri” MMC 2024-cü ildə Sabirabad Sənaye Məhəlləsinin rezidenti kimi qeydiyyatda alınıb.

Layihə dəyəri təxminən 1,2 milyon manat olan müəssisədə Çin texnologiyası əsasında mayenin süzülməsi və təmizlənməsi üçün avadanlıqlar istehsal edilir. Müəssisədə ildə 210 min ədəd filtr, 15 min ədəd su filtri cihazı istehsalı planlaşdırılır. Burada istehsal edilən cihaz və ehtiyat hissələri daxili bazara çıxarılaqla yanaşı, Qazaxıstan, Özbəkistan və Türkiyəyə ixrac edilir.

Qeyd edək ki, müəssisədə 50 iş yeri yaradılıb. Yaxın gələcəkdə iş yerlərinin sayının artırılması nəzərdə tutulur.

İmişlidə arpa emalı müəssisəsi istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də İmişlidə “Promalt” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin (MMC) arpa emalı müəssisəsinin açılışında iştirak edib.

Müəssisədə pivə istehsalında əsas xammal hesab olunan arpanın xüsusi proseslərdən keçərək mayalan-

ma və fermentasiya üçün hazır vəziyyətə gətirilməsi ilə əldə edilən məhsul - malt istehsal olunacaq. İsvəçrənin “Bühler GmbH” şirkətinin müasir texnologiyası əsasında hazırlanmış avadanlıqla təchiz olunan və emal prosesi tam avtomatlaşdırılan müəssisədə ildə 11 min ton arpa istehsal ediləcək.

Müəssisənin investisiya dəyəri 33,2 milyon manatdır.

Qeyd edək ki, İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu, “Azərşəkar” MMC və “Azərsun Holding” MMC-nin tərəfdaşlığı əsasında həyata keçirilən layihəyə dövlətin investisiya təşviqi mexanizmi çərçivəsində vergi və gömrük güzəştləri ilə dəstək göstərilib. “Carlsberg Azerbaijan” pivə zavoduna da xammal satışı həyata keçirən müəssisə Cənubi Qafqazda pivəlik arpa sənəsinin emalı üzrə ixtisaslaşmış ilk müasir istehsal obyektidir. Layihə regionda aqrar-sənaye inteqrasiyasını gücləndirməklə yanaşı, texnoloji modernləşmə, daxili bazarın dayanıqlı xammal təminatı, istehsalın lokallaşdırılması baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Burada 47 nəfər işlə təmin olunacaq.

Prezident İlham Əliyev Cəbrayılın Horovlu kəndinin I mərhələsinin açılışında

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndinin birinci mərhələsinin açılışında iştirak edib.

Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Vahid Hacıyev dövlətimizin başçısına Horovlu kəndində görülən işlər barədə məlumat verdi.

Xatırladaq ki, Horovlu kəndi 1993-cü ildə Ermənistan tərəfindən işğal edilmişdi. 2020-ci il oktyabrın 4-də Azərbaycan Ordusu kəndi işğaldan azad edib.

Bu kəndin təməlini Prezident İlham Əliyev 2023-cü ilin mayında qoyub. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Mehriban Əliyeva ötən ilin oktyabrında Horovluda fərdi evlərin və sosial obyektlərin tikintisi ilə tanış olublar.

Ümumi sahəsi 248 hektar olan Horovlu kəndində 334 fərdi ev inşa edilib. Evlər 2, 3, 4, 5 otaqlıdır və müasir kommunikasiya şəbəkəsi – su, işıq, qaz, Günəş panelləri, yüksək sürətli internetlə təmin olunub. Evlərin üzərində Qarabağ xalqlarının ornaməntləri həkk edilib. Kənddaxili yollara asfalt döşənib.

(ardı 3-cü səhifədə)

Prezident İlham Əliyev Cəbrayılın Horovlu kəndinin I mərhələsinin açılışında

(əvvəli 2-ci səhifədə)

Birinci mərhələdə 94 hektar ərazidə 334 fərdi evin, 624 şagird yerlik məktəb binasının, 220 yerlik körpələr evi-uşaq bağ-

çasının, ikimərtəbəli inzibati binanın, bazar kompleksinin, çoxfunksiyalı işə obyektlərinin, tibb məntəqəsinin və idman-sağlamlıq mərkəzinin tikintisi həyata keçirilib.

Kənddə tarixən istifadə olunmuş, işğal dövründə dağıdılmış “Əsgər”, “Şığı”, “Orta”, “Gülqasım” və “Xəlifə” kəhrizləri bərpa edilib. Horovlunun su təminatının bir

hissəsi məhz bu kəhrizlər hesabına təmin olunacaq.

Qeyd edək ki, burada inşa olunmuş körpələr evi-uşaq bağçasında balacaların rahatlığının təmin olunmasına xüsusi diqqət yetirilib. Bağçada yeməxana, oyun və musiqi otaqları balacaların ixtiyarına verəcək. Bundan başqa, binada inzibati, kompüter və metodika otaqları yaradılıb. Bağçanın ərazisində uşaqların asudə vaxtlarını maraqlı keçirmələri üçün də şərait yaradılıb.

Horovluda müasir tam orta məktəb binası da tikilib. Məktəb binasında tədrisin yüksək səviyyədə aparılması üçün geniş imkanlar mövcuddur. Təhsil ocağının sinif otaqları lazımı dərs vəsaiti və avadanlıqla təchiz olunub. Burada 26 sinif otağı, kimya, fizika, biologiya və informatika, musiqi, rəsm, hərbi hazırlıq otaqları, 4 laboratoriya, kitabxana şagirdlərin ixtiyarına verəcək. Binada 180 yerlik akt zalı, qapalı idman zalı və yeməxana da yaradılıb. Məktəbin ərazisində açıq idman meydançası da mövcuddur.

Horovlu kəndində 4,4 hektar ərazidə park kompleksi də inşa olunub. Burada uşaqlar üçün oyun zonası, idman sahəsi, basketbol meydançası, masaüstü oyunlar üçün zona, söhbətgahlar yaradılıb. Eyni zamanda, Bayraq meydanından bazar kompleksinə qədər gözüntü yolları salınıb. 3,1 hektar yaşıllıq ərazisində zeytun, çinar və Eldar şamı ağacları əkilib. Torpaq işləri zamanı aşkarlanmış təbii qayalar parka daşınaraq landşaft dizaynının bir hissəsi kimi istifadə olunub. Ərazidə

“Əsgər” kəhrizinin su anbarı əsaslı təmir edilib, dekorativ landşaft yaradılıb. Həmçinin parkın ərazisində işğal zamanı dağıdılmış 4 bina tarixi yaddaşın qorunması, həmin dövrün izlərini və reallıqlarını gələcək nəsillərə çatdırmaq üçün əyani sübut kimi saxlanılıb.

Bundan başqa, kənddə ikimərtəbəli inzibati bina inşa edilib. Binada operativ idarəetmənin və qərarların səmərəli qəbulunun təmin edilməsi məqsədilə müasir situasiya mərkəzi yaradılıb. Mərkəzdə kəndin idarəetməsində Coğrafi İnformasiya Sisteminin (CİS) tətbiqi də nəzərdə tutulur. Kəndin Baş planının CİS platformasına inteqrasiya edilməsi yaşayış məntəqəsinin səmərəli planlaşdırılmasına və idarə edilməsinə imkan verəcək. Bütün torpaq sahələri, tikililər, yollar, su, enerji, qaz, rabitə xətləri bu platformada koordinatlarla yerləşdirilib. Platforma dizayn və tikinti proseslərini izləməyə, dəyişiklikləri xəritəyə tətbiq etməyə, müxtəlif situasiyalara uyğun qərar qəbul etməyə, üçölçülü (3D) bina modelləri, real vaxtda kamera məlumatlarına çıxış imkanları olduğundan mövcud vəziyyəti həm xəritədə, həm də sistem üzərində birbaşa müşahidə etməyə imkan yaradır. Dövlət və özəl qurumlarla inteqrasiya, məlumat mübadiləsi, hesabatlılıq və vizual təqdimatlar baxımından platformanın istifadəsi müasir idarəetmədə innovativ həll hesab olunur.

Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində yaradılmış şəraitlə tanış olan dövlətimizin başçısı kəndə köçən sakinlərlə görüşdü, onlara mənzillərin açarlarını təqdim etdi.

Dövlət başçısı Horovlu sakinlərinə mənzillərin açarlarını təqdim edib

edib. Bu torpaqların sahibləri bizik. Düşməni öz torpaqlarımızdan qovmuşuq və bu gün gözəl həyat qururuq. Sizi bu münasibətlə ürəkdən təbrik edirəm, sizə xoşbəxtlik, cansağlığı arzulayıram.

Sakinlər: Çox sağ olun, sizin sayənizdədir. Allah canınızı sağ eləsin.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Sakinlər: Sizin sayənizdədir, Allah Sizi Azərbaycan xalqının başı üstündən əsik etməsin.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

Qadın sakin: Sizin sayənizdə biz indi çox gözəl günlərə çıxmışıq. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Allah balalarımızı...

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Kişi sakin: Cənab Prezident, Sizinlə fəxr edirik. Əbədi Prezidentimiz olasınız.

Qadın sakin: Allah Siza cansağlığı versin. Həmişə xalqımızın başı üzərində, həmişə əziz olasınız.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Cəbrayıl rayonunun Horovlu kəndində sakinlərlə görüşüb. Dövlətimizin başçısı kəndə köçən sakinlərə mənzillərin açarlarını təqdim edib.

Sakinləri salamlayan **Prezident İlham Əliyev** dedi: Salam, xoş gəlmisiniz.

Qadın sakin: Salam, xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyev: Salaməleyküm.

Kişi sakin: Sizinlə fəxr edirik, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Salam, salaməleyküm.

Qadın sakin: Fəxr edirik, həmişə fəxrizmişəm.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Qadın sakin: Dövlətimizin başından əsik olmayasınız.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun, xoş gördük. Salam, qızım. Xoş gəlmisiniz doğma vətəninizə.

Qadın sakin: Siz də xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyev: Horovlu kəndinin tarixində çox əlamətdar, unudulmaz, tarixi bir gündür. Kənd

din sakinləri öz doğma torpağına qayıdırlar. Bu münasibətlə sizi ürəkdən təbrik edirəm, burada xoşbəxt yaşayın.

Sakinlər: Sağ olun, çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Dövlət sizin üçün bütün şəraiti yaradıb. İndi Horovlu kəndi göz oxşayır. Çox gözəl binalar, məktəb, uşaq bağçası, tibb məntəqəsi və iş yerləri yaradılıb. Evlərin sayı 334-dür və burada birinci mərhələdə 1400 insan məskunlaşacaq. Məndə olan məlumata görə, işğala qədər Horovlu kəndində 1500 adam yaşayırdı. İndi, təbii ki, ailələr böyüyüb və horovluluların sayı 2 mindən bir qədər çoxdur. İkinci mərhələdə digər vətəndaşlar üçün də evlər tikiləcək. Ancaq hesab edirəm ki, birinci mərhələdə görüldən bu işlər təqdirəlayiqdir. Burada rahat, xoşbəxt həyat sürmək üçün bütün imkanlar var.

Horovlu kəndi Vətən müharibəsinin ilk həftəsində erməni işğalından azad edilmiş

dir və əslində, bizim Zəfər yürüşümü bu bölgələrdən başlamışdır. Cəbrayıl, Füzuli istiqamətində irəli gedən bizim əsgər və zabitlərimiz düşmənin bir neçə müdafiə xəttini yara bilməmiş, beləliklə, gələcək Zəfər yürüşümüzi şərtləndirmişlər. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Onların əziz xatirəsi daim bizim qəlbində yaşayır, yaşayacaq.

Düz beş il bundan əvvəl bu ərazi işğaldan azad edildi və bu şanlı tarix hər zaman bizim qəlbində yaşayacaq. Bir neçə gündən sonra biz tarixi Zəfərimizin beşinci ildönümünü qeyd edəcəyik. 8 Noyabr – Zəfər Günü bizim tariximizdə olan ən parlaq səhifədir. Beş il bundan əvvəl tarixi Zəfərimiz bütün dünyaya səsləlib.

Azərbaycan xalqı mərd xalqdır, qəhrəman xalqdır, iradəli xalqdır, öz torpağına bağlı olan xalqdır. Biz sübut etdik ki, işğalla barışmaq fikrində deyildik, halbuki bunu dəfələrlə bəyan etmişdik. Döyüş meydanında 300-dən çox şəhər, qəsəbə, kənd azad edildi və Ermənistan kapitulyasiya aktına imza ataraq təslim olmağa məcbur oldu.

O gündən bu yana quruculuq işləri ilə məşğulduq. Bu gün bütün Qarabağ və Şərqi

Zəngəzur tikinti meydançasıdır. Artıq 50 mindən çox insan Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə yaşayır, çalışır, təhsil alır. Onlardan, təqribən, 20 mini keçmiş köçkünlərdir ki, öz vətəninə, doğma torpağına qayıdıblar. Qalanlar isə müxtəlif işlərdə işləyən vətəndaşlardır.

“Böyük Qayıdış”ın əyani sübutu bu gün gözünlüzün önündədir. Belə gözəl şərait yaratmaqla Azərbaycan dövləti bir daha öz siyasətini göstərir. İşğal dövründə oxvaxtı köçkünlərlə çoxsaylı görüşlərimdə mən demişdim ki, torpaqlar işğaldan azad olundandan sonra şəhərlərimiz, kəndlərimiz yenidən qurulacaq, əvvəlkindən daha gözəl olacaq. Bugünkü gün bu sözlərin əyani sübutudur. Bu gün sizin həyatınızda yeni dövr başlayır. Siz uzun illər - 30 il ərzində ağır şəraitdə köçkün, qaçqın həyatını yaşamısınız, mənəvi əzablar çəkmişiniz. Xüsusilə işğalın ilk mərhələsində köçkünlərin mütləq əksəriyyəti çadır şəhərciklərdə yerləşmişdir. Ona görə bugünkü reallıq, bugünkü gün, o cümlədən ədalətin təntənəsidir. Ədalətə inanmaq və onu təmin etmək lazımdır. Bax, bizim xalqımız həm ədalətə inanıb, həm də onu təmin

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun. İşğal dövründə harada yaşamısınız?

Qadın sakin: Bakıda. Cənab Prezident, Sizin sayənizdə orada, burada...

Prezident İlham Əliyev: Şəraitiniz necə idi?

Qadın sakin: Çox əla, Sizin sayənizdə hər bir yerdə bizim şəraitimiz yaxşıdır. Allah Siza cansağlığı versin. Mehriban xanıma da buradan səmimi salamlarımızı, çox-xoş istəklərimizi bildiririk.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

Qadın sakin: Dövlətimizin başından əsik olmayasınız. Sizin sayənizdə Azərbaycəniz gündən-günə gözəlləşəcək. Allah var eləsin Sizi.

Prezident İlham Əliyev: İnşallah. Gəncələr də həvəslə qayıdıblar da hər halda.

Qadın sakin: Çox, çox həvəslə. Sevincimizin həddi-hüdudu yoxdur, cənab Prezident, haqqıqatən.

Digər qadın sakin: Bu, şəhid xanımdır, iki övladı var. Əlbəttə, bugünkü günü biz həvəslə gözəliydik.

(ardı 4-cü səhifədə)

Dövlət başçısı Horovlu sakinlərinə mənzillərin açarlarını təqdim edib

(əvvəlki 3-cü səhifədə)

Prezident İlham Əliyev: Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Sakinlər: Amin.

Qadın sakın: Bütün şəhidlərimizin məqamı uca olsun. Çox sevincli bir günümüzdür. Allah Sizləri var eləsin! Allah Sizi qorusun, balalarınızı qorusun, var olasınız. Bir ana kimi təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, təşəkkür edirəm.

Digər qadın sakın: Bu tarixi, qürurverici günü bizə yaşatdığınız üçün xüsusi təşəkkür edirəm, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Bilirsiniz ki, Cəbrayıl şəhərində də artıq keçmiş köçkünlər yerləşib. Bu gün Cəbrayıl şəhərində ikinci və üçüncü yaşayış kompleksinin təməli qoyulacaq.

Sakinlər: İnşallah.

Prezident İlham Əliyev: Burada yaşayacaq insanların sayı çoxalacaq. Eyni zamanda, bu gün Cəbrayıl şəhərində məscidin təməlini qoyacağıam.

Bununla bərabər bilirsiniz ki, Cəbrayıl rayonunda iş yerləri də yaradılır. "Araz Vadisi" sənaye zonası artıq fəaliyyətdədir. Orada üç müəssisə fəaliyyət göstərir. Amma yaxın gələcəkdə onların sayı təqribən 20-yə çatacaqdır. Yəni, iş yerləri ilə bağlı burada heç bir problem olmayacaq.

O cümlədən Cəbrayıl şəhərində bu gün iki Günəş Elektrik Stansiyasının təməli qoyulacaq. Üçüncü, ən böyüyü isə artıq icra müddətindədir. Onu da bildirməliyəm ki, bu bölgənin çox gözəl kənd təsərrüfatı potensialı var. Eyni zamanda, burada Günəş enerjisi də istehsal olunacaq. Burada istehsal olunacaq Günəş enerjisi bütün bu bölgəni təmin edəcək. Çünki Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarında icra edilmiş və ediləcək Günəş və su elektrik stansiyalarının gücü təqribən 400 meqavata çatacaq. Yəni, 400 meqavatt böyük bir şəhərin tələbatını ödəyən gücdür.

Eyni zamanda, biz daim iş yerlərinin yaradılması ilə bağlı işləyirik. Burada da kənd təsərrüfatı ilə, heyvandarlıqla məşğul olmaq üçün şərait yaradılacaq. Təbii ki, artıq istifadəyə verilmiş digər kəndlərdə olduğu kimi, həyatıyanı sahələrdə də əkin-biçinlə məşğul olmaq mümkündür. Hər biriniz üçün on iki sot həyatıyanı sahə ayrılıb. Amma burada digər böyük yerlərdə, yəni, həm örs, həm də ki, əkin üçün yararlı olan torpaqlarda kənd təsərrüfatı ilə məşğul olmaq mümkün olacaqdır. Yəni, Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə işsizlik olmamalıdır. Bütün bu şəhər və kəndlər tikiləndə bunu biz əsas vəzifə kimi qarşıya qoyuruq ki, burada yaşayan insanlar işlə təmin olunsunlar.

Sakinlər: Çox sağ olun, Allah Sizə cansağlığı, uzun ömür versin. Bizim üçün xoş oldu.

Prezident İlham Əliyev: Yenidən təbrik edirəm sizi.

Qadın sakın: Mən şəxsən Horovlu sakinləri adından Sizə çox minnətdarlığımı bildirirəm.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Qadın sakın: Allah Sizi xalqımızın, dövlətimizin, belə gözəl balalarımızın üstündən əskik eləməsin. Həmişə var olasınız. Amin!

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

Kişi sakın: Biz bu gün kəndimizə gələndə həqiqətdən də kəndimizi tanıya bilmədik. Sanki İsvəçrədir, çox möhtəşəmdir, həddindən artıq möhtəşəmdir.

Prezident İlham Əliyev: Azərbaycan standartları belədir.

Kişi sakın: Bəli, təbii ki, Sizin sayənizdə, cənab Prezident. Biz həqiqətdən də inana bilmədik. Yəni, bir kənddə bu qədər şərait, bu qədər gözəlliklər. Allah Sizdən razı olsun. Təşəkkür edirik, bu gün bizim sevincimizə sevinc qatdınız. Gəldiniz, bizimlə görüşdünüz, köçməyimiz münasibətilə bizi təbrik etdiniz. Çox sağ olun, Allah Sizdən razı olsun.

Prezident İlham Əliyev: Neçə yaşınız var idi işğal vaxtı?

Kişi sakın: Mən 12 yaşında çıxmışam kənddən.

Prezident İlham Əliyev: Xatırlayırsınız?

Kişi sakın: Bəli, bəli, çox gözəl xatırlayıram. Allah Sizdən razı olsun, cənab Prezident!

Digər kişi sakın: 27 yaşında da mən çıxmışam, indi 60 yaşında geri qayıtmışam. Sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Nə ilə məşğul idiniz burada o vaxt?

Digər kişi sakın: Burada heyvandarlıqla. Bir də özüm sürücü idim, maşınla hərəkət edirdik elə o vaxt.

Prezident İlham Əliyev: O vaxt kənd necə idi?

Digər kişi sakın: Kənddə evləri hərə bir tərəfdə tikmişdi - dağda, daşda. İndi şəhər tiplidir, gözəldir, möhtəşəmdir. Təşəkkür edirəm, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Amma Horovlunun yerində tikilib.

Digər kişi sakın: Öz yerindədir, hə.

Prezident İlham Əliyev: O vaxt burada əsas məşğulluq maldarlıq idi?

Digər kişi sakın: Ancaq maldarlıq, təsərrüfat işləri, üzümçülük idi.

Prezident İlham Əliyev: Cəbrayıl rayonu, üzümçülük.

Digər qadın sakın: Pambıq yox idi, üzümçülük, taxılçılıq, heyvandarlıq inkişaf etmişdi. Bəli, çox yüksək idi. Çox sağ olun, var olun. Allah köməyiniz olsun.

Prezident İlham Əliyev: İndi kənd təsərrüfatını daha müasir üsullarla inkişaf etdirmək üçün imkanlar var. Burada həm aqroparklar yaradılır, eyni zamanda, kənd təsərrüfatı ilə məşğul olanlar üçün torpaq sahələri, əkin-biçin və heyvandarlıqla bağlı şərait də yaradılacaq. Artıq azad edilmiş bir çox kəndlərdə kənd təsərrüfatı ilə məşğul olanlar var. Həm maldarlıqla, arıçılıqla məşğul olan var, həm də meyvə bağları, üzüm bağları salınır. Yəni, bu kəndin ətrafı da kəndin özü kimi gözəl olmalıdır. Onu da siz etməlisiniz. Dövlət də təbii olaraq sizə öz dəstəyini verəcək.

Sakinlər: Çox sağ olun, təşəkkür edirik, Allah köməyiniz olsun.

Digər qadın sakın: Kəndin camaatı çox zəhmətkeşdir. Biz harada məskunlaşmışıqsa, oranı yaşllaşdırmışıq. Bəli, çox sağ olun, dillərə dastan olub. Kəndi bu şəraitdə, bu vəziyyətdə bizə qayıtdığınız üçün mən də kənd sakinləri adından təşəkkürümü bildirirəm.

Digər kişi sakın: Burada dəmyədə bitirdi, qəşəng də üzüm olurdu.

Prezident İlham Əliyev: Dəmyə? Susuz. Texniki üzüm, yoxsa süfrə üzümü?

Digər kişi sakın: Süfrə üzümü.

Prezident İlham Əliyev: Şərab zavodu var idi?

Digər kişi sakın: Şərab zavodumuz da var idi.

Prezident İlham Əliyev: Cəbrayıldə.

Digər kişi sakın: Burada da var idi.

Prezident İlham Əliyev: Kənddə də var idi?

Digər kişi sakın: Yuxarıda, kolxoz həyatı deyirdik, orada idi. Böyük içki zavodu da, çaxır zavodu da var idi. Burada taxıl da dəmyə bitirdi.

Prezident İlham Əliyev: Yəni, torpaq münbitdir. Çox yaxşı. Bu bölgənin torpağı, ümumiyyətlə, çox yaxşıdır. Qarabağ zonasının torpağı bəzi yerlərdə bax belə qara, qapqara torpaqdır. Çox məhsuldar torpaqdır, amma düşmənlər buranı işğal edib, viran qoyub. Görürsünüz, bir dənsə də salamat bina qoymayıb, dağıdıb və daşları da söküb aparıb, orada-burada satıb.

Digər kişi sakın: Sağ olun, çox sağ olun. Allah köməyiniz olsun.

Prezident İlham Əliyev: Həmişə deyirəm, biz qisasımızı döyüş meydanında al-

dıq. Şəhidlərimizin qanını da aldıq, ədaləti də bərpa etdik. Bütün düşmənləri də qovduq torpağımızdan.

Digər kişi sakın: Bizim başımızı uca etdiniz. Təşəkkür edirik, sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Siz də əziyyət içində yaşamısınız. Mən bunu bilirəm. Mən bu işğal dövründə köçkünlərlə neçə dəfə görüşmüşəm. Biz neçə şəhərcik saldıq, bəlkə də yüzə yaxın köçkün şəhərciyi. Çadır şəhərcikləri 2007-ci ildə ləğv olundu. Mən 2003-cü ildə Prezident seçiləndə demişdim ki, beş ilə bir dənsə də qalmayacaq. Dörd ilə onu ləğv etdik. Sonra yüz minlərlə, təqribən üç yüz minə yaxın qaçqını yeni binalarda yerləşdirdik. Amma yenə də doğma torpaq başqa şeydir.

Digər kişi sakın: Doğma torpaq ayrı şeydir.

Başqa kişi sakın: Doğma torpaq başqadır.

Prezident İlham Əliyev: Siz harada yaşamısınız?

Digər kişi sakın: Bakıda.

Prezident İlham Əliyev: Bakıda. Elə buradan çıxanda birbəşə?

Digər kişi sakın: Yox, əvvəlcə çadır şəhərciyində yaşadım. Orada soyuğa dözə bilmədik, ondan sonra Bakıya getdik.

Prezident İlham Əliyev: Bu işğalı xatırlayırsınız?

Digər kişi sakın: Hamısını xatırlayıram. Bu kəndə erməni girəndə axırncı biz çıxmışıq.

Prezident İlham Əliyev: Haradan girmişdilər onlar?

Digər kişi sakın: Erməni bu üzdən girdi, Daşkəsən kəndi var orada. Oradan girdi bizim kəndə. Bir də Füzuli tərəfindən gəldi. Bura bizim orta köhrimizdir. Buradan aşdıq dağın o tərəfinə. Dağın o tərəfindən də biz Arazə tərəfə getdik. Ən axırncı elə oradan çıxmışıq. Asfaltlı Arazqırağı Beyləqan tərəfə getdik. Yarımız İrana adlandıq. O vaxt İran da aranı kəsdə, imkan vermədi.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, zəngilanlılar Arazı keçdilər o tərəfə. Buradakılar isə çay boyunca.

Digər kişi sakın: Çay boyu getdik. Oradan da İran çoxuna imkan vermədi, maşınlar qaldı, piyada qaldı çoxu. Üzüm bağları ilə gəldilər. Heyvandarlıqda, məsələn, heyvan qaldı. Bax, belə pis günlər idi, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Bütün mal-mülk, ev-əşik hamısı qaldı?!

Digər kişi sakın: Ev-əşiyin hamısı dolu qaldı.

Prezident İlham Əliyev: Bunu deyirdik beynəlxalq təşkilatlara. Bir dənsə beynəlxalq təşkilat bir şey elədi? Heç nə!

Digər kişi sakın: İnamımız Sən oldun.

Prezident İlham Əliyev: Bir nəfər gəlib erməniyə dedi ki, sən buradan çıx, bura sənə deyil?

Digər kişi sakın: Yox, yox!

Prezident İlham Əliyev: Hələ istəyirdilər ki, biz də bərişaq bu vəziyyətlə. Hələ deyirdilər ki, sülh yolu ilə həll edin. Deyirdim, yaxşı, sülh yolu ilə edək, amma həll edək də. Yox, müharibə olmamalıdır. Sonra deyirdilər ki, müharibə heç bir nəticə verməz. Yəni, bu məsələ ilə məşğul olanların hamısı bizə qarşı birləşmişdi, hamısı Ermənistanın tərəfində idi.

Digər kişi sakın: Mətbuatda gördükdə, sağ olun. Çətin idi, çətin zaman idi. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Prezident İlham Əliyev: Allah rəhmət eləsin.

Digər kişi sakın: Başda Siz Komandanımız olmaqla, qayıtdınız torpağı. Hamımız inanırıq.

Prezident İlham Əliyev: Bizim xalqımız da iradə göstərmişdir, bərişmadıq, uşaqlar vətənpərvərlik ruhunda böyüdü. Ailələrdə, məktəblərdə uşaqlara verilən tərbiyə böyük rol oynamışdır. Yəni, bu torpaqları bizim gənclərimiz sinələrini qabağa verərək azad etmişdir. Özü də ən çox elə birinci mərhələdə bizim şəhidlərimiz olub. O müdafiə xətlərini keçəndə - həm buradan, həm Füzulidən. Onlar bu torpaq həsrəti ilə yaşayırdılar, güllə qabağına getmək çox böyük cəsarət tələb edirdi.

Digər qadın sakın: Cənab Prezident, mənim 38 yaşım var idi, üç oğlumla çıxmışım.

Prezident İlham Əliyev: Siz burada işləyirdiniz?

Digər qadın sakın: Bəli, məktəbin kitabxana müdiri olmuşam, orta məktəbin. Oğlanlarımın üçü də məktəbdə oxuyurdu, az yaşlı idilər. Onlarla çıxmışım. İndi çox şükür, şükür nəvəmdir, oğlumdur, onlarla gəlmişəm.

Prezident İlham Əliyev: Məşallah!

Digər qadın sakın: Allah Sizə kömək olsun. Hər şey Sizin sayənizdə oldu.

Prezident İlham Əliyev: İndi gənclər də darıxmamalıdır burada. Çünki birincisi, doğma torpaqdır. İkincisi, şərait yaxşıdır. Üçüncüsü, bütün bu Qarabağ, Şərqi Zəngəzur ən inkişaf etmiş bölgələrdən biri olacaq - nəinki Azərbaycanda, dünya miqyasında. Belə kəndlər harada salınır?

Digər kişi sakın: Yoxdur, gözəldir, hamının xoşuna gəlir. Gözlə kəndlərdir.

Prezident İlham Əliyev: Şəhərlər, yollar. İndi siz hansı yolla gəlmisiniz buraya?

Digər kişi sakın: Biz Şükürbəydidən gəldik.

Prezident İlham Əliyev: Yolu gördünüz?

Digər kişi sakın: Gördük, gördük, çox gözəldir.

Prezident İlham Əliyev: Elə yol olub?

Digər kişi sakın: Qabaq buradan o yolu gedəndə yarım saata, qırx dəqiqəyə gedib çıxdırdı. İndi 10 dəqiqəyə gəlib çıxırıq.

Prezident İlham Əliyev: İndi buradan Zəngilana gedəcəksiniz 20 dəqiqəyə. Buradan da Zəngəzur dəhlizi keçəcək. Böyük ticarət yolu olacaq.

Digər qadın sakın: İnşallah, sayənizdə.

Prezident İlham Əliyev: Yəni, bundan sonra daha çox inkişaf edəcək. Əsas odur ki, burada insanlar yerləşsin, uşaqlar çoxalsın, ailələr böyüsün, işlər getsin. Abadlıq-quruculuq, xoşbəxt həyat və sülh. Bundan sonra heç kim bizə qarşı baş qaldıra bilməz. Heç kim, heç kim!

Sakinlər: Sayənizdə, "Dəmir yumruq" sayəsində.

Prezident İlham Əliyev: Əgər kimsə baş qaldırsa, yenə də "Dəmir yumruğu" görəcək.

Sakinlər: Çox sağ olun.

Sonra açarların təqdim edilməsi mərasimi oldu.

Cəbrayıl şəhərində məscid tikiləcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Cəbrayıl şəhər məscidinin təməlini qoyub.

"PMD Projects" şirkətinin direktoru Nəriman Topçibaşev dövlətimizin başçısına görülməli işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, məscidin ümumi sahəsi 1530 kvadratmetrdən çox olacaq. Burada eyni vaxtda 615 nəfər ibadət edə biləcək. İkimərtəbəli məscid binasında eyni anda kişilərin və qadınların ibadət etmələri üçün şərait olacaq. Məsciddə icma zalı, avtomobil dayanacağı, səhəbtəqah yaradılacaq. Məscidin minarələrinin hündürlüyü 34,2 metr, günbəzin hündürlüyü isə 22,6 metr olacaq.

Qeyd edək ki, işğaldan əvvəl Cəbrayıl rayonunda 5 məscid, 40-dan çox ziyarətəqah, 20-dən artıq tarixi-memarlıq abidəsi olub. İşğal dövründə digər ərazilərimizdə olduğu kimi, bu rayondakı tarixi-dini abidələrimiz ermənilər tərəfindən məhv edilib. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsindən sonra Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun tarixi-dini və mədəni abidələrinin bərpası, yenilərinin inşası istiqamətində Azərbaycan dövləti tərəfindən mühüm işlər görüldü. Bu xüsusda 2017-ci ildə Cocuq Mərcanlı kəndində inşa edilən, Şuşa məscidinin bənzəri olan məscidi qeyd etmək olar.

II və III yaşayış komplekslərində təmələqoyma

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Cəbrayıl şəhərində ikinci və üçüncü yaşayış komplekslərinin təməlini qoyub.

İkinci yaşayış kompleksi 5,28 hektar ərazidə salınacaq. Layihə çərçivəsində 5 və 6 mərtəbəli 23 bina inşa ediləcək. Binalarda bir, iki, üç, dörd və beş otaqdan ibarət ümumilikdə 615 mənzil olacaq. Kompleksdə sakinlərin rahat yaşayışı üçün bütün zəruri şərait yaradılacaq.

Dövlətimizin başçısı daha sonra şəhərdə inşa ediləcək üçüncü yaşayış kompleksinin təməlini qoyub. Bu kompleksin də ümumi sahəsi 5 hektardan artıqdır. Burada 5, 6 və 7 mərtəbəli 25 binanın tikintisi planlaşdırılır. Layihəyə əsasən binalarda bir, iki, üç, dörd və beşotaqlı olmaqla 746 mənzilin inşası nəzərdə tutulur.

Hər iki kompleks müasir standartlara uyğun şəkildə tikiləcək, zəruri sosial infrastrukturla təchiz ediləcək və Cəbrayıl şəhərinin bərpası istiqamətində atılan növbəti mühüm addım olacaq.

Çex Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Petr Pavelə

Hörmətli cənab Prezident!

Çex Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

İnanıram ki, xalqlarımızın rifahı naminə Azərbaycan-Çexiya dövlətlərarası əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi yolunda birgə söylərimizi

bundan sonra da davam etdirəcəyik.

Sizə ən xoş arzularımı çatdırır, xalqınıza daim əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 24 oktyabr 2025-ci il

“Şəfəq” GES-ə gedən yol istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Hacıqabul-Bəhramtəpə-Ermənistan Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun 197-ci kilometrindən Cəbrayıl rayonu ərazisində inşa olunan “Şəfəq” Günəş Elektrik Stansiyasına gedən avtomobil yolunun açılışında iştirak edib.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Bildirildi ki, IV texniki dərəcəyə uyğun inşa edilən yolun ümumi uzunluğu 11,5 kilometrdir. İki hərəkət zolağından ibarət yolun eni 6 metrdir. Bu yolun inşası ötən ilin dekabrında Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı Sərəncama əsasən həyata keçirilib.

Qeyd edək ki, yeni yolun istifadəyə verilməsi bu istiqamətdə nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin təhlükəsizliyinə, əhalinin rahat gediş-gəlişinin təmin edilməsinə öz töhfəsini verəcək.

Zəngilanın Ağalı kəndinin II mərhələsinin və Məmmədbəyli kəndinin açılış mərasimləri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin 2-ci mərhələsinin və Məmmədbəyli kəndinin açılışlarında iştirak edib.

Ağalı kəndinin ikinci mərhələsində istifadəyə veriləcək evlərin sayı 103 ədəddir. Bunlar 55-i ikiotaqlı fərdi evlərdən, 3-ü isə üçmərtəbəli 2 bloklu “Townhouse” tipli binalardakı mənzillərdən ibarətdir. 36 ədəd birotəqlı, 12 ədəd isə ikiotaqlı mənzil inşa edilib. Kənddə bütün evlərə kommunikasiya xətləri çəkilib, yaşayış və qeyri-yasayış binalarının hamısı qazla təmin edilib, evlərdə kombilər quraşdırılıb. Burada ümumi sahəsi 2 hektardan çox olan park salınıb. Park Ağalı və Məmmədbəyli kənd sakinləri, eləcə də qonaqlar üçün açıq istirahət və əyləncə zonası kimi fəaliyyət göstərəcək. Parkın ərazisi 5 funksional zonaya bölünüb. Bu zonalarda uşaqların istirahəti, idman fəaliyyəti və əyləncəsi üçün bütün şərait yaradılıb. Ərazidə müxtəlif ağac və kol bitkiləri əkilib.

Sonra Prezident İlham Əliyev Məmmədbəyli kəndinin açılışında iştirak edib.

Dövlətimizin başçısına kənddə yaradılan şərait barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, kəndin ümumi sahəsi 51,6 hektardır. Kənddə 188 fərdi ev inşa edilib ki, onlardan 39-u iki, 55-i üç, 55-i dörd və 39-u beşotaqlıdır. Hər bir ev üçün həyatıyını ərazi nəzərə alınaraq hasarlanıb. Evlərdə Günəş panelləri quraşdırılıb, onlar su, işıq, qaz, yüksək sürətli internet şəbəkəsi ilə təmin olunub. Kənddaxili yollar asfaltlanıb. Kənddə çoxfunksiyalı 2 qeyri-yasayış binası da inşa olunub. İnzibati binalarda, eləcə də keçid və istinad divarlarında zövqlə işlənmiş rəsmlər çəkilib. Bu isə kəndin ümumi görünüşünə əlavə çalarlar qatır. Məmmədbəyli kəndi Ağalı kəndinə çox yaxın məsafədə yerləşdiyindən iqtisadi səmərəliliyin təmin olunması məqsədilə bu kəndləri birləşdirən keçid inşa edilib ki, bu da 360 şagird yerlik Ağalı kənd tam orta məktəbindən, 60 yerlik uşaq bağçasından, Ailə sağlamlıq mərkəzindən, məişət xidməti obyektindən, xidmətlər mərkəzindən, aptekdən, bazar kompleksindən və digər qeyri-yasayış təyinatlı obyektlərdən istifadənin rahatlığını təmin edəcək.

Kənddə yaradılmış şəraitlə tanış olandan sonra dövlətimizin başçısı Məmmədbəyli və Ağalı kəndlərinə köçən sakinlərlə görüşüb, onlara mənzillərin açarlarını təqdim edib.

Cəbrayılда “Şəms” və “Üfüq” GES-lərin təməli qoyulub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Cəbrayıl rayonunun Şahvəlli kəndində hər birinin gücü 50 meqavat olan “Şəms” və “Üfüq” Günəş Elektrik stansiyalarının təməlini qoyub.

Energetika naziri Pərviz Şahbazov dövlətimizin başçısına 50 meqavat gücündə “Şəms” Günəş Elektrik Stansiyası barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, bu layihə ölkəmizin yaşıllıq enerji strategiyasının mühüm tərkib hissəsidir və Cəbrayıl rayonunun enerji xəritəsində yeni mərhələnin başlanğıcını qoyur.

Qeyd edək ki, 2024-cü ilin mart ayında Energetika Nazirliyi ilə “Nobel Energy” şirkəti arasında 100 MVt gücündə Günəş elektrik stansiyasının tikintisi, eləcə də elektrik enerjisinin istehsalı, satışı və istehlakı sahələrində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Ardınca bu ilin aprelində Azərbaycan Respublikası Hökuməti “Enerso Cəbrayıl” MMC ilə 50 MVt gücündə “Üfüq” Günəş Elektrik Stansiyası, “Clean Energy Jabrayıl” MMC ilə isə “Şəms” Günəş Elektrik Stansiyası layihələri üzrə investisiya müqavilələri bağlayıb.

Ötən il Cəbrayıl rayonunun inzibati ərazisində

dövlət mülkiyyətinə aid 229 hektar torpaq sahəsi bərpəolunan enerji mənbələrinin inkişafı üçün ayrılıb. Bu çərçivədə “Clean Energy Jabrayıl” MMC üçün 135 hektardan çox, “Enerso Cəbrayıl” MMC üçün isə 93 hektardan çox ərazi müəyyən edilib.

Prezident İlham Əliyev “Şəms” Günəş Elektrik Stansiyasının təməlini qoydu, daha sonra “Üfüq” Günəş Elektrik Stansiyasının təməlqoyma mərasimində iştirak etdi.

Məlumat verildi ki, “Şəms” və “Üfüq” Günəş Elektrik stansiyalarında ildə ümumilikdə 206 milyon kilovat-saat elektrik enerjisinin istehsalı planlaşdırılır. Bunun nəticəsində hər il təxminən 44 milyon kubmetr təbii qaza qənaət ediləcəyi, atmosferə atılan zərərli emissiyaların isə 96 min ton azalacağı gözlənilir.

Stansiyalarda istehsal ediləcək elektrik enerjisinin 75 milyon kilovat-saatı “AzərEnerji” ASC-yə, 131 milyon kilovat-saatı isə “elektrik enerjisinin virtual ötürülməsi” prinsipi əsasında iri istehlakçılarla bir-bəşə bağlanan alqı-satqı müqavilələri üzrə satılacaq. “Şəms” və “Üfüq” Günəş Elektrik stansiyalarının 2027-ci ildə istismara verilməsi planlaşdırılır.

Bu layihələrin icrası Şərqi Zəngəzurun yaşıllıq enerji mərkəzinə çevrilməsində Cəbrayıl rayonunun rolunu daha da gücləndirəcək.

Dövlət başçısı Məmmədbəyli və Ağalı sakinlərinə mənzillərin açarlarını təqdim edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Zəngilan rayonunun Məmmədbəyli və Ağalı kəndlərinin sakinləri ilə görüşüb.

Dövlətimizin başçısı kəndlərə köçən sakinlərə mənzillərin açarlarını təqdim edib.

Prezident İlham Əliyev dedi: Salaməleyküm.

Sakinlər: Xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyev: Siz də xoş gəlmisiniz. Salam, xoş gördük.

Sakinlər: Allah Sizi var eləsin, cənab Prezidentimiz. Allah canınızı sağ eləsin.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

Qadın sakin: Sizi hamımız çox istəyirik.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, çox sağ olun.

Bu gün Ağalı və Məmmədbəyli kəndlərinin sakinləri üçün çox sevincli bir gündür. Ağalı kəndində əlavə 100 ailə yerləşəcək. Ağalının hüdudları demək olar ki, daha da böyük olur. Məmmədbəyli kəndində isə 180 ailə üçün gözəl evlər, yaraşıqlı binalar inşa edilib. Mən bilirəm ki, siz bu gün buraya gəlmisiniz. Hələ demək olar ki, yerləşməmişsiniz. Ancaq əlbəttə ki, gələnlər ərzində burada tam yerləşib öz doğma dədə-baba torpağında rahat, firavan həyat yaşayacaqsınız. Sizi bu münasibətlə ürəkdən təbrik edirəm.

Sakinlər: Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Xoş gəlmisiniz doğma vətəninizə. Bu gün doğrudan da çox gözəl bir gündür. Bu gün “Böyük Qayıdış”ın növbəti mərhələsidir. Bilirsiniz ki, biz “Böyük Qayıdış” Proqramının başlanğıcını da Zəngilan rayonunda qoyduq. Birinci kənd - Ağalı kəndində artıq üç il yarımdır ki, insanlar yaşayır və çox gözəl şərait yaradılmışdır və gözəl də saxlanılır. Mən indi Ağalının içi ilə keçdim və yeni binalarla tanış olarkən gördüm ki, bütün həyatıyını sahələr sanki gözəl bir bağa çevrilib. Biz buranı keçmiş köçkünlərə təhvil verəndə qupquru bir yer idi. Necə ki, indi Məmmədbəyli kəndində də hələ ki, o qədər də çox ağac yoxdur. Ancaq illər keçdikcə vətəndaşlar özləri

qurub-yaradırlar, əkilir-becərilir. Dövlət nə lazımdırsa edib, sizi gözəl şəraitlə təmin edib və əminəm ki, siz burada rahat yaşayacaqsınız. Siz buna layiqsiniz.

Sakinlər: Sizin sayınızda, Allah Sizi var eləsin.

Prezident İlham Əliyev: Uzun illər ərzində ağır şəraitdə yaşamısınız. Köçkün həyatı çox ağır həyatdır. Ancaq artıq o günlər arxada qaldı. Beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edib və azad olunmuş bütün torpaqlarda geniş quruculuq işləri gedir, o cümlədən Zəngilan rayonunda. Yəni də deyirəm, birinci “Böyük Qayıdış” Proqramını biz Zəngilan rayonundan başlamışdıq. Bu gün Zəngilan şəhərində də birinci yaşayış kompleksinin tikintisi demək olar ki, yekunlaşıb. Digər binaların tikintisi, məktəb, xəstəxana. Zəngilan məscidi tikilmişdir, gözəl bir memarlıq əsəridir. Konqres Mərkəzi, Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı. Yəni, bura, bu bölgə çox önəmli nəqliyyat mərkəzlərindən birinə çevriləcək. Həm Zəngəzur dəhlizi, həm Araz dəhlizi buradan keçəcək. Ona görə bu rayonun, bu bölgənin çox gözəl gələcəyi olacaq. Necə ki, bütün Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun gələcəyi çox parlaq olacaq. Bugünkü reallıq - qurduğumuz şəhərlər və kəndlər bunu göstərir.

Ermənilər viran qoyub bizim dədə-baba torpaqlarımızı, biz isə qurub-yaradan xalqıq. Biz düşməni torpaqlarımızdan qovmuşuq. İndi də doğma torpaqlarımızda qurub-yaradıq, şərait yaradıq, binalar, məscidlər tikirik, tarixi abidələri bərpa edirik. Yəni, biz - bu torpaqların sahibləri qayıtmışıq və burada əbədi yaşayacağıq. Mən sizə də xoşbəxt həyat arzulayıram. Bir daha sizi təbrik edirəm.

Sakinlər: Çox sağ olun.

Sonra açarların təqdim edilməsi mərasimi oldu.

Sonra xatirə fotoları çəkdirildi.

Prezident İlham Əliyev Zəngilan şəhərində yaşayış kompleksi ilə tanış olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 28-də Zəngilan şəhərində 104 mənzilli yaşayış kompleksində görül-müş işlərlə tanış olub.

Dövlətimizin başçısına görülmüş işlər barədə məlumat verildi. Bildirildi ki, 12 binadan ibarət yaşayış

yaş kompleksinin ümumi sahəsi 2 hektara yaxındır. Burada 104 mənzil inşa olunub. Binalardan 8-i ikimərtəbəli, 4-ü isə üçmərtəbəlidir. Hazırda binaların daxili bəzək işləri yekunlaşıb. Kompleksdəki binaların inşasında müasir memarlıq yanaşmaları əsas götürülüb. Ərazidə uşaq və idman meydançıqları quraşdırılıb. Məhəllədə 6 yerüstü və yeraltı avtomobil dayanacağı var. Elekt-

romobillər üçün enerjidoldurma məntəqəsi də nəzərdə tutulub. Yaşayış kompleksinin ərazisində yeraltı su anbarları tikilib, transformator da quraşdırılıb. Kompleks şəhərin mərkəzi hissəsində, məktəb, uşaq bağçası və parkın yaxınlığında, orta sıxlıqlı və çoxfunksiyalı zonada yerləşir.

AZƏRTAC

Əli Əsədov Belarus Baş nazirinin müavini ilə görüşüb

Oktyabrın 28-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini, iki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə hökumətlərarası komissiyanın həmsədri Natalya Petkeviçlə görüşüb.

Nazirlər Kabinetindən bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan-Belarus dövlətlərarası münasibətlərinin hərtərəfli inkişafından məmnunluq ifadə olunub, iki ölkənin prezidentlərinin fəal dialoqunun və birgə səy-

lərinin bu inkişafı təmin edən əsas faktor olduğu bildirilib.

Azərbaycan Respublikası ilə Belarus Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə hökumətlərarası komissiyanın Bakıda keçirilmiş 15-ci iclasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Görüşdə Azərbaycan ilə Belarus arasında müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən ticarət-iqtisadi, sənaye kooperasiyası, aqrar, humanitar və digər sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunub.

XQ

Milli Məclis sədrinin pakistanlı və rumıniyalı həmkarları ilə görüşü

Oktyabrın 28-də Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova Azərbaycan Konstitusiyasının qəbul edilməsinin 30 illiyinə həsr olunmuş "Konstitusiya müasir dünyada dövlətlərin müstəqilliyinin və suverenliyinin təməli kimi" mövzusunda beynəlxalq parlament konfransında iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Pakistan Senatının sədri Syed Yusuf Raza Gilani ilə görüşüb.

Görüşdə beynəlxalq parlament konfransının əhəmiyyətindən bəhs olunub, konstitusiyanın dövlətin hüquqi əsaslarının möhkəmləndirilməsində, cəmiyyətin inkişafında, siyasi sabitliyin təmin edilməsində, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının müdafiəsində mühüm rol oynadığı vurğulanıb.

Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında mövcud olan tarixi dostluq və qarşılıqlı münasibətlərdən məmnunluq ifadə edilib, bu əlaqələrin inkişafında dövlət başçılarının xüsusi rolu vurğulanıb. Qanunverici orqanlar arasında əməkdaşlığın həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli platformalarda genişləndirilməsinin əhəmiyyəti qeyd olunub.

Tərəflər bu ay İslamabadda keçirilən Azərbaycan, Pakistan, Türkiyə parlamentlərinin sədrlərinin Üçüncü Üçtərəfli Görüşü

şünü məmnunluqla xatırladaraq, onun nəticələrini yüksək qiymətləndiriblər.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova həmin gün Beynəlxalq Parlament Konfransında iştirak etmək məqsədilə ölkəmizdə səfərdə olan Rumıniya Parlamentinin sədri Mirça Abrudean ilə də görüşüb.

S.Qafarova qonağın ölkəmizə son altı ayda ikinci dəfə səfər etməsinin Azərbaycan və Rumıniya əlaqələrinin dinamik inkişafının bariz göstəricisi olduğunu qeyd edib. Beynəlxalq Parlament Konfransının əhəmiyyətindən danışan spiker vurğulayıb ki, bu konfrans il ərzində parlamentlərdən həyata keçirilən tədbirlərin davamıdır və dost ölkələrin parlamentarilərini bir araya gətirir.

Söhbət zamanı parlamentlərarası əlaqələrin inkişafı məmnunluqla qeyd olunub. Milli Məclisin sədri bildirib ki, dövlətlərimiz arasında olan münasibətlər qanunverici orqanlar arasında da əməkdaşlığın daha da inkişafı üçün yaxşı imkanlar yaradır. Parlamentlərarası dostluq qruplarının fəaliyyəti, parlament rəhbərlərinin və deputatların qarşılıqlı səfərləri bu əlaqələrin möhkəmlənməsinə xidmət edir.

Rumıniya Parlamentinin Senatının sədri Mirça Abrudean Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 30 illiyi ilə bağlı təbriklərini çatdırıb. O, Azərbaycan və Rumıniya arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin əhəmiyyətindən bəhs edərək bildirib ki, enerji, nəqliyyat, iqtisadiyyat və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı üçün geniş imkanlar mövcuddur.

Görüşdə parlamentlərarası əlaqələrin müxtəlif komitələr çərçivəsində inkişaf etdirilməsi yolları müzakirə olunub, beynəlxalq parlament təşkilatları çərçivəsində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

XQ

Ədliyyə Nazirliyinin heyəti Keniyada

Ədliyyə nazirinin müavini – Penitensiar xidmətin rəisi Mirsaleh Seyidovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Keniyanın paytaxtı Nayrobi şəhərində keçirilmiş "İslah Xidmətləri Həftəsi"ndə iştirak edib.

Nümayəndə heyəti səfər çərçivəsində ölkəmizin Keniyadakı səfirliyində olub, Ümummilli lider Heydər Əliyevin büstü önünə gül dəstəsi qoyub, xatirəni ehtiramla yad edib.

Açılış mərasimində fəxri qonaq qismində çıxış edən nazir müavini konfransın işinə uğurlar arzulayıb. Tədbir penitensiar sahənin inkişafı, məhkumların islah prosesi, rəqəmsal texnologiyaların və süni intellekt-

tin tətbiqi və digər mövzular ətrafında panel və işçi iclaslarda müzakirələrə davam edib.

Səfər çərçivəsində Keniya daxili işlər nazirinin baş katibi Salome M. Beacco ilə də görüş keçirilib. Görüşdə Azərbaycan ilə Keniya arasında penitensiar sahədə təcrübə mübadiləsi, şəxsi heyətin təlimi, reabilitasiya və reintegrasiya proqramları və digər istiqamətlərdə əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib. Həmçinin Syerra-Leone və Esvatinin nazir müavinləri – Penitensiar xidmət rəisləri ilə də görüşlər keçirilib.

Görüşlərdə ölkəmizin Keniyadakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri Sultan Hacıyev də iştirak edib.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti Nayrobi Qərb cəzaçəkənə müəssisəsinə də baş çəkib, məhkumlar üçün yaradılmış şəraitlə tanış olub.

XQ

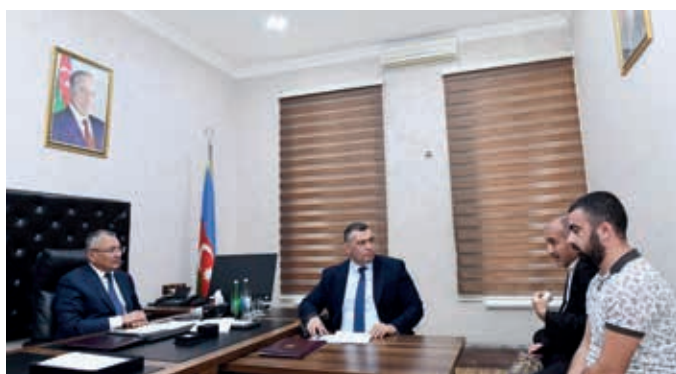
Qaçqınkomda vətəndaş qəbulu

Oktyabrın 28-də Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev növbəti dəfə vətəndaşlarla görüşüb.

Vətəndaşların müraciətləri əsasən işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış, köçürülmənin prinsipləri, sorğularda iştirak, məşğulluq, müvəqqəti məskunlaşma yerlərində mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, kommunal xidmətlər, status, vahid aylıq müavinət və digər sosial məsələlərə dair olub.

Qəbulda müraciətlər diqqətlə dinlənilib və qaldırılan məsələlərin müvafiq qaydada araşdırılacağı və qanunvericiliyə uyğun şəkildə həll ediləcəyi bildirilib.

XQ

Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun iclası

Fərhad Abdullayevin sədrliyi ilə Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun növbəti iclası keçirilib.

Məhkəmə iclasında Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun sorğusu əsasında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 80-ci maddəsi baxımından Cinayət Məcəlləsinin 206.1-1, 206-1.2, 206-1.3, 263.1 və 263.1-1-ci maddələrinin həmin Məcəllənin 2.2, 5.1 və 43-cü maddələri ilə əlaqəli şəkildə şərh edilməsinə dair konstitusiyaya işinə baxılıb.

Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu iş üzrə hakim İ.Nəcəfovun məruzəsinə, maraqlı subyektlər Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun sorğusunu və Milli Məclis Aparatının mülahizəsini, Ali Məhkəmənin Cinayət Kollegiyası, Ədliyyə Nazirliyi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsi, Hüquqi Ekspertiza və Qanunvericilik Təşəbbüsləri Mərkəzi, Vəkillər

Kollegiyası tərəfindən təqdim olunmuş mütəxəssis mülahizələri və iş materiallarını araşdırıb müzakirə edərək qərar qəbul edib.

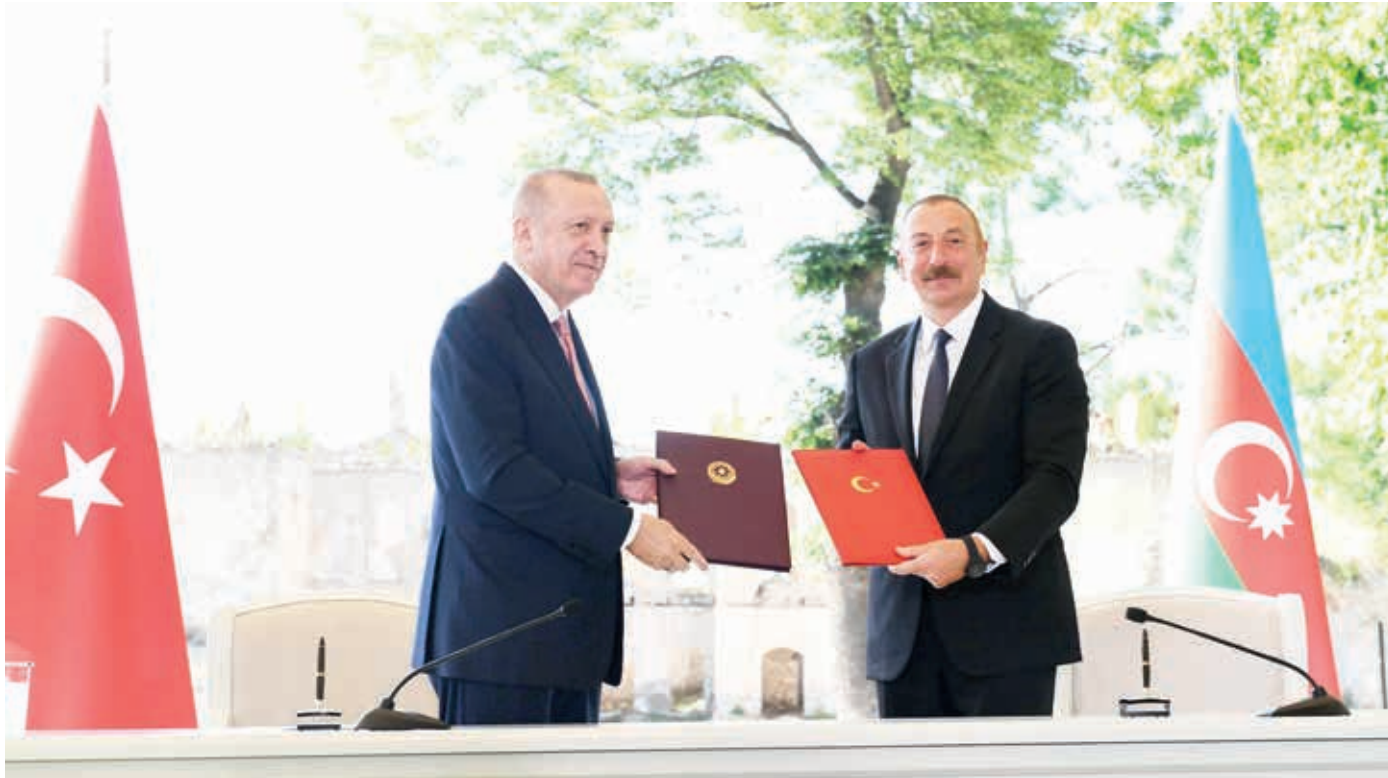
Qərarda deyilir ki, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 80-ci, Cinayət Məcəlləsinin 43 və 58-ci maddələrinə və Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun bu Qərarının təsviri-əsaslandırıcı hissəsində əks olunmuş hüquqi mövqelərə əsasən Cinayət Məcəlləsinin 206.1-1, 206-1.2, 206-1.3-cü maddələrinin sanksiyalarında göstərilən cərimə, 263.1 və 263.1-1-ci maddələrinin sanksiyalarında göstərilən nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququndan məhrum etmə növündə əlavə cəzalar həmin sanksiyalarda öz əksini tapanmış əsas cəzalardan hər birinə əlavə olaraq tətbiq edilir.

Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir, qətidir, heç bir orqan və ya şəxs tərəfindən ləğv oluna, dəyişdirilə, yaxud rəsmi təfsir edilə bilməz.

XQ

Sarsılmaz birliyin tarixi zəfərləri

*Azərbaycan–Türkiyə müttəfiqliyinin
Şuşa hədəfləri Vaşinqtonda gerçəkləşdi*

İki gün bundan əvvəl Bakıda keçirilən yüksək səviyyəli görüş diplomatik protokolun tələbi deyildi. Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovun Türkiyənin xarici işlər nazirinin müavini Ayşe Berris Ekincini qəbul etməsi Vaşinqton sülh sammitində qazanılmış tarixi zəfərin regional arxitekturağa təbiiqinin və Şuşa Bəyannaməsinin strateji dərinliyinin praktiki təzahürü idi. Həmin görüş Ankara–Bakı strateji oxunun regional gələcəyi aktiv şəkildə formalaşdıraraq aparıcı subyektlə olduqunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

Prosesin əsas təməlini Şuşa Bəyannaməsinin fəlsəfəsi təşkil edir. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtında imzalanmış sənəd münasibətləri müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəldən hüquqi çərçivə olmaqla yanaşı, həm də ortaq sivilizasiya kodları üzərində qurulmuş sarsılmaz iradənin manifestidir. Bəyannamənin hərbi-siyasi əməkdaşlığı, xüsusən xarici təhdidlərə qarşı ortaq fəaliyyəti nəzərdə tutan müddəaları Vaşinqton zəfərinə gedən yolun strateji təminatını formalaşdırdı. Məhz Türkiyənin qardaş dəstəyinin hüquqi və siyasi müstəvidə təsbit edilməsi Azərbaycanın diplomatik masada mövqelərini əhəmiyyətli şəkildə gücləndirən, rəqiblərin maneəver imkanlarını məhdudlaşdıraraq əsas amilə çevrildi. Vaşinqtonda əldə edilmiş nailiyyətlər Şuşada qoyulmuş təməllər olmadan təsəvvürə gətirilə bilməz. Bakıdakı müzakirələr zamanı Şuşa Bəyannaməsinin qardaşlıq və

Ekspert rəyi

Ceyhun MƏMMƏDOV,
Milli Məclisin deputatı

Şübhəsiz ki, Türkiyə xarici işlər nazirinin müavininin Bakıya səfəri rəmzi mənə daşımaqla yanaşı, son dərəcə pragmatik zərurətdən irəli gəlir. Vaşinqtonda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan diplomatiyası tarixi zəfərə imza atdı. Bu zəfər 44 günlük Vətən müharibəsində və antiterror tədbirləri nəticəsində əldə edilən hərbi qələbənin məntiqi və qanunauyğun siyasi-hüquqi yekunudur. Lakin biz yaxşı anlayırıq ki, sülhə imza atmaq onu qorumaq qədər asan deyil.

Bütün bu prosesin təməlinə isə, sözsüz ki, Ali Baş Komandan İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın polad iradəsi ilə imzalanmış Şuşa Bəyannaməsi dayanır. Həmin Bəyannamə

olmasaydı, Vaşinqtondakı nəticə tam fərqli ola bilərdi. Bəyannamə bizim üçün bütün diplomatik cəhəzlərdə arxalandığımız tükənməz güc mənbəyidir. İndi əsas vəzifə Vaşinqtonda əldə edilən razılıqların, xüsusilə də Zəngəzur dəhlizinin açılması kimi regionun bütün iqtisadi mənzərəsini dəyişəcək layihənin sürətlə həyata keçirilməsidir. Bu, bütün Türk dünyasının, hətta Avropanın və Asiyanın maraqlarına cavab verən mühüm geosiyasi layihədir.

dostluq əlaqələrinin təcəssümü kimi vurğulanması onun gələcəyin yol xəritəsi kimi qəbul edildiyini göstərir.

Danışqların ikinci əsas mövzusu, heç şübhəsiz, Azərbaycanın zəfəri ilə nəticələnmiş Vaşinqton sülh sammitinin yekunları oldu. Nazir Ceyhun Bayramovun prosesin detalları barədə məlumat verməsi qələbənin nəticələrinin müttəfiqlə birgə idarə olunması zərurətindən irəli gəlirdi. Vaşinqton sammiti otuzillik münaqişəni sonlandırmaqla yanaşı, Cənubi Qafqazın geosiyasi xəritəsini dönməz şəkildə dəyişdirdi. Sammitin əsas nəticəsi Azərbay-

canın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin beynəlxalq səviyyədə qeyd-şərtsiz təsdiqi, işğala son qoyan reallıqların legitimləşdirilməsi və regionda sülhün Azərbaycanın şərtləri əsasında bərqərar olmasıdır. Bu zəfər, eyni zamanda, illərlə fəaliyyətsiz qalmış və münaqişənin dondurulmasına xidmət etmiş ATƏT-in Minsk qrupu kimi vasitəçilik formatlarının fiaskosunu rəsmiləşdirdi. Beləliklə, Azərbaycan–Türkiyə tandemi regionun problemlərinin regional güclər tərəfindən həll edilməsi prinsipini uğurla həyata keçirdi. Bakı görüşü Vaşinqtondan sonra yaranmış yeni status-kvonun möhkəmləndirilməsi, sülh müqaviləsinin

müddəalarının tam icrasına nəzarət və Ermənistan tərəfindən hər hansı revansist cəhdin qarşısının alınması üçün atılacaq sinxron addımların müəyyənləşdirilməsi baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edirdi.

Görüşün gündəliyi iki dövlətin müttəfiqlik münasibətlərinin çoxşaxəli təbiətini ortaya qoydu. Dövlət liderlərinin təlimatları əsasında siyasi və təhlükəsizlik məsələləri ilə yanaşı, iqtisadi, ticarət, enerji, nəqliyyat və kommunikasiya sahələrində əməkdaşlığın gücləndirilməsi məsələləri müzakirə sferasına daxil edildi. Bu, Şuşa Bəyannaməsinin və Vaşinqton zəfərinin yaratdığı əlverişli şəraitdən iqtisadi-ticarəti dividendlər əldə etmək, sülhü dayanıqlı tərəqqi ilə möhkəmləndirmək strateji xəttinin təzahürüdür. Söhbət, sadəcə, mövcud layihələrin, məsələn, Avropanın enerji təhlükəsizliyində həlledici rol oynayan Cənub Qaz Dəhlizinin genişləndirilməsindən gəlmir. Proses həm də Zəngəzur dəhlizinin (TRIPP) açılması ilə reallaşacaq Orta Dəhlizin tam potensialının işə salınmasından, Türk dünyasını bir-birinə bağlayan polad magistralların və kommunikasiya xətlərinin çəkilməsindən, Avrasiyanın nəqliyyat və ticarət xəritəsini yenidən cizməkdən gəlir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı aparılan bərpa-quruculuq işlərində Türkiyə şirkətlərinin fəal iştirakı, müdafiə sənayesi sahəsində qurulan birgə müəssisələr, texnologiyaların transferləri müttəfiqliyin iqtisadi dayaqlarının nə qədər möhkəm olduğunu göstərir.

Müzakirələrdə Azərbaycan və Türkiyənin çoxtərəfli platformalarda, xüsusən əlaqəli hesab edilən Türk Dövlətləri Təşki-

Ekspert rəyi

Fərhad MƏMMƏDOV,
politoloq

Azərbaycan–Türkiyə ənənəvi siyasi mənəvi münasibətləri iki qardaş ölkə arasındakı münasibətlərin dərinləşməsinin və yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoymasının bariz göstəricisidir. Türkiyə xarici işlər nazirinin müavininin Azərbaycana səfəri münasibətlərin davamlı inkişafının, qarşılıqlı etimad və strateji əməkdaşlığın təzahürüdür. 44 günlük müharibədən sonra regionda yaranan yeni reallıqların əsas dayaqlarından biri məhz Azərbaycan–Türkiyə birliyi idi. Bu müttəfiqlik Cənubi Qafqazda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasında həlledici rol oynayır, regiondakı dəyişikliklərin istiqamətini müəyyənləşdirir.

Azərbaycan–Türkiyə əməkdaşlığı, həmçinin regionu geosiyasi mübarizə meydanına çevirmək istəyən qüvvələrin planlarını puça çıxardı. Şuşa Bəyannaməsi ilə təsdiqlənmiş müttəfiqlik Ermənistan–Azərbaycan sülh prosesi və Ermənistan–Türkiyə münasibətlərinin normallaşması istiqamətində də mühüm

sistemləşdirici rol oynadı. Eyni zamanda, bu əməkdaşlığa transregional kontekstdə, yəni Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində baxmaq lazımdır. Təşkilatın iki aparıcı üzvü – Azərbaycan və Türkiyə ali səviyyədə hərbi-siyasi müttəfiqlər kimi digər türk dövlətlərinə nümunədir. Bu, Türk dünyasının integrasiyasını gücləndirən və təşkilatın təkamülünü sürətləndirən vacib amildir. Azərbaycan və Türkiyə bu gün Yaxın Şərqdə tutmuş Şərqi Aralıq dənizi hövzəsindəki müxtəlif platformalarda birgə fəaliyyət göstərir, qarşılıqlı dəstək nümayiş etdirirlər. Bu siyasətin nəticələri hər iki ölkənin geosiyasi, iqtisadi və texnoloji maraqlarına xidmət edir.

latında (TDT) birgə söylərinin tədqirəlayiq hesab edilməsi Ankara–Bakı xəttinin daha geniş coğrafiyaya təsir imkanlarını təhlil edir. Bu il Qəbələdə keçirilmiş sammit TDT-nin artıq mədəni-mənəvi birlikdən geosiyasi və təhlükəsizlik məsələlərində ortaq mövqə sərgiləyən təsirli quruma transformasiyasını rəsmiləşdirdi. Azər-

liq və tərəqqi arxitekturasının memarları rolunu oynayır. Bu tarixi missiya, həm iki qardaş xalqın milli maraqlarına, həm də regional və global sülhün mənafələrinə tam cavab verir.

Yusif ŞƏRİFZADƏ
XQ

Türkiyə Cümhuriyyətinin elan olunmasından 102 il keçir

Qardaş bayramına sevindiyimiz gün

*Cümhuriyyət müstəqillik qalası,
Anadolu türkünün ədalət dünyasıdır*

Bu gün qardaş bayramına sevindiyimiz gündür. Türkiyə Böyük Millət Məclisi 1923-cü il oktyabrın 29-da qəbul etdiyi tarixi qərarla yeni bir dövlətin – Türkiyə Cümhuriyyətinin qurulduğu dünyaya bəyan etdi. İkinci qərar bundan heç də az əhəmiyyətli deyildi: Qazi Mustafa Kamal Türkiyə Cümhuriyyətinin ilk başkanı, yəni prezidenti seçildi. Atatürk qurucusu olduğu Cümhuriyyətin onuncu ildönümü şənliyindəki məşhur nitqində bu günü türk xalqının ən əziz, ən böyük milli bayramı olaraq dəyərləndirmişdi.

Osmanlı dövləti 4 il sürən Birinci Dünya savaşında dünyanın müttəfiq gücləri tərəfindən tamamilə işğal edilmiş və bəzi acı məğlubiyyət Sevr müqaviləsi ilə rəsmiləşdirilmişdi. Taleyin hökmünə diqqət edin: Sultan hökuməti Mustafa Kamala ölüm cəzası kəsmişdi, o isə cəzadan qaçıb özünü milləti uğrunda ölümün qucağına atmışdı. 1919-cu il mayın 19-da bir neçə zabıt dostu ilə kiçik bir gəmidə Samsuna gələn Mustafa Kamal görüşdüyü insanlara təminat və qətiyyətlə belə demişdi: “Gəldikləri kimi də gedəcəklər. Tək bir azadlıq var, o da milli suverenlikdir. Ölkəmizi yenə ulusun öz gücü qurtaracaqdır”.

Çanaqala səddi! Məhz bu döyüşdə göstərilən müqavimətin ardınca Qazi Mustafa Kamal 1919-cu il mayın 19-da Samsuna çıxdı və milli mübarizəyə başladı. Düşmənlərə qarşı milli şüurun, döyüş əzminin yüksəldilməsi Ərzurum və Sivas konqresləri ilə gücləndirildi. Vətənin bütövlüyü və istiqlalı ilə bağlı tarixi qərarlar qəbul edildi: müharibə hələ davam edərkən Böyük Millət Məclisi açıldı, müharibənin komandanlığı

qərarı qəbul edildi.

Qazi Mustafa Kamalın komandanlığı ilə başlayan qurtuluş savaşı 1922-ci il avqustun 30-da türk millətinin qələbəsi ilə başa çatdı. Türkiyəni parçalamağa hazırlaşan müttəfiq ölkələr onlarla ölüm-dirim savaşına qalxan qəhrəmanların qarşısında aciz qaldılar. 1923-cü il iyulun 24-də Türkiyə Böyük Millət Məclisi təmsilçiləri ilə Qərbi dövlətlərinin rəsmiləri arasında “Lozanna müqaviləsi” imzalandı. Türk millətinə təhqir olan “Sevr müqaviləsi” qüvvədən düşdü. Bəli, Cümhuriyyətə gedən yol xalqın öz gücünə inamı və türk əsgərinin şücaəti ilə atılan addımlarla açıldı. Hilallı-ulduzlu qırmızı bayraq şəhidlərin qanı ilə daha da müqəddəsleşdi. Anıqbəri ziyarət edənlər 102 il əvvəl qazanılan o zəfərin möhtəşəmliyini daha yaxından duyur və yaşayırlar.

Böyük Atatürkün dediyi gerçəyə çevrildi. 1922-ci ildə səltənətin siqutundan sonra Türkiyə dövlətinin siyasi quruluşunun son təsbiti 1923-cü ilin oktyabrında Cümhuriyyətin elanı ilə tamamlandı. Bundan sonra ilk Türkiyə

Cümhuriyyətinin ilk Prezident seçilən Mustafa Kamal Paşa Osmanlı İmperiyasından yeni siyasi rejimə faktiki keçidini şərtləndirən genişmiqyaslı islahatlara başladı. 1925-ci ildən etibarən böyük coşqu ilə keçirilən Cümhuriyyət bayramı Türkiyənin hər yerində, eləcə də Şimali Kipr Türk Respublikasında (KKTC) və dünyanın bütün ölkələrindəki Türkiyə səfirliklərində qeyd edilir. Bu gün Ulu Atatürkün qurucusu olduğu Cümhuriyyətin 102 yaşlı Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrdə də qürurla qeyd olunur.

* * *

Azərbaycan Demokratik Respublikasının yaranmasından 5 il 5 ay sonra qurulmuş Türkiyə Cümhuriyyəti xalqın xilaskarı Qazi Mustafa Kamal Atatürkün rəhbərliyi ilə islahatlar mərhələsinə qədəm qoydu. İnkişaf təşəbbüsləri, modernləşmə hərəkatları Türkiyənin yüksəlməsinə şərait yaratdı. Əlifba inqilabı, milli məktəblərin açılması, ölkə miqyasında savadlılığın və təhsil səviyyəsinin artması, iqtisadi irəliləyişlər, sənayeləşmə addımları, Türk Mülki Məcəlləsinin qəbulu, qadınlara verilən sosial, siyasi və digər hüquqlar, yeni Konstitusiyanın qəbulu və bir çox başqa yeniliklər müasirləşməyə böyük töhfələr verdi.

Böyük Atatürkün bütün Türk dünyası üçün ən qiymətli mirası olan Cümhuriyyəti onun uğrunda verilən fədakarlıqları unutmadan gələcəyə daşımaq hər bir türk övladının müqəddəs borcudur. Cümhuriyyətin təməlini türk övladının

müstəqilliyə inamı, mübarizə əzmi və tarixinə sayğısı təşkil edir. Cümhuriyyət heç vaxt müzakirə mövzusu ola bilməz! Türkiyə Cümhuriyyətinin daha da güclənməsinə heç kəs şübhəsi olmasın. Bu yolda Türk Dövlətləri Təşkilatı kimi ailədə təmsil olunanlar heç vaxt güzəştə getməyəcəkdir. Bunu da tam əminliklə deyə bilərik ki, Türkiyə Cümhuriyyətinin təməl prinsipləri bütün Türk dünyasının kollektiv zəkası, birliyi və idealıdır.

Qardaş Türkiyə Cümhuriyyətinin 102-ci ildönümündə onunla eyni sırada çiyin-çiyinə addımlayan can Azərbaycan var. Qoşa dalğalanan hilallı-ulduzlu bayraqların altında qürurlu duruşu ilə seçilən Azərbaycan türkü var. Bu qardaşlar üçün Cümhuriyyət müstəqilliyin qapısı, haqq və ədalətə söykənən dürrüst, şərəfli həyat tərzidir.

Türkiyə Cümhuriyyətinin 102-ci ildönümünü böyük qürur hissi ilə qeyd edərkən bizə azad və müstəqil yaşaya biləcəyimiz Vətən qoyub getmiş şəhidlərimizi, cümhuriyyətlərimizin təməlini qoymuş aydınlarımızın da xatirəsini dərin ehtiramla yad edirik. Cümhuriyyət Türk millətinin qəlbində alovlanan əbədi məşəl, bir millətin iki dövlətinin bayraqlarındakı hilalın içində parlayan beş və səkkizguşəli ulduzlardır!

Bu gün qardaş Türkiyə Cümhuriyyəti beynəlxalq siyasət səhnəsinin əks qütblərinin ortasında dayanan, ziddiyyət və əksliklərin baş-başa gəldiyi global dünyada məğrurluğunu qoruyub saxlamağı, böyük güclərin planladığı siyasi-hərbi ssenarilərdən baş çıxarmağı bacaran, çağdaş diplomatiyaya ədalət, siyasi əxlaq nümunəsini gətirən və bunlarla söz sahibinə çevrilən qüdrətli bir dövlətdir.

Hazırda Anıqəbirdə böyük izdiham yaşanır. Türkiyə xalqı Atatürk mavzoleyini ziyarət edərkən böyük övladının əziz xatirəsini dərin ehtiramla yad edir, ruhuna dualar oxuyur.

ARAYIŞ: *Ərazisi 783 min 562,4 kvadratkilometr olan Türkiyənin 3 faizi Avropa, 97 faizi Asiya qitəsindədir. Ölkə 7 coğrafi ərazi və 81 vilayətdən ibarətdir. 2025-ci il iyulun 1-nə olan rəsmi məlumat görə, ölkə əhalisinin sayı 85 milyon 824 min 854 nəfərdir. Paytaxtı Ankara şəhəridir. Türkiyənin rəsmi dili türk dilidir. Ölkə şərqdən İran, Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistan, cənubdan Suriya və İraq, qərbdən Yunanıstan və Bolqarıstanla həmsərhəddir.*

İ.HƏSƏNQALA
XQ

“Azər xalça” Şuşa məscidi üçün ən böyük dairəvi xalça hazırlayır

Heydər Əliyev Fondu, “PAŞA Holding” və “PMD Projects”in təşkilatçılığı ilə “Azər xalça” ASC-nin yaradıcı heyəti və toxucu komandası ümumdünya xalçaçılıq tarixinin ən böyük dairəvi əl xalçasını (diametri 22.17 m x 22.17 m) toxuyur.

Adıçəkilən möhtəşəm xalça Şuşa məscidi üçün nəzərdə tutulub. “Qarabağ” qrupuna aid, “Xətai” xalçasının elementlərini üzərində daşıyan xalçanın əsas toxunma prosesi İsmayılı və Şabran emalatxanalarında baş tutur. 150 xalçaçı xanımın toxuduğu xalça üzərində işə ötən ilin dekabrından başlanılıb.

Oktyabrın 27-də bu möhtəşəm xalçanın toxunma prosesi ilə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva tanış olub. Leyla xanım xalça ilə tanışlıqdan sonra toxucularla vaxt keçirib və tarixi xalçanın bir hissəsinə çevrilərək ona ilmə atıb.

Məlumat üçün bildirək ki, xalçanın tam şəkildə toxunması üçün yeni və fərqli üsullarda dəzgah da sifariş olunub. İki mərtəbədən ibarət dəzgah İrandan dəvət olunmuş bir qrup mütəxəssis tərəfindən xüsusi olaraq “Azər xalça” ASC üçün hazırlanıb.

XQ

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 311

“Pozitiv siyahıya daxil olan dərman vasitələrinin şərti kompensasiya məbləğinin hesablanması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Əhəlinin sağlamlığının qorunması haqqında” və “Tibbi sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 noyabr tarixli 74-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan

Bakı şəhəri, 21 oktyabr 2025-ci il

Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 20 dekabr tarixli 255 nömrəli Fərmanının 2.1.1-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Pozitiv siyahıya daxil olan dərman vasitələrinin şərti kompensasiya məbləğinin hesablanması Qaydası” təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 312

“Ambulator şəraitdə dərman vasitələrinin buraxılması haqqında müqavilə”nin Nümunəvi forması”nın təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Əhəlinin sağlamlığının qorunması haqqında” və “Tibbi sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 noyabr tarixli 74-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan

Bakı şəhəri, 21 oktyabr 2025-ci il

Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 20 dekabr tarixli 255 nömrəli Fərmanının 2.1.3-cü yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Ambulator şəraitdə dərman vasitələrinin buraxılması haqqında müqavilə”nin Nümunəvi forması” təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 313

“Dərman vasitəsinin pozitiv siyahıya daxil edilməsi qaydası və meyarları, habelə həmin siyahıdan çıxarılması əsasları”nın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Əhəlinin sağlamlığının qorunması haqqında” və “Tibbi sığorta haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 noyabr tarixli 74-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan

Bakı şəhəri, 21 oktyabr 2025-ci il

Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 20 dekabr tarixli 255 nömrəli Fərmanının 2.1.4-cü yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Dərman vasitəsinin pozitiv siyahıya daxil edilməsi qaydası və meyarları, habelə həmin siyahıdan çıxarılması əsasları” təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 316

“Qaz təchizatı haqqında”, “Dövlət rüsumu haqqında”, “İxrac nəzarəti haqqında”, “İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında”, “Elektroenergetika haqqında” və “Energetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 dekabr tarixli 121-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 3 fevral tarixli 317 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Qaz təchizatı haqqında”, “Dövlət rüsumu haqqında”, “İxrac nəzarəti haqqında”, “İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında”, “Elektroenergetika haqqında” və “Energetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 dekabr tarixli 121-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 3 fevral tarixli 317 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2002-ci il 24 iyun tarixli 98 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 6, maddə 382 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş “Düzgün tutulmamış və ya artıq ödənilmiş dövlət rüsumunun qaytarılması Qaydaları”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 3.1-ci və 3.2-ci bəndlərdə “20” rəqəmləri “10” rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 4.2-ci bənddə “7” rəqəmi “4” rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.3. 5.3-cü bənddə “7” rəqəmi “3” rəqəmi ilə əvəz edilsin;

1.4. 6.2-ci bənddə “2” rəqəmi “1” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2004-cü il 27 avqust tarixli 118 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 662 (Cild I); 2025, № 2, maddə 196) ilə təsdiq edilmiş “Müəssisə və təşkilatların, habelə sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslərin iş xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq ciddi hesabət blanklarının tərtibi və tətbiqi Qaydaları”nın 1.1-1-ci bəndinə “qaima-fakturaya” sözlərindən sonra “, Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin “Dövlət rüsumlarının elektron idarə edilməsi (e-rüsum)” informasiya sistemi tərəfindən təqdim edilən “e-bildiriş” və “e-bildiriş”in tətbiqi ilə bağlı dövlət rüsumu üzrə mədaxil qəbzina” sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 15 dekabr tarixli 230 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 12, maddə 1230 (Cild I); 2024, № 1, maddə 116, № 2, maddə 208, № 5 (II kitab), maddə 612; 2025, № 4 (II kitab), maddə 406, № 5, maddə 520) ilə təsdiq edilmiş “İxrac nəzarətinə düşən mallar (işlər, xidmətlər, əqli fəaliyyətin nəticələri) üzrə xüsusi icazənin verilməsi Qaydaları”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 1.3-cü bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“İcazənin verilməsinə görə “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu tutulur.”;

3.2. 2.3-cü bəndin birinci abzası aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Təqdim olunmuş ərizələrə (sifarişlərə) qeydiyyat alındığı tarixdən etibarən 15 gündən gec olmayaraq baxılır, çatışmazlıqlar (bu Qaydaların 2.2-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla) və ya imtina üçün əsas olmadıqda, icazənin verilməsi üçün dövlət rüsumunun ödəməsi vəzifəsi barədə şifahi və ya yazılı formada sifarişçiyə məlumat verilir. Sifarişçi tərəfindən məlumat alındığı tarixdən 5 (beş) iş günü müddətində dövlət rüsumu ödənilir və ödənişi təsdiq edən sənəd müvafiq dövlət orqanına təqdim edilir. Dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən sənəd təqdim edildikdən sonra icazə 2 (iki) iş günündən gec olmayaraq sifarişçiyə təqdim edilir və ya sifarişçi poçt göndərişi vasitəsilə göndərilir. Dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən

sənəd bu Qaydaların 2.3-cü bəndinin birinci abzasının ikinci cümləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə müvafiq dövlət orqanına təqdim edilmədikdə, müvafiq dövlət orqanı tərəfindən “Lisensiyalar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 26.2-ci maddəsində göstərilmiş tədbirlər görülür.”;

3.3. 6.3.6-cı yarımbəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 6.3.7-ci yarımbənd əlavə edilsin:

“6.3.7. dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən sənəd bu Qaydaların 2.3-cü bəndində nəzərdə tutulan müddətdə müvafiq dövlət orqanına təqdim edilmədikdə.”.

4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 30 oktyabr tarixli 318 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 10, maddə 1235 (Cild I); 2024, № 3, maddə 314, № 5 (II kitab), maddə 612) ilə təsdiq edilmiş “Rüsumsuz ticarət mağazalarının yaradılması və onların fəaliyyətinin tənzimlənməsi Qaydaları”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 2.1-ci bəndin ikinci və üçüncü cümlələri üçüncü və dördüncü cümlələri hesab edilsin və həmin bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“İcazənin verilməsinə görə “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu tutulur.”;

4.2. 2.3-cü bənd üzrə:

4.2.1. birinci cümlədə “icazə verilir” sözləri “icazənin verilməsi üçün dövlət rüsumunu ödəməsi vəzifəsi barədə şifahi və ya yazılı formada ərizəçiyə məlumat verilir” sözləri ilə əvəz edilsin;

4.2.2. ikinci və üçüncü cümlələr beşinci və altıncı cümlələr hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda ikinci – dördüncü cümlələr əlavə edilsin:

“Ərizəçi tərəfindən məlumat alındığı tarixdən 5 (beş) iş günü müddətində dövlət rüsumu ödənilir və ödənişi təsdiq edən sənəd Komitəyə təqdim edilir. Dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən sənəd təqdim edildikdən sonra icazə 2 (iki) iş günündən gec olmayaraq ərizəçiyə təqdim edilir və ya sifarişçi poçt göndərişi vasitəsilə göndərilir. Dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən sənəd bu Qaydaların 2.3-cü bəndinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə Komitəyə təqdim edilmədikdə, Komitə tərəfindən “Lisensiyalar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 26.2-ci maddəsində göstərilmiş tədbirlər görülür.”;

4.3. 3.4.5-ci yarımbəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 3.4.6-cı yarımbənd əlavə edilsin:

“3.4.6. dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən sənəd bu Qaydaların 2.3-cü bəndində nəzərdə tutulan müddətdə Komitəyə təqdim edilmədikdə.”.

5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 8 iyun tarixli 257 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 7, maddə 888 (Cild I); 2024, № 9, maddə 1090) ilə təsdiq edilmiş 1 nömrəli əlavə - “Texnoloji biznes inkubatoru rezidentlərinin qeydiyyatının, həmçinin texnologiyalar parkı rezidentlərinin və texnoloji biznes inkubatoru rezidentlərinin reyestrinin aparılması Qaydası”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

5.1. 2.1-ci bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“İnkubatorun qeydiyyat şəhadətnaməsinin verilməsinə görə “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu tutulur.”;

5.2. 2.11-ci bəndin birinci cümləsindən “və inkubatorun qeydiyyat şəhadətnaməsinə ərizəçiyə təqdim edir” sözləri çıxarılınsın;

5.3. aşağıdakı məzmununda 2.11-1-ci və 2.11-2-ci bəndlər əlavə edilsin:

“2.11-1. İdarəedici təşkilat inkubatorun qeydiyyat şəhadətnaməsinin verilməsi üçün dövlət rüsumunu ödəmək vəzifəsi barədə 2 (iki) iş günü müddətində ərizəçiyə şifahi və ya yazılı formada məlumat verir. Ərizəçi tərəfindən məlumat alındığı tarixdən 5 (beş) iş günü müddətində inkubatorun qeydiyyat şəhadətnaməsinin verilməsi üçün dövlət rüsumu ödənilir və ödənişi təsdiq edən sənəd idarəedici təşkilata təqdim edilir.

2.11-2. Ərizəçi tərəfindən dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən sənəd təqdim edildikdən sonra inkubatorun qeydiyyat şəhadətnaməsi 2 (iki) iş günündən gec olmayaraq ərizəçiyə təqdim edilir və ya sifarişçi poçt göndərişi vasitəsilə göndərilir.

Bakı şəhəri, 22 oktyabr 2025-ci il

Dövlət rüsumunun ödənilməsi faktını təsdiq edən sənəd bu Qaydaların 2.11-1-ci bəndində nəzərdə tutulan müddətdə təqdim edilmədikdə, idarəedici təşkilat tərəfindən inkubatorun qeydiyyat şəhadətnaməsi ləğv edilir və bu barədə məlumat 2 (iki) iş günü müddətində ərizəçiyə göndərilir.”.

6. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 14 fevral tarixli 48 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 2, maddə 311 (Cild I); 2024, № 3, maddə 302, № 7, maddə 930) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən, yaxud ölkəyə idxal olunan aksiz markası ilə markalanmalı və məcburi nişanlama ilə nişanlanmalı olan malların Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövriyyəsinin tənzimlənməsi, aksiz markalarının və məcburi nişanlamanın hazırlanması üçün sifarişin verilməsi, onların tətbiqi, satışı və uçotunun aparılması Qaydaları”nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. 6.2.3-cü və 6.5.3-cü yarımbəndlər ləğv edilsin;

6.2. 6.7-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“6.7. Xidmət sifarişçisinin təqdim etdiyi müraciətə 3 (üç) iş günü müddətində baxır, bu Qaydaların 6.2-ci və 6.5-ci bəndlərinin tələbləri pozulduqda həmin müddət ərzində sifarişdən imtina edilməsi barədə qərar qəbul edir və bu barədə 2 (iki) iş günü müddətində Sistem vasitəsilə sifarişçiyə məlumat verir.”;

6.3. 6.7-1–6.7-3-cü bəndlər 6.7-2–6.7-4-cü bəndlər hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda 6.7-1-ci bənd əlavə edilsin:

“6.7-1. Sifarişçi tərəfindən bu Qaydaların 6.2-ci və 6.5-ci bəndlərinin tələbləri təmin olunduqda, Xidmət sifarişçi tərəfindən müvafiq olaraq markaların sayına və ya müsbətə olunmuş mallara təbiiq edilən aksiz markalarının sayına uyğun olaraq dövlət rüsumunun ödənilməsi üçün müraciətə baxılma müddətində “e-bildiriş” tərtib edir və Sistem vasitəsilə dövlət rüsumu ilə yanaşı, həmçinin “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 4.3-3-cü maddəsinə əsasən xidmət haqqını ödəmək barədə sifarişçiyə məlumat verir.”;

6.4. 6.7-2-ci bəndə “Sistem vasitəsilə” sözlərindən sonra “bu Qaydaların 6.7-1-ci bəndində qeyd edilən məlumatla yanaşı,” sözləri əlavə edilsin;

6.5. 6.7-3-cü bənddə “aksiz bu Qaydaların 6.7-1-ci bəndinə” sözləri “bu Qaydaların 6.7-1-ci və 6.7-2-ci bəndlərinə” sözləri ilə əvəz edilsin və həmin bəndə “ödənilir” sözlərindən əvvəl “dövlət rüsumu və xidmət haqqı, bu Qaydaların 6.7-2-ci bəndinə münasibətdə həm də aksiz” sözləri əlavə edilsin;

6.6. 6.7-4-cü bənddə “2.1.5-2.1.9-cu yarımbəndlərində qeyd edilən mallara təbiiq olunan məcburi nişanlanmanın alınması üçün aksizin” sözləri “6.7-3-cü bəndində nəzərdə tutulan ödənişlərin” sözləri ilə əvəz edilsin;

6.7. aşağıdakı məzmununda 6.7-5-ci bənd əlavə edilsin:

“6.7-5. Bu Qaydaların 6.7-1–6.7-4-cü bəndlərinin tələbləri pozulduqda Xidmət markalarının verilməsindən imtina edilməsi barədə qərar qəbul edir və bu barədə 2 (iki) iş günü müddətində Sistem vasitəsilə sifarişçiyə məlumat verir.”;

6.8. 6.8-ci bəndin birinci cümləsi çıxarılınsın və həmin bəndin ikinci cümləsində “bəndinə” sözü “və 6.7-5-ci bəndlərinə” sözləri ilə əvəz edilsin.

7. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 25 iyun tarixli 314 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2024, № 6 (II kitab), maddə 733 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş “Qapalı paylayıcı şəbəkələrin fəaliyyət Qaydaları”nın 3.1-ci bəndinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“İcazənin verilməsinə görə “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu tutulur.”.

8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 25 iyun tarixli 315 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2024, № 6 (II kitab), maddə 734 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş “Elektrik şəbəkəsinə dair Qaydalar”ın 154.11-ci bəndində “istismarına” sözü “istismara buraxılmasına” sözləri ilə əvəz edilsin və həmin bəndə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“İcazənin verilməsinə görə “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu tutulur.”.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 317

“Azərbaycan Respublikası Dövlət Mühafizə Xidmətinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) məaşlarının və hərbi qulluqçularının hərbi rütbəyə görə məaşlarının məbləğləri”nin təsdiq edilməsi haqqında

“Azərbaycan Respublikası Dövlət Mühafizə Xidmətinin fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 29 avqust tarixli 491 nömrəli Fərmanının 6.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabi-

neti **qərara alır**:

1. “Azərbaycan Respublikası Dövlət Mühafizə Xidmətinin hərbi qulluqçularının (Xidmətin rəhbərliyinə aid olan hərbi qulluqçular istisna olmaqla) aylıq vəzifə (tarif) məaşlarının məbləğləri” təsdiq edilsin (*1 nömrəli əlavə*).

2. “Azərbaycan Respublikası Dövlət Mühafizə Xidmətinin dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) məaşlarının məbləğləri” təsdiq edilsin (*2 nömrəli əlavə*).

3. “Azərbaycan Respublikası Dövlət Mühafizə Xidmətinin hərbi qulluqçularının

Bakı şəhəri, 23 oktyabr 2025-ci il

hərbi rütbəyə görə məaşlarının məbləğləri” təsdiq edilsin (*3 nömrəli əlavə*).

4. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılsın ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Mühafizə Xidmətinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) məaşları və hərbi qulluqçularının hərbi rütbəyə görə məaşları üçün tələb olunan vəsaitin ödənilməsi məqsədilə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qeyd: Qərara edilmis əlavələrin tam mətni ilə www.nk.gov.az və www.xalqgazeti.az saytlarında tanış ola bilərsiniz.

Ermənistanın Türkiyəyə yolu Azərbaycandan keçir

Cənubi Qafqazın geosiyasi xəritəsi son illər strateji transformasiya dövrünü yaşayır. Ermənistanın Türkiyəyə çıxışının mümkünlüyü ilə bağlı Paşinyanın təklifləri bu prosesin həm siyasi, həm iqtisadi, həm də regional təhlükəsizlik aspektlərini açıq şəkildə göstərir. Baş nazirin təklifi – Alican–Keşişkənd–Sisian–Gorus marşrutundan istifadə – praktik baxımdan qısa müddətdə reallaşca biləcək potensiala malik olsa da, onun uğuru Ermənistanın və Azərbaycanın iradəsindən, ABŞ və Türkiyə ilə danışıqların gedişindən asılıdır.

Paşinyanın Ermənistan–Türkiyə sərhədini açmaq təşəbbüsü həm daxili, həm də regional siyasətdə strateji hədəflərlə bağlıdır. Bir tərəfdən, Ermənistan uzun illər blokadada qalmış ölkə kimi Ankara ilə sərhədin açılmasını iqtisadi canlanma və tranzit imkanlarının genişlənməsi baxımından özünün prioritet siyasəti kimi təqdim edir. Paşinyan bu təşəbbüsü vasitəsilə Türkiyəyə müəyyən diplomatik təzyiq göstərməyi və onu Ermənistan–Azərbaycan münasibətlərinə birbaşa cəlb etməyi hədəfləyir. Burada açıq siyasət məntiqi var: Ermənistan üçün sərhədin açılması yalnız iqtisadi fayda deyil, həm də Ankara ilə Bakı arasında balanslaşdırıcı rolü təmin etmək üçün strateji vasitədir.

Digər tərəfdən, bu təşəbbüs real geosiyasi maneələrlə üzləşir. Alican sərhəd keçidi 1993-cü ildən bağlıdır və açılması üçün Türkiyə tərəfi Azərbaycanla yekun sülh müqaviləsinin imzalanmasını əsas şərt kimi qoyur. Bu isə Paşinyanın iradəsi ilə takbaşına həll edilə biləcək məsələ deyil; burada həm Azərbaycan, həm də regional güclərin mövqeyi həlledici rol oynayır. Ankara üçün sərhədin açılması yalnız ikitərəfli münasibətlərdən asılı deyil, həm də Cənubi Qafqazdakı təhlükəsizlik və enerji siyasətinə təsir edən regional balanslarla bağlıdır.

Məhz bu kontekstdə Azərbaycanın mövqeyi Paşinyanın planını məhdudlaşdıran amillərdən biridir. Bakı üçün əsas prioritet TRIPP marşrutunun inkişafı və istifadəyə verilməsidir ki, bu da Türkiyə ilə birbaşa quru əlaqəsini təmin edən strateji tranzit xəttidir. Paşinyanın təklif etdiyi üç sərhəd keçidi Bakı üçün prioritet xarakter daşıyır və strateji planlarda yer almır. Bu isə onu göstərir ki, Ermənistanın təşəbbüsləri, hətta praktik baxımdan mümkün olsa da, Azərbaycanın əsas strategiyası ilə üst-üstə düşmür və regional siyasətdə ciddi tarazlıq tələb edir.

Analitik nöqteyi-nəzərdən baxıldıqda, Paşinyanın təklifi həm iqtisadi maraqlar, həm də diplomatik manevr üçün nəzərdə tutulmuş vasitədir. Amma onun uğuru üçün yalnız Ermənistanın təşəbbüsü ki-

fayət deyil; burada həm regional integrasiya, həm də çoxtərəfli diplomatiya mühüm rol oynayır.

Paşinyanın təklif etdiyi marşrut iqtisadi baxımdan da müəyyən üstünlüklərə malikdir. Hazırda Türkiyədən Azərbaycana malların daşınması üçün əsas istifadə olunan Trabzon–Tbilisi–Qazax–Bakı marşrutu təxminən 1200 kilometrdir. Bu marşrut üzrə 430 kilometr Trabzon–Tbilisi, 260 kilometr Tbilisi–Qazax, 500 kilometr isə Qazax–Bakı hissəsinə düşür. Nəticədə, logistika xərcləri və nəqliyyat vaxtı yüksək olur, eyni zamanda bu marşrut regional tranzit üçün əlavə risklər daşıyır, çünki Gürcüstanın təhlükəsizlik və siyasi balansına bağlıdır.

Paşinyanın təklif etdiyi marşrut isə təxminən 630 kilometr uzunluqdadır. Alicandan İrəvana qədər cəmi 15 kilometr, İrəvandan Gorusadək 190 kilometr və Laçın–Bakı arasındakı məsafə 420 kilometrdir. Bu, marşrutu mövcud Gürcüstan yolu ilə müqayisədə təxminən iki dəfə qısaldır və daşımaların vaxtını, həmçinin logistika xərclərini əhəmiyyətli dərəcədə azalda bilər. Praktiki olaraq, bu, Azərbaycan üçün tranzit xərclərinin optimallaşdırılması və

yük dövriyyəsinin sürətləndirilməsi imkanlarını yaradır.

Bundan əlavə, marşrutun iqtisadi səmərəliliyi yalnız məsafə ilə ölçülmür. Qısa marşrut eyni zamanda tranzit təhlükəsizliyini və strateji nəzarəti artırır. Hazırda Türkiyədən Azərbaycana gedən mallar üçün Gürcüstan marşrutu tranzit dövlətin

geosiyasi vəziyyətindən asılıdır, halbuki Ermənistan vasitəsilə keçəcək marşrut birbaşa regional balansın yeni elementini təşkil edə bilər. Bu isə şübhəsiz, yalnız iqtisadi deyil, həm də siyasi üstünlük yaradır: Azərbaycanın nəzarəti altında olan tranzit döhlizi regionda iqtisadi integrasiyanı sürətləndirə və strateji asılılığı azalda bilər.

Eyni zamanda, bu marşrutun istifadəyə verilməsi Ermənistan üçün də iqtisadi maraqlıdır. Ölkə uzun illər blokadada qaldığından hər hansı tranzit döhlizi iqtisadi canlanma, xarici investisiyaların cəlbə və regional ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi baxımından önəmlidir. Beləliklə, marşrut həm Azərbaycanın, həm də Ermənistanın iqtisadi maraqları ilə müəyyən səviyyədə üst-üstə düşür, lakin bunun siyasi və diplomatik maneələrdən asılı olduğunu unutmamaq lazımdır.

Analitik baxımdan bu marşrut potensial olaraq Cənubi Qafqazın regional iqtisadi xəritəsinə dəyişə və Orta Dəhlizin effektivliyini artıraraq Çin–Avropa tranzitini daha qısa və ucuz edə bilər. Lakin bu iqtisadi üstünlüklər yalnız siyasi iradə və çoxtərəfli razılaşmalar çərçivəsində reallaşca bilər; iqtisadi maraqlar və siyasi realitetlər bir-birindən ayrı düşünülə bilməz.

Paşinyanın təklif etdiyi marşrutun əsas təsir gücü geosiyasi və təhlükəsizlik kontekstində ortaya çıxır. Ermənistanın Türkiyəyə çıxışı Azərbaycandan keçərək reallaşdığı halda, bu marşrut regionun geosiyasi balansına birbaşa təsir göstərir. Əvvəla, belə bir tranzit döhlizi Azərbaycanın nəzarətində olacağı üçün Ankara və İrəvan arasında mövcud balans dəyişdirir. Türkiyə üçün bu marşrut həm iqtisadi, həm də diplomatik baxımdan maraqlıdır, çünki quru bağlantısı vasitəsilə Azərbaycanla birbaşa əlaqə təmin olunur, lakin bu əlaqənin Ermənistan ərazisindən keçməsi Ankara üçün potensial siyasi risklər də yaradır.

Eyni zamanda, marşrut Ermənistanın diplomatik manevr imkanlarını genişləndirir. İrəvan üçün bu yolun əsas məqsədi Türkiyəni Alican sərhədini açmağa razı salmaqdır. Bu isə Ermənistanın Ankara üzərində diplomatik təzyiq vasitəsi kimi istifadə etdiyi strateji alətdir. Analitik baxımdan, marşrut Ermənistanın regional oyunçular arasında mövqeyini möhkəmləndirməyə yönəlmiş siyasi manevrdir. Çünki tranzit imkanlarının genişlənməsi ilə İrəvan həm BMT və digər beynəlxalq qurumlarda, həm də regional forumlarda öz rolunu artırmaq imkanı əldə edir.

Digər tərəfdən təhlükəsizlik aspektləri kritik əhəmiyyət kəsb edir. Marşrutun reallaşması üçün Ermənistan–Azərbaycan sərhədində əlavə keçidlərin açılması tələb olunur ki, bu da yalnız tərəflər arasında sülh və etimad mexanizmlərinin qurulması ilə mümkündür. TRIPP marşrutunun inkişafı bu məsələdə Azərbaycan üçün prioritetdir və hər hansı əlavə tranzit döhlizlərinin yaranması Bakı tərəfindən ciddi təhlükəsizlik və strateji qiymətləndirmələrə tabedir.

Ümumiyyətlə, marşrut Cənubi Qafqazın yeni geosiyasi mənzərəsində kritik element rolunu oynaya bilər. O, regional iqtisadi integrasiyanı sürətləndirə, Türkiyə–Azərbaycan–Ermənistan əlaqələrində yeni dinamika yarada və regional təhlükəsizlik balansını yenidən formalaşdırma bilər. Lakin siyasi iradə, diplomatik mexanizmlər və regional razılaşmalar olmadan marşrut tam potensialını ortaya çıxara bilməz.

Paşinyanın təklif etdiyi marşrutla Zəngəzur döhlizi arasında müqayisə Cənubi Qafqazın regional dinamikasını daha aydın göstərir. TRIPP koridoru — Laçın–Qubad-

lı–Zəngilan–Gorus istiqamətindəki quru döhlizi — Azərbaycan üçün strateji prioritetdir və Türkiyə ilə birbaşa quru bağlantısını təmin edən ən qısa marşrut kimi qəbul edilir. Bu marşrut tamamlandıqda Türkiyə və Azərbaycan arasında yük daşımaları əlavə 130–140 kilometr qısalacaq, nəqliyyat xərcləri və vaxt minimuma enəcək və Orta Dəhlizin Çin–Avropa xətti üzrə səmərəliliyi əhəmiyyətli dərəcədə artırılacaq.

Paşinyanın təklifi isə marşrut olaraq hazır vəziyyətdədir, iqtisadi baxımdan qısalılmış məsafə və tranzit səmərəliliyini təmin edir. Amma onun strateji reallaşması siyasi və diplomatik maneələrdən asılıdır. Bütün bunlar həm Ermənistan, həm də Türkiyə üçün diplomatik manevr və Ankara üzərində təzyiq vasitəsi kimi istifadə olunur. Lakin Azərbaycanın prioritetləri ilə

üst-üstə düşmədiyi üçün Bakı bu təşəbbüsü yalnız məhdud regional tranzit imkanı kimi qiymətləndirir.

Müqayisələr göstərir ki, bölgədə iqtisadi və strateji maraqlar siyasi iradə və regional razılaşmalarla müəyyən edilir. TRIPP layihəsi tamamlandıqdan sonra Cənubi Qafqazın iqtisadi xəritəsi dəyişəcək: Türkiyə–Azərbaycan–Ermənistan iqtisadi əlaqələri yeni məcraya yönələcək, regional tranzit döhlizləri optimallaşacaq və Ermənistanın tranzitdən əldə edə biləcəyi siyasi fayda məhdudlaşacaq. Deməli, Ermənistanın Türkiyəyə çıxışı Azərbaycandan keçməklə potensial iqtisadi fayda və regional integrasiya üçün imkan yaradır, lakin onun reallaşması siyasi və diplomatik mexanizmlər vasitəsilə mümkün ola bilər.

Şəbnəm ZEYNALOVA,
XQ-nin siyasi analitiki,
siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru

İki ölkə arasında ticari-iqtisadi əlaqələrdə, eləcə də siyasi münasibətlərdə müəyyən sabəblərdən yaranan soyuqluq, bir qayda olaraq, mədəni sahəyə kölgə salmadan aradan qaldırılmalıdır. Yaxın tarixin təcrübəsində bunun nümunələrinə rast gəlinir. Amma milli kimliyə, mənəvi-əxlaqi dəyərlərə yönəlik, xalqın hafizəsində, ictimai şüurunda xoşagəlməz şırımlar açan təbliğat məşinimin özündən sonra buraxdığı fəsadları aradan qaldırmaq üçün uzun müddət tələb olunur.

Min illərdir özünü cəmiyyətdə təsdiqlədən, insan xislətinin dərinliklərinə nüfuz edə-edə dilimizdə vətəndaşlıq hüququ qazanan bir atalar sözü var: “Qılınc yarası sağalar, söz yarası sağalmaz”. Müdriklərin əsrlər

boyu şahidi olduqları canlı nümunələrə söykənərək cildəldiyi bu kəlamı ona görə oxuculara xatırladıq ki, Azərbaycanla şimal qonşumuz Rusiya arasında münasibətlərin soyuma və gərginlik mərhələsindən sonra anlaşma və yumşalma dövrünə qədəm qoyma və, bununla bağlı rəsmi və qeyri-rəsmi tribunalardan maraqlı təkliflərin, müsbət çağırışların səslənməsi istər-istəməz müəyyən qənaətə gəlməyə zəmin yaradır.

Məskvanın Bakı ilə humanitar əlaqələri yeniləmək istəməsində təəcüblü heç nə yoxdur. Bu istəyi iki ölkənin liderləri MDB-nin Düşənbə zirvəsindəki ikitərəfli görüşdə və ondan sonra telefon danışığında dilə gətiriblər. Bu günlərdə Rusiya prezidentinin beynəlxalq mədəni əməkdaşlıq üzrə xüsusi nümayəndəsi Mixail Şvidkoyun məhz bu kontekstdə maraqlı açıqlamasını eşitdik və oxuduq.

rix birləşdirir”. Bu iki xalqın çox yaxın qohumluq bağlarına malik olduğunu, hər iki ölkədə cəmiyyətin əsaslarını təşkil edən eyni mənəvi-əxlaqi dəyərləri bölüşdüklerini xüsusi vurğulayan Rusiya prezidentinin xüsusi nümayəndəsi “RIA Novosti” agentliyinə müsahibəsində bunları söyləyib: “Rusiya Azərbaycanla, eləcə də azərbaycanlı tərəfdəsləri ilə humanitar əlaqələri bərpa etməyə hazırdır. Ölkələr arasında mədəni əlaqələrin bərpa olunmaması üçün heç bir səbəb yoxdur”.

Mixail Şvidkoy öz tərəfindən iki ölkə arasında “mədəni əlaqələrin bərpa olunması üçün heç bir köklü səbəb” görməyə bilər. Amma son 10 ayda şimalda gördüklərimizi və eşitdiklərimizi görməzdən gəlmək, sadəcə, mümkün deyil. Şvidkoyun açıqlamasından daha bir sitat: “Azərbaycanlı dostları-

mız və həmkarlarımız humanitar, elm, təhsil və mədəni sahədə əlaqələri bərpa etməyə nə qədər hazır olsalar, biz də bir o qədər hazırıq”. Ardınca o, Rusiya ilə Azərbaycanı çoxəsrlik tarixin birləşdirdiyini, xalqların bir-birinə yaxın qohumluq əlaqələri ilə sıx bağlı olduqlarını, hər iki ölkənin cəmiyyətləri üçün əsas olan mənəvi-əxlaqi dəyərləri bölüşdüyünü qeyd edib.

Onu da xatırladaq ki, iyunun əvvəlində Azərbaycanın Mədəniyyət Nazirliyi Rusiyanın dövlət və özəl qurumları tərəfindən ölkəmizdə keçirilməsi planlaşdırılan bütün mədəni tədbirlərin, o cümlədən konsertlər, festivallar, tamaşalar, sərgilər və digərlərinin ləğv edildiyini açıqlamışdı. Bunun səbəbi şimal qonşumuzun özəl və hökumətə yaxın telekanallarında dövlətimizin və xalqımızın ünvanına yalandan, şər-böhtandan yığılmuş çıxışların edilməsi, xüsusilə də milli-mənəvi dəyərlərimizin rüşxənd və ironiya hədəfinə çevrilməsi idi. Xalqımızın milli kimliyinə və qüruruna toxumağı hədəfləyən o cür hədəyanları qısa zaman kəsiyində – 4-5 ayın içində unutmaq mümkündürmü? Əlbəttə, mümkün deyil.

Rusiya prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Mixail Şvidkoy müsahibəsində bunları da söyləyib: “Biz heç vaxt unutmuruq ki, SSRİ-nin dağılmasından bu yana 35 ildir müddət olan yeni diaspor ölkələri özlərinin mədəniyyət siyasətlərinə malik müstəqil dövlətlərdir. Biz bunu görürük. Biz mədəniyyət siyasətimizə hörmətlə yanaşılmasını istədiyimiz kimi, bu ölkələrdə həyata keçirilən mədəniyyət siyasətinə də hörmətlə yanaşırıq”. Daha sonra Rusiyanın keçmiş mədəniyyət naziri əsas məqsədiini açıqlayır və mətləb üstünə gəlir: “Düşünürəm ki, biz qarşılıqlı ittihamların intensivliyini azaltmalıyıq. Əgər biz həqiqətən dialoq haqqında düşünürüksə, yalnız mənfəyi diqqət yetirməli deyil, müsbət cəhətləri axtarmalıyıq”.

Azərbaycan dialoq və mədəni əlaqələrin bərpasına hazır olmadığını demir. Sadəcə olaraq, həmin əlaqələr eyni statuslu tərəfdəş, beynəlxalq hüquqa, iki dövlət arasında imzalanmış strateji tərəfdaşlıq sazişinin ruhuna, insan haqlarına qarşılıqlı hörmət prin-

Ekspert rəyi
Rasim MUSABƏYOV,
Milli Məclisin deputatı, politoloq

Rusiya və Azərbaycan prezidentləri Düşənbədə görüşəndən sonra ikitərəfli münasibətlərin qarşılıqlı istiqamətində irəliləməsinə son qoyuldu. Amma bu heç də o demək deyil ki, münasibətlər özünün əvvəlki məcrasına qayıdıb. Oradakı Azərbaycan diasporunun nümayəndələrinə divan tutulması prosesi başa çatmayıb. Sadəcə, heç bir günahı olmadan dustaqxanaya salınan insanları buraxırlar və onlar Azərbaycana qayıtmaq imkanı əldə edirlər. Bunun da müqabilində “Sputnik Azərbaycan”ın əməkdaşları Rusiyaya yola salınırlar.

Hazırda ikitərəfli münasibətlərin tam qaydaya düşməsindən danışıq bilmərik. Bəli, pisləşməyə doğru da getmir, qarşıdurma meyilləri də hiss olunmur. Amma son bir ilə yaxın müddətdə Rusiyanın müstəqil və hökumətə yaxın media qurumlarında Azərbaycanla qarşı yalanlarla, hədə-qorxu ilə müşayiət olunan təbliğatın yaddan çıxıldığını deyə bilmərik, yəni özümlü heç nə olmayıbmiş kimi apara bilmərik. Humanitar sahədə, mədəni aspektdə əlaqələrin davam etməsi təbii bir Dediymiz anti-Azərbaycan təbliğatının ardınca biz şimal qonşumuzun burada düzənləyəcəyi hansısa mədəni-kültüvi tədbiri alqışlaya bilmərik. Həmin yaramaz, qorəzli siyasi texnologiyaların ikitərəfli münasibətlərə vurduğu ziyanın

siplərinə əsaslanmalıdır. Qarşı tərəf bunu da anlayışla qarşılamalıdır ki, Azərbaycan hələ də məlum təyيارə qəzası ilə bağlı hadisəyə yanaşmada öz mövqeyini qoruyur. Mixail Şvidkoyun bu sözlərinə isə haqq qazandırmaq mümkün deyil: “Doğrudur, coğrafi gerçəkliyi tale kimi qəbul etdiyimiz üçün siyasi hadisələrin hansı səmtdə və necə cərəyan etməsindən asılı olmayaraq, biz qonşuyuq. Yəni, bundan başqa Yer kürəmiz yoxdur”.

Aydın məsələdir ki, bu çağırışlar normal diplomatik jestlərdir. Bunu anlamaq üçün politoloji təhsilə ehtiyac yoxdur. Bəli, Azərbaycan Rusiya ilə humanitar sahələr üzrə uzun müddətli münasibətlərə malikdir. Bunun iki xalq arasında əlaqələrin inkişafına yalnız pozitiv təsirinə qeyd etmək olar. Amma Rusiyanın yazılı və şəbəkə KİV-lərində, sosial şəbəkədə xalqımızın ünvanına səsləndirdikləri hədəyanlar, prezidentin xüsusi nümayəndəsi Mixail Şvidkoyun 4-5 ay bundan əvvəl Xankəndidə Ayrıavzovskinin büstünün götürülməsi ilə bağlı

aradan qalxması, yaddan silinməsi üçün müəyyən vaxt lazımdır. Bu səbəbdən yaxın zamanlarda mədəni əlaqələrin bərpasını gözləmirəm.

İqtisadi əlaqələr münasibətlərin fərqli aspektidir. Hətta məlum səbəblərdən münasibətlərin pisləşdiyi dövəmdə qarşılıqlı ticarətin həcmində artım müşahidə olunub. İndi də birgə işlər davam etdirilir, Şimal–Cənub marşrutunun yaradılması gündəlikdə durur. Rusiya qazının Azərbaycanla İrana nəqli layihəsi üzərində iş aparılır, üç ölkə arasında elektrik xətləri şəbəkəllər yaradılması ideyası var. Rusiya mallarının tranzit ödəyər kimi Azərbaycan və Gürcüstandan keçərək Ermənistana daşınmasına gəldikdə isə rəsmi Tbilisinin buna necə yanaşacağı hələlik məlum deyil.

Ümumiyyətlə, Azərbaycanın istəyi bölgə ölkələri arasında bağlanmış bütün kommunikasiyaların açılmasıdır. Bu zaman Bakı üçün əsas prioritet Zəngəzur döhlizidir. Qalan məsələlər tədricən öz həllini tapacaq.

verdiyi qorəzli bəyanat da yadımdan çıxmayıb. O zaman qəzetimiz şimalda bəzi dəirələrin mədəniyyət anlayışını geosiyasi alətə çevirməyə çalışdıqları barədə yazmışdı. İndi isə demək istəyirik ki, mədəni davranış diplomatik düstürlərlə düz münasib olmalıdır. Münasibətlərin eyni vaxtda bu iki müstəvidə zərər görməsi qətiyyəən arzuədilən deyil.

İmran BƏDİRXANLI
XQ

İnformasiya savaşında daha bir mənəvi qələbə

Azərbaycan liderinin İtaliya telekanalına müsahibəsi düşmən dairələrin yalan və böhtanlarını alt-üst etmişdi

2020-ci ilin payızında 30 ilə yaxın davam edən Ermənistanın işğal siyasətinə qarşı əks-hücum əməliyyatları fonunda Azərbaycan beynəlxalq hüququn bərpası və ərazi bütövlüyünün təmin olunması uğrunda mübarizəsini informasiya cəbhəsində də uğurla davam etdirirdi. Prezident İlham Əliyevin 2020-ci il oktyabrın 26-da İtaliyanın nüfuzlu “Rai-1” telekanalına verdiyi müsahibə də bunun parlaq ifadəsi idi.

Dövlət başçısının Apennin ölkəsi telekanalının suallarına cavabları həm beynəlxalq ictimaiyyətin regiona dair yanlış təsəvvürlərinin dağıdılmasına, həm də Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin dünya auditoriyasına çatdırılmasına xidmət edirdi. Həmin dövrdə bir sıra beynəlxalq media orqanlarında, eləcə də “Rai-1” kimi Avropanın ən çox izlənən informasiya platformasında Ermənistanın təcavüzkar siyasəti və respublikamızın legitim müdafiə tədbirləri açıq və inandırıcı arqumentlərlə izah olunurdu.

Prezident İlham Əliyev həmin müsahibədə respublikamızın fəaliyyətinin tam şəkildə BMT Nizamnaməsinə, Helsinki Yekun Aktına və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əsaslandığını vurğulayıb, Azərbaycan ərazisində aparılan savaşın işğalda saxlanılan torpaqların azad edilməsi məqsədini dəşdirdiyini və bunun dövlətin suveren hüququnun təzahürü olduğunu xatırladırdı. Belə bir ədalətli yanaşma, xüsusən də Qərb mediasının bəzən tərəfli münasibəti baxımından informasiya müharibəsində mühüm önəmə malik idi. Azərbaycan lideri İtaliya auditoriyasına BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrinin Ermənistanın işğalçı ordusunun Qarabağdan qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb etdiyini və Azərbaycanın bu qərarların icrasını gerçəkləşdirdiyini bir daha diqqətə çatdırırdı. Dövlət başçısının ritorikasında beynəlxalq hüquqla bağlı istinadların çoxluğu isə təsədüfi deyildi. Buna görə də Azərbaycan lideri münəqişənin hərbi mərhələsinin də hüquqi əsasları sөykəndiyini diqqətə çatdırır, ölkəmizin legitimliyini hüquqi-siyasi çərçivədə sübuta yetirirdi.

“Rai-1”ə müsahibənin mühüm uğurlarından biri də Prezident İlham Əliyevin Qərb mediasında yayılan dezinformasiyalara qarşı arqumentli cavabları idi. Ermənistan və onu dəstəkləyən bəzi dairələr tərəfindən döyüşlər zamanı guya mülki əhalinin hədəfə alındığı, yaxud xarici döyüşçülərin Azərbaycana gətirildiyi iddia edilirdi. Ölkə rəhbəri müsahibədə bu iddiaları faktlarla təkbiz edərək Azərbaycan ordusunun beynəlxalq humanitar hüququn tələblərini tam yerinə yetirdiyini, mülki obyektlərin heç vaxt hədəf seçilmədiyini, əksinə, Ermənistanın Gəncə, Bərdə və Tərtər kimi şəhərləri raket atəsinə tutmaqla müharibə cinayətləri törətdiyini bildirirdi. Bu, təkcə hərbi-siyasi açıqlama deyildi, eyni zamanda, Azərbaycanın beynəlxalq humanitar prinsiplərdəki üstün mövqeyinin təsdiqi idi. Ölkə rəhbəri bu fikirləri əsləndirməklə, əslində, Qərb ictimai rəyində “kim haqlıdır?” sualına doğru-dürüst cavab verirdi.

Müsahibənin ən diqqətçəkən cəhətlərindən biri də Prezident İlham Əliyevin soyuqqanlı, diplomatik və eyni zamanda, prinsipial ritorikası idi. Dövlət başçısı sualları emosiyasız, eyni zamanda, inandırıcı və faktlara əsaslanaraq cavablandırırdı. Bu, Avropa mediasında ölkə rəhbərinin peşəkar diplomat, strateji düşüncə sahibi və siyasi balans yaradan lider obrazını daha da möhkəmləndirirdi. Azərbaycan liderinin “Biz öz torpağımızda vuruşuruq, biz kiminsə torpağına girmir-

rik” ifadəsi beynəlxalq auditoriyada həm hüquqi, həm də mənəvi baxımdan güclü təsir yaradırdı. Bununla da Prezident İlham Əliyevin siyasi lider olmaqla bərabər, həm də global informasiya məkanında respublikamızın milli mənafeələrini gerçəkləşdirən intellektual dövlət başçısı kimi nüfuzu daha da güclənirdi.

Qeyd edək ki, “Rai-1” müsahibəsi beynəlxalq ictimai rəydə Qarabağ məsələsinə münasibətin yenidən formalaşmasına güclü təkan verdi. Həmin vaxta qədər Qərb auditoriyasında Ermənistanın kiçik və zəif dövlət kimi təqdimatı geniş yayılmışdı. Lakin İlham Əliyevin arqumentli və aydın mesajları münəqişənin “böyük və kiçik dövlətlər”in deyil, haqlı və haqsız tərəflərin münəqişəsi olduğunu göstərirdi. Bu müsahibədən sonra bir sıra nüfuzlu analitiklər qrupu mediada Azərbaycanın mövqeyinə daha obyektiv baxış sərgiləməyə başladı. Beynəlxalq münasibətlər müstəvisində isə Azərbaycanın diplomatik etibarlılığı və geosiyasi cəhəti daha da artmağa başladı.

Prezident İlham Əliyev müsahibə zamanı, eyni zamanda, respublikamızın regional sabitlik, əməkdaşlıq və enerji təhlükəsizliyi istiqamətində oynadığı rolu xüsusi vurğuladı. Bu, Vətən müharibəsi dövründə belə Azərbaycanın beynəlxalq tərəfdaşlara sadıqlığını və konstruktiv siyasətini göstərirdi. Respublikamızın həm qardaş Türkiyə, həm də digər beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlığının beynəlxalq hüquq çərçivəsində həyata keçirilməsi, regionda sülhün yalnız ədalət üzərində qurula biləcəyi ilə bağlı fikrin daim önə çəkilməsi də bunun bariz ifadəsi idi. Bu yanaşma təkcə müharibə zamanı deyil, sonrakı postmünəqişə dövrünün diplomatik strategiyasının da ideoloji əsaslarını təşkil edirdi.

“Rai-1” aparıcısının suallarına cavab verən Prezident İlham Əliyev Ermənistanın 2020-ci ilin iyulunda Tovuz istiqamətində, sentyabrda isə cəbhə boyunca törətdiyi təxribatları da diqqətə yönəldirdi. Hədəfin isə Azərbaycan ordusu ilə bərabər, həm də ölkəmizin enerji və kommunikasiya xətlərini, eləcə də beynəlxalq layihələri təhlükə altında saxlamaq, regionda sabitliyi pozmaq olduğunu bildirirdi.

Ölkə rəhbəri, eyni zamanda, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın “Qarabağ Ermənistandır” bəyanatı ilə danışıqlar prosesini tam iflic vəziyyətə saldığını vurğulayıb, bunun nəinki beynəlxalq hüquqa, eləcə də ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə aparılan sülh danışıqlarının ruhuna zidd olduğunu sübut edirdi. Prezidentin fikirlərində bir mühüm məqam – Ermənistan rəhbərliyinin illər boyu münəqişəni sülh yolu ilə həll etmək istəmədiyi, əksinə, işğalı legitimləşdirməyə çalışdığı da vurğulanırdı.

Prezident İlham Əliyevin “Rai-1” kanalına müsahibəsində Azərbaycanın Avropada ən yaxın tərəfdaşlarından biri olan İtaliya ilə əlaqələrin, xüsusilə enerji və iqtisadi sahələrdə strateji səviyyəyə yüksəlməsi iki ölkə arasında qarşılıqlı etimadın və informasiya şəffaflığının göstəricisi idi. Müsahibədə Prezident qeyd edirdi ki, Azərbaycan İtaliya ilə bə-

rabərhüquqlu tərəfdaşlıq münasibətlərinə böyük önəm verir və bu əlaqələr qarşılıqlı hörmətə əsaslanır.

Eyni zamanda, dövlət başçısı İtaliya ictimaiyyətinə çatdırırdı ki, Azərbaycan dövləti mülki əhalini hədəf almır, müharibə yalnız işğal olunmuş ərazilərdə gedir. Azərbaycan lideri Gəncə və Bərdəyə atılan raketlərin, mülki insanların qətlə yetirilməsinin Ermənistanın terrorçu mahiyyətini açıq göstərdiyini vurğulayıb, bununla Azərbaycanın dinc sakinlərin həyatına dəyər verir, beynəlxalq humanitar hüquqa sadıq qalması ilə bağlı Avropa auditoriyasına yönələn humanitar mesajlar ötürürdü.

Prezident İlham Əliyev müsahibədə Azərbaycanın çoxmillətli və multikultural cəmiyyətindən də bəhs edərək bildirdi ki, ölkəmizdə müxtəlif dirlərin və xalqların nümayəndələri sülh və qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşayırlar. Ölkə rəhbəri bu faktı Azərbaycanın tolerantlıq ənənələrinin və sivilizasiyalararası dialoqa verdiyi töhfələrin bariz nümunəsi kimi dəyərləndirirdi. Bu fikir, əslində, Avropa tamaşaçısına ünvanlanmış dərin məna daşıyırdı: Azərbaycan nə dini, nə də etnik münəqişə aparır, mübarizə yalnız işğala qarşıdır.

Onu da qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin “Rai-1” telekanalına müsahibəsində diqqətçəkən cəhət təkcə cavabların məzmunu deyil, həm də onun diplomatik davranış tərzı və arqumentlərin peşəkar təqdimatı idi. O, son dərəcə təmkinli, lakin qətiyyətli tonla, beynəlxalq auditoriyanın anlayacağı dildə Azərbaycanın mövqeyini vurğulayırdı. Bu, informasiya müharibəsində Azərbaycanın üstünlüyünü gerçəkləşdirən əsas amillərdən biri idi. Prezidentin bütün müsahibələrində olduğu kimi, burada da onun əsas məqsədi Azərbaycanın öz torpaqlarını işğalçıdan təmizlədiyi və bunu beynəlxalq hüquq çərçivəsində həyata keçirdiyi barədə həqiqəti dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq idi.

Azərbaycan liderinin “Rai-1”ə müsahibəsi qısa müddətdə dünya mediasında geniş rezonans doğurdu. Müxtəlif beynəlxalq agentliklər müsahibədən əsas fikirləri sitat gətirərək respublikamızın arqumentlərini obyektiv şəkildə təqdim edirdi. Bu hadisə Azərbaycanın müasir informasiya diplomatiyasının parlaq nümunəsinə çevrildi. Artıq ölkəmiz təkcə enerji layihələri və geostrateji mövqeyi ilə deyil, həm də global informasiya savaşında uğurlu media siyasəti ilə tanınmağa başladı.

Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin sözügedən müsahibəsi müasir diplomatiyada qələbənin yalnız masa arxasında deyil, efrdə də əldə edildiyini sübuta yetirdi. Dövlət başçısının hər bir bəyanatı milli mövqeyin, dövlət strategiyasının və tarixi ədalətin ifadəsi kimi yüksək qiymətləndirildi. Bu müsahibə də Azərbaycanın informasiya mübarizəsində qələbəsinin əsas mərhələlərindən biri olaraq Vətən müharibəsinin ümumi uğur salnaməsinə daxil oldu.

Azərbaycan liderinin cavablarında dövlətin haqq səsi, xalqın ədalət istəyi əks olundu. Nəticə etibarilə, Prezident İlham Əliyevin 2020-ci ilin payızında “Rai-1”də yayılan müsahibəsi təkcə Azərbaycan xalqına deyil, bütün dünyaya gerçək bir mesaj idi: “Ədalət bərpa olunur. Qarabağ Azərbaycandır!”.

Vaqif BAYRAMOV
XQ

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhəboyu törətdiyi genişmiqyaslı təxribatlara cavab olaraq Azərbaycan Ordusu əks-hücum əməliyyatına başladı. Vətən müharibəsi 30 illik işğala son qoyan şanlı Qələbə ilə nəticələndi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan möhtəşəm Zəfər Azərbaycan tarixinə qızıl hərfilərlə yazıldı.

Vətən müharibəsinin xronikası

Ə tyb

- Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, döyüş əməliyyatları əsasən cəbhənin Xocavənd, Füzuli və Qubadlı istiqamətlərində davam edib. Düşmənin hücum cəhdlərinin qarşısı qətiyyətlə alınıb. Ermənistan silahlı qüvvələrinin şəxsi heyəti arasında ölən və yaralananlar var. Dəqiq atəş zərbələrinə tab gətirə bilməyən düşmən itki verərək geri çəkilməyə məcbur edilib. İşğalçı ordunun xeyli sayda canlı qüvvəsi, iki ədəd T-72 tankı, iki ədəd BM-21 “Qrad” yaylın atəşli reaktiv sistemi, 14 ədəd müxtəlif tip-

təxribatlarına cavab olaraq, sentyabrın 27-də başladığı uğurlu əks-həmlə əməliyyatı nəticəsində indiyədək düşmənin xeyli sayda döyüş texnikası, hərbi sursatı məhv edilərək sıradan çıxarılıb və qənimət götürülüb. Düşmənin ümumi itkiləri 2,7 milyard dollar dəyərində qiymətləndirilir.

- Ermənistan cəmiyyətində təşviş, ordusunda isə kaos, kütləvi fərariilik və özbaşınalıq hökm sürür.

- ANAMA-nın məlumatına əsasən, Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan ərazisinə 13 ballistik raket atıb.

li topu, bir neçə dayaq məntəqəsi və altı ədəd avtomobil texnikası sıradan çıxarılıb.

- Müdafiə Nazirliyi Qubadlı rayonunun işğaldan azad olunan Qiyaslı və Sarıyataq kəndlərinin videogörüntülərini yayıb.

- Ermənistan ordusunun yüksək rütbəli bir neçə zabiti məhv edilib.

- Bərdədə mülki infrastruktur və dinc əhalimizi atəşə tutan düşmən bölmələri, işğalçı ordunun qüvvə və vasitələri Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən darmadağın edilib.

- Qubadlı istiqamətində Azərbaycan Ordusunun mövqələrinə aviazərbələr endirməyə cəhd göstərən Ermənistan silahlı qüvvələrinin iki Su-25

- Müdafiə Nazirliyi düşmənin döyüş meydanında atıb qaçdığı hərbi sursat, zirehli və avtomobil texnikalarının videogörüntüsünü paylaşılıb.

- Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, Azərbaycan Ordusunun endirdiyi zərbələr nəticəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri geri çəkilməyə məcbur edilir. Düşmən xeyli itki verir, onun döyüş texnikası sıradan çıxarılır.

- Azərbaycan Ordusunun Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı

hücum təyyarəsi Hava Hücumundan Müdafiə bölmələrimiz tərəfindən məhv edilib.

- Ermənistanın işğal olunmuş ərazilərimizdə mədəni sərvəti və əmlakı məhv etməsi və talaması ilə bağlı cinayət işi başlanıb.

- Baş Prokurorluğun məlumatına əsasən, Ermənistanın təxribatları nəticəsində həlak olan mülki şəxslərin sayı 90-a çatıb, 392 nəfər xəsarət alıb.

Mustfi K AMAL
XQ

Könüllü Vətən fədaisi

Vətən üçün şəhidliyi könüllü qəbul edən kapitan Ruhin Müzəffər oğlu Xəlilovun ad-soyadı çoxlarına tanışıdır. Rahat işini, isti kabinetini soyuq səngərə dəyişən könüllü vətən fədaisi...

Ruhin 1987-ci il martın 13-də Cəbrayıl rayonunun Məzrə kəndində doğulub. 1993-cü il avqustun 23-də Cəbrayıl işğal olunanda onun cəmi 6 yaşı var idi. O zaman kim bilirdi ki, 6 yaşında doğulduğu rayonu məcburən tərk edən bu uşaq vaxt gələcək Vətən torpağının xilaskarlarından birinə çevriləcək... Onlar öz övladlarını, həyat yoldaşlarını, valideynlərini uğrunda canlarından keçdikləri bu Vətənə əmanət etdilər...

2011-ci ilin 14 oktyabrında Ədliyyə Nazirliyinin Müsəbiqə Komissiyası tərəfindən ədliyyə orqanlarına dövlət qulluğuna qəbulla bağlı müsəbiqəyə yekun vurulanda, uğurlu nəticəyə nail olan 56 namizəd arasında Ruhin Müzəffər oğlu Xəlilovun da adı var idi.

Ədliyyə işçisi kimi Biləsuvar, İmişlidə çalışdı, 10 ilə yaxın müddətdə vəzifə pilləsində addım-addım yüksəldi. Çalışdığı yerlərdə prinsipiallığı, haqq-ədalətin

Beləcə, Ədliyyə Nazirliyinin İcra Baş İdarəsinin məsləhətçisi, kapitan Ruhin Xəlilov Vətən müharibəsi başlayandan 3 gün sonra - oktyabrın 1-də könüllü cəbhəyə gedi. O, Qarabağ uğrunda döyüşlərdə qəhrəmanlıqla vuruşan Şanlı Ordunun minlərlə əsgərindən biri olur...

Bacısı Gülnar Xəlilova deyir ki, "Tovuz hadisələrindən sonra orduya könüllü yazılmışdı. Bu haqda ailədən heç kimə deməmişdi, sonradan bildişdik... Cəbhədən zəng edəndə deyirdi hər şey yaxşıdı, çox şey söyləmədim... Öz rayonumuz - Cəbrayıl alınanda mesaj yazmışdı ki, doğma torpaqdayam. Sizi bura gəzməyə gətirəcəm".

Ədliyyə zabitanın döyüş yolu cəmi 21 gün sürdü... Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı uğrunda gedən döyüşlərdə fərqləndi, şücaət göstərdi.

Təəssüf ki, bacısına verdiyi sözə əməl etmək ona qismət olmadı... Ruhin Xəlilov oktyabrın 22-də Qubadlı istiqamətində gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid oldu. O, Bakıda, ikinci Fəxri xiyabanda - şəhid olan döyüş yoldaşlarının əhatəsində dəfn edilib.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə Ruhin Xəlilov "Vətən uğrunda", "Qubadlıın azad olunmasına görə", "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və "Cəsur döyüşçü" medalları ilə təltif olunub.

Ömrünü Vətən yolunda qurban verən Ruhin də adını heç zaman unudulmayacaq qəhrəmanlar salnaməsinə yazdırdı.

Ruhin keçdiyi şərəfli döyüş yolu ilə xalqın və dövlətinin adını uca tutdu, qəhrəmancasına vuruşaraq müqəddəs şəhidlik zirvəsinə yüksəldi. O üç övladına - qızları Qönçə və Melissaya, oğlu Tunara şəraf və ləyaqətlə anılacaq bir yol qoyub getdi...

M.CƏFƏROV
XQ

İtkin şəhidlər dəfn olunub

Birinci Qarabağ müharibəsinin daha bir itkin şəhidi – Lətif Qəribahı oğlu Şahhüseynov oktyabrın 28-də Sumqayıt Şəhidlər xiyabanında dəfn olunub.

Dəfn mərasimində şəhidin ailə üzvləri, Müdafiə və Daxili İşlər nazirliklərinin əməkdaşları, Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin nümayəndələri, Milli Məclisin deputatları, müharibə veteranları, şəhid ailələri və sakinlər iştirak ediblər.

Şəhidin bacısı Mələk Şahhüseynova bildirib ki, qardaşı Vətənin dar günündə Sumqayıt Hərbi Komissarlığından hərbi xidmətə çağırılıb. Əvvəlcə Yevlaxa, oradan da döyüş bölgəsinə yollanıb. Xocavənd istiqamətində

isə itkin düşüb: "Bu gün biz öz həsrətimizi sonlandırdıq. Biz qardaşım, bütün şəhidlərimizlə fəxr edirik. Ümid edirik ki, tezliklə bütün itkin ailələri öz şəhidlərinə qovuşar, gözləri yollardan çəkilsin".

Qeyd edək ki, Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidi L.Şahhüseynov 1969-cu il martın 12-də Sumqayıt şəhərində anadan olub. O, 1992-ci il iyunun 28-də Xocavənd rayonunun Qırmızı Bazar qəsəbəsi istiqamətində gedən döyüşlərdə itkin düşüb.

Birinci Qarabağ müharibəsinin daha bir itkin şəhidi Mübariz Ağahüseyn oğlu Şahmurov oktyabrın 28-də Bakının Nizami rayonunun Keşlə qəsəbəsinə də yerləşən Şəhidlər xiyabanında dəfn edilib.

Dəfn mərasimində şəhidin ailə üzvləri, Müdafiə və Daxili İşlər nazirliklərinin əməkdaşları, Nərimanov, Nizami, Suraxanı Rayon İcra hakimiyyətlərinin nümayəndələri, müharibə veteranları, şəhid ailələri və sakinlər iştirak ediblər.

İtkin şəhid yaylın atəşi və hərbi orkestrin müşayiəti ilə Dövlət Himnimizin sədaları altında torpağa tapşırılıb. Şəhidin ruhuna dualar oxunub, məzarı üstünə əkil qoyulub, gül dəstələri düzülüb.

M.Şahmurovun döyüş yoldaşı Nazim Hüseynov bildirib: "Mən həmin gecə Xocalı aeroportu istiqamətində olan postda idim.

Mübarizlə bərabər 21 nəfərlə Xocalının ən ağır günlərində şəhəri qorumağa çalışdıq. Onlar hər biri döyüşərək qəhrəmancasına şəhid oldu".

Qeyd edək ki, Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidi M.Şahmurov 1963-cü il iyunun 12-də Sabirabad rayonunun Navdan kəndində anadan olub. O, 1992-ci il fevralın 26-da Xocalı rayonu istiqamətində gedən döyüşlərdə itkin düşüb. M.Şahmurov Birinci Qarabağ müharibəsində itkin düşmüş hesab edilən və şəxsiyyətləri müəyyənləşdirilərək bu gün dəfn olunan üç şəhiddən biridir.

Oktyabrın 28-də Birinci Qarabağ müharibəsində itkin düşmüş hesab edilən və nəşinin qalıqları 33 il sonra tapılan şəhid Abdulla Quliyevin dəfn mərasimi keçirilib.

Abşeron rayonunun Saray qəsəbəsindəki qəbiristanlıqda təşkil olunan mərasimdə mərhumun yaxınları, dövlət və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər. Dəfn mərasimində şəhidlərimizin ruhuna dualar oxunub, xalqımıza və dövlətimizə sülh və əmin-amanlıq arzulanıb, şəhidin məzarı üstünə tər güllər düzülüb, əkil qoyulub.

Qeyd edək ki, şəhid A.Quliyev 1968-ci il

XQ

Metro qəzası qurbanları yad edilib

"Bakı Metropoliteni" QSC-nin "Ulduz" və "Nərimanov" stansiyaları arasında 1995-ci il 28 oktyabr tarixində baş vermiş yanğın hadisəsinin 30-cu il dönümü anım tədbiri ilə qeyd edilib.

"Ulduz" stansiyasında təşkil olunan mərasimdə hadisə qurbanlarının, eləcə də neçə-neçə insanın həyatının xilas edilməsində böyük fədakarlıq göstərən qəhrəmanlar - Cənşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin böyük komandirinin siyasi-hərbi işlər üzrə müavini, baş leytenant Çingiz

Babəyev, liseyin kursantları Nicat Səfərov, Ruslan İsayev və Samir Məmmədovun xatirəsinə abidələşdirən, hadisənin təfərrüatlarını özündə əks etdirən yeni memorial kompleks təqdim olunub.

Kompleksin önünə gül dəstələri qoyulub, faciədə həyatını itirənlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, igid Vətən övladlarının əziz xatirəsi ehtiramla anılıb.

Mərasimdə "Bakı Metropoliteni" QSC-nin sədr müavini Hidayət Məmmədov, C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin rəisi, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı polkovnik Anar Mirzəyev, hadisə zamanı qəhrəmancasına həlak olanların ailə üzvləri və hadisənin şəhidi olmuş metropolitençilər çıxış edib, Hərbi Liseyin kursantları xüsusi hazırladıqları şeir-kompozisiyanı təqdim ediblər.

XQ

Qubalı igidin Zəngilan şəhadəti

Vətən müharibəsi şəhidi Rəvan Yusif oğlu Əliyev Sumqayıtda anadan olub. Uşaqlıq və yeniyetməlik dövrü isə ata yurdu Qubada keçib. 2007-ci ildə Quba rayon 3 nömrəli məktəbin 1-ci sinfinə gedib. Bir il sonra balaca Rəvan dərslərlə yanaşı, həm də musiqiyə, poeziyaya həvəs göstərir. Quba şəhər İn-cəsənət Məktəbində tar və fortepiano dərslərinə qatılır.

Məktəbi bitirdikdən sonra gənc Rəvan təhsilini Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinə davam etdirir. Təhsilini başa vuraraq 2019-cu ilin iyul ayından müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılır. Dövlət Sərhəd Xidmətinin Yevlaxdakı Çevik Hərəkət Qüvvələrinin Çevik Hərəkət Briqadasında atıcı vəzifəsində xidmətə başlayır. Xidməti zamanı ona verilmiş tapşırıqların öhdəsin-

də, qəhrəmancasına şəhid olur. 29 oktyabrda Qubada dəfn edilir.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarında hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirən Rəvan Yusif oğlu Əliyev ölümündən sonra "Vətən uğrun-

bağlı oğul idi. Tarda ifa etməyi öyrənmişdi. Ən çox futbola həvəsi vardı. "Barselona" futbol klubunun stadionu "Nou Kamp"da matç izləmək ən böyük arzularından biri idi. Şəhid olandan sonra döyüş yoldaşları mənəndə nə lazım olduğunu soruşanda onlardan oğlunun hərbi geyimini istədim. Onu mənə təqdim elədilər. Döyüş yoldaşları daim Rəvanı yad edirlər. Evimizə də gəliblər", - deyər şəhid atası Yusif Əliyev bildirir.

Şəhidin atası Mehriban xanım söyləyir ki, Rəvan haqqında danışmaq çətin də olsa, qürurvericidir. Evin tək oğlu olub - bir bacı, bir qardaş. Elə balacalıqından hiss edirdim ki, bu uşaqda vətənpərvərlik ruhu yüksəkdir. İllər keçdi, Rəvan şəhid oldu. Mən indi anladım ki, oğlumu niyə fərqləndirirdim. Çünki şəhidlər seçilmişlərdir. Rəvan kimi oğullar sayəsində torpaqlarımız azad olundu. Onlar Azərbaycanın ən yeni tarixini qızıl hərflərlə yazdılar. Rəvan tarix dərsləri çox sevirdi. Kollecdə də oxuyanda tarix dərslərindən yaxşı qiymətlər alırdı. Vətənə, bayrağımıza olan sevgisindən idi ki, Rəvan Sərhəd Qoşunlarının könüllü döyüşlərə atılan hərbiçilərindən oldu. Hara getsə, bayrağımızı özü ilə aparırdı. Sonuncu dəfə müharibə başlamamışdan bir neçə gün əvvəl danışıbmışdıq. Hamımız üçün ağırdır. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Müsiq MİRZƏ
XQ

dən layiqincə gəlir, hərbi nizamnamənin tələblərinə ciddi riayət edən əsgər olur. Vətən müharibəsi başlayanda Rəvan böyük ruh yüksəkliyi ilə cəbhəyə yollanır. Ağdam və Cəbrayıl istiqamətlərində döyüşür, Zəngilan rayonu ərazisində İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədinin işğaldan azad olunmasında iştirak edir. Düşməne qarşı amansız olan Rəvan əsl rəşadət nümunəsi göstərir.

Zəngilan rayonu ərazisində Sığirt yüksəkliyinin azad olunması uğrunda döyüşə gedərkən bölüyü ilə birlikdə düşmənin pusqusuna düşən Rəvan igidlik göstərərək, sona qədər döyüşür və yoldaşlarının pusqudan çıxmasında fədakarlıq göstərsə

da", "İgidliyə görə" və "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Şəhidin xatirəsini əbədləşdirmək məqsədilə yaşadığı küçədə abidə-bulaq kompleksi inşa olunub. Qubada yerləşən küçələrdən birinə Rəvanın adı verilib. Bununla yanaşı, onun Zəngilanda şəhid olduğu döyüş mövqeyi də şəhidimizin adı ilə "Rəvan postu" adlandırılıb.

"Müharibə başlayandan döyüşlərdə olub. Rəvanın xatirəsi hər yerdə ehtiramla anılır. 20 yaşı olanda kəndimizdə bulaq kompleksinin açılışı oldu. Mən oğlumla fəxr edirəm. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Rəvan həyatsevər, ailəyə

Avronestdə etimad böhranı: Bakı və Tbilisi eyni mövqedə

Hər iki ölkə Avropa Parlamentinin ədalətsiz mövqeyinə etiraz edir

əməkdaşlığı dərinləşdirməkdir. 2020-ci ildə Azərbaycan torpaqlarını azad etdikdən sonra Avropa Parlamentində qəbul olunan bəzi bəyanatlar açıq-aşkar birtərəfli, qərəzli və provokativ xarakter daşıyır. Bununla əlaqədar olaraq Azərbaycan nümayəndə heyəti 2022 və 2024-cü illərdə bir sıra Avronest tədbirlərində iştirak etməyib və bu etirazın səbəblərini təşkilat rəhbərliyinə rəsmi şəkildə çatdırıb. Buna baxmayaraq, Azərbaycan Avronest çərçivəsində əməkdaşlığı tam dayandırmayıb. Rəsmi Bakı dəfələrlə bəyan edib ki, AI ilə dialoq münasibətləri yalnız qarşılıqlı hörmət, ədalət və bərabər tərəfdaşlıq prinsipləri əsasında davam etdirilə bilər. Avronest PA-nın sonuncu plenar sessiyalarında gündəliyə daxil edilən bəzi sənədlər Azərbaycanın bu təşkilatdakı iştirakının faydalılığını sual altına qoyub. Nəticə etibarilə Azərbaycan – Avronest əlaqələri hazırda formal səviyyədə mövcud olsa da, praktiki əməkdaşlıq dərinləşməyib.

*

Hazırda İrəvanda keçirilən plenar sessiyada Azərbaycan nümayəndə heyəti iştirak etmir. Bu qərar da etimadsızlıq mühitinin davamı kimi qiymətləndirilir. **Qurumda ki nümayəndə heyətimizin rəhbəri Tahir Mirkişili** bildirib ki, Avronest PA-nın yarısını təşkil edən Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi sənədlər, bəyanatlar Azərbaycanın dövlət suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə qarşıdır: “Bu bəyanatlar həm də regionda Azərbaycan və Ermənistan arasında gedən sülh prosesini dəstəkləmir, əksinə, regionda düşmənçiliyin davam etməsində

maraqlı olan qüvvələrin dəyirmanına su tökülür. Bu barədə Azərbaycan Milli Məclisi dəfələrlə etiraz bəyanatları verib. Bu ilin avqust ayında Vaşinqtonda Azərbaycan Prezidenti və Ermənistan baş naziri arasında keçirilən sülh görüşündən sonra bütün dünyanın alqışladığı bu hadisə ilə bağlı Avropa Parlamentinin qeyri-konstruktiv bəyanatı Azərbaycan nümayəndə heyətinin bu təşkilat ilə Avronest PA çərçivəsində əməkdaşlığın faydalılığına inamına bir daha ciddi zərbə vurub. Bu səbəblərdən İrəvanda keçiriləcək plenar iclasıda iştirak etməyəcəyik. Təşkilatın rəhbərliyinə də bu iradlarımızı bildirmişik”.

T.Mirkişili onu da qeyd edib ki, bu qərar tədbirin Ermənistanda keçirilməsi ilə bağlı deyil: “Bu gün Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh artıq təmin olunub, münasibətlərin normalaşdırılması istiqamətində əməli addımlar da atılır”.

Bəli, İrəvanda keçirilən bu tədbir Cənubi Qafqazda dəyişən siyasi reallıqlar fonunda baş tutsa da, diqqətcəkən əsas məqam Azərbaycan nümayəndə heyətinin tədbirdə iştirak etməməsidir. Bu qərar isə

təsədüfi deyil. İllərdir qurum daxilində yığılıb qalan etimadsızlığın və qeyri-bərabər münasibətin məntiqi nəticəsidir. Azərbaycanın Avronestdə iştirakı Avropa İttifaqı ilə siyasi dialoqun vacib hissəsi kimi nəzərdə tutulsa da, son illərdə bu platforma real əməkdaşlıq müstəvisindən uzaqlaşmış. Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi bir sıra sənədlər Azərbaycanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə və beynəlxalq hüquqla təsbit edilmiş sərhədlərinə hörmətsizlik kimi qiymətləndirilib. Bu, təkcə siyasi münasibətlərin deyil, həm də etimad mühitinin ciddi zədələnməsinə gətirib çıxarıb.

Azərbaycan tərəfi dəfələrlə bəyan edib ki, Avronestdə qəbul olunan bəyanat və qətnamələr regionda sülh və sabitlik ideyasına deyil, qarşıdurmanın davam etməsinə xidmət edir. Xüsusilə, Vaşinqtonda keçirilən sülh görüşündən sonra Avropa Parlamentinin sərgilədiyi mövqə konstruktiv diplomatiya ruhuna zidd addım kimi dəyərləndirilib. Bu, həm Azərbaycanın, həm də regionun gələcəyinə dair ədalətli baxışın formalaşmadığını göstərir.

Avronest PA-dakı nümayəndə heyətimizin rəhbəri T.Mirkişilin qeyd etdiyi kimi, bu qərarın tədbirin Ermənistanda keçirilməsi ilə əlaqəsi yoxdur. Əksinə, Bakı sülh sazişinin reallaşması, regionda kommunikasiya və etimad mühitinin bərqərar olması istiqamətində əməli addımlar atır. Lakin Avronest kimi platformalarda Azərbaycanın bu söylərinə adekvat yanaşma müşahidə edilmir. Bu səbəbdən rəsmi Bakının sessiyada iştirakdan imtinası siyasi təcrid deyil, prinsipial mövqedir. Açıq şəkildə bildirilir ki, qarşılıqlı hörmət və

balanslı münasibət prinsipləri bərpa edilmədən Avronest kimi strukturlar regionda sülhə töhfə verə bilməz. İrəvanda keçirilən sessiyada Azərbaycanın yoxluğu məhz bu mesajın ən aydın ifadəsi kimi yadda qalacaq.

*

Onu da bildirək ki, dost və qonşu Gürcüstan da İrəvandakı toplantıya qatılmayıb. Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papaşvili jurnalistlərə açıqlamasında bu barədə bildirib: “Avronest Avropa Parlamenti və “Şərq Tərəfdaşlığı” ölkələri arasında əməkdaşlıq və dialoq platformasıdır. Avronest PA-nın Cənubi Qafqaz bölgəsində keçirilən sessiyasında Azərbaycan və Gürcüstanın iştirak etməməsi faktı Avropa Parlamentinin davranışlarının yanlış olduğunu təsdiqləyir”. O qeyd edib ki, Avronest özünü “Şərq Tərəfdaşlığı”ndan təcrid edir və regional siyasətinin özünün siyasi zövqlərinə əsaslanmasını istəyir.

Papaşvili Avronest PA-nın toplantısına Gürcüstanın müxalif partiya təmsilçilərinin dəvət olunmasını rüsvayçılıq adlandıraraq, “Bu məzhəkdə iştirak etmək fikrində deyilik. Biz bəzi avropalı parlamentarilərin Gürcüstan hökumətinə qarşı düşmənçilik ritorikasını legitimləşdirə bilmərik”, – parlament sədri əlavə edib.

Gürcüstan parlamentinin Avropaya inteqrasiya komitəsinin sədri, ölkənin nümayəndə heyətinin rəhbəri Levan Maxaşvili Avronest PA-ya göndərdiyi məktubda bildirib ki, qurumun son hərəkətləri Assambleyanın təsis aktının əsas prinsiplər və məqsədləri, eləcə də Praqa Şərq Tərəfdaşlığı Zirvəsinin birgə bəyannaməsi ilə uyğunsuzluq səbəbindən ciddi narahatlıq doğurur. Onun sözlərinə görə, əvvəllər Assambleya iştirakçıları arasında geniş dəstək qazanan çoxtərəfli dialoq, təəssüf ki, keçmişdə qalıb.

Gürcüstanın da Avronest PA-nın sessiyasında iştirakdan imtina etməsi bu quruma olan regional etimadsızlığın təkcə Azərbaycanın mövqeyi ilə məhdudlaşmadığını göstərir. Tbilisinin qərarı Avropa Parlamentinin birtərəfli davranışlarına və region ölkələrinin maraqlarına qarşı nümayiş etdirdiyi siyasi yanaşmaya açıq etirazdır. Gürcüstan parlament rəhbərliyinin kəskin bəyanatları göstərir ki, Avronest artıq “Şərq Tərəfdaşlığı” platformasının məqsədlərindən uzaqlaşmış. Bu qurum region ölkələri ilə dialoq yaratmaq əvəzinə, daxili siyasi proseslərə müdaxilə edən alətə çevrilməkdədir. Azərbaycan və Gürcüstanın eyni vaxtda kənarda qalması Avropa strukturlarının Cənubi Qafqaz siyasətinin balanssız və qeyri-real olduğunu üzə çıxarır. Nəticə etibarilə, Avronest PA-nın legitimlik və obyektivlik prinsiplərinə qayıtması indi həm onun nüfuzu, həm də regiondakı varlığı üçün həyati əhəmiyyət daşıyır.

Saxavət HƏMİD
XQ

Xuntaçuların məhkəməsi

Ruben Vardanyana yeni vəkil təyin olunub

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri ilə və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşı Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi oktyabrın 28-də davam etdirilib.

Bakı Hərbi Məhkəməsində hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Anar Rzayevdən və Camal Ramazanovdan ibarət tərkibdə keçirilən açıq məhkəmə iclasında (ehtiyat hakim Günel Səmədova) təqsirləndirilən şəxs bildiyi dildə, yəni rus dilində törcüməci ilə təmin olunub.

Sədrlik edən Z.Ağayev bildirib ki, ötən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxs Ruben Vardanyan vəsatət verərək məhkəmə prosesindən narazı olduğu üçün müdafiəçisindən imtina etdiyini bildirmişdi. Həmçinin qeyd etmişdi ki, onun özünün başqa bir vəkillə müqaviləsi yoxdur və dövlət tərəfindən ona müdafiəçi təyin edilə bilər. Məhkəmənin qərarına əsasən, Ruben Vardanyanın müdafiəçisi Avraam Bermandan imtinasına dair vəsatət qəbul olunmuş və ona dövlət hesabına vəkil təyin olunması ilə bağlı Azərbaycan Respub-

likası Vəkillər Kollegiyasına müraciət göndərilmişdi. Bu səbəbdən də ona dövlət hesabına müdafiəçi təyin olunub. Hakim bildirib ki, R.Vardanyanın yeni müdafiəçisi Vəkillər Kollegiyasının üzvü Emil Babışovdur.

Təqsirləndirilən şəxs yeni vəkili Emil Babışova etiraz etməyib. Prosesin digər iştirakçıları da müdafiəçiyə etirazlarının olmadığını bildiriblər.

Sonra hakim Z.Ağayev cinayət təqibinə yeni qoşulan vəkil Emil Babışovu məhkəmənin tərkibi ilə tanış edib.

Vəkil məhkəmə tərkibinə etiraz etmədiyini söyləyib. İclasda sədrlik edən hakim vəkili təqsirləndirilən şəxslə həm istintaq təcridxanasında, həm də məhkəmədə görüşmək, eyni zamanda, cinayət işinin materialı ilə tanış olmaq üçün şərait yaradılacağını və əlavə vaxt veriləcəyini deyib.

Bundan sonra vəkilin işlə tanış olması və təqsirləndirilən şəxslə görüşməsi üçün proses təxirə salınıb.

Məhkəmə prosesi noyabrın 4-də davam etdiriləcək.

XQ

İraq vətəndaşlarının Azərbaycana gəlməsinə heç bir maneə yoxdur

Son günlərdə bəzi media orqanlarında Azərbaycana turizm məqsədilə səfər etmək istəyən İraq vətəndaşlarının çətinliklərlə üzləndiyi barədə bəzi iddialar yayılıb. Bu iddiaların heç bir əsası yoxdur və həqiqəti əks etdirməyən belə məlumatların yayılması yanlışdır. Bu barədə Azərbaycanın İraqdakı səfirliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, İraq vətəndaşlarının, o cümlədən bu ölkədəki digər əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin turizm məqsədli viza müraciətlərinin qəbulu 2024-cü il iyulun 10-dan etibarən “VFS Global” şirkətinin Bağdad şəhərindəki ofisinin “Azərbaycan Viza Müraciətləri Mərkəzi” tərəfindən təşkil olunur. Azərbaycana səfər etmək istəyən hər bir İraq vətəndaşı viza rəsmiləşdirilməsi barədə zəruri məlumat əldə etmək məqsədilə ölkəmizin İraqdakı səfirliyi üçün fəaliyyət göstərən sözlügedən “Viza Mərkəzi”nə müraciət edə bilər.

Mərkəzin fəaliyyətinə Azərbaycanın İraqdakı səfirliyi və “VFS Global” şirkətinin baş ofisi tərəfindən ciddi nəzarət edilir, həmin mərkəzin fəaliyyəti üzrə mütəmadi əsasda monitorinq aparılır. Bununla yanaşı, müvafiq sahə üzrə şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə İraqda mənfəi reputasiyaya malik turizm şirkətlərindən sənədlərin qəbul edilməsi qadağan olunub.

Aparılmış tədbirlər nəticəsində ölkəmizə turizm məqsədilə səfər etmiş İraq vətəndaşlarının sayında ciddi artım müşahidə olunmaqdadır. Belə ki, 2025-ci ilin ilk 3 ayı ərzində Azərbaycan ilə İraq arasında birbaşa uçuşların olmadığına və bu ilin iyun ayında İraqın hava məkanının bağlı olmasına baxmayaraq, cari il oktyabrın 27-dək səfirlik tərəfindən 5904 müraciət qəbul edilib. Bunlardan 5650 viza rəsmiləşdirilib (2024-cü il ərzində 4800 viza müraciəti qəbul edilib).

XQ

Bb lqə ö sün ü

İnsandan zəhmət – torpaqdan bərəkət

Tarlaların, bağların məhsulu anbarlara vurulur

Ölkəmizdə ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, daxili bazarın mühüm növ kənd təsərrüfatı məhsullarına olan tələbatının ödənilməsi, eləcə də ixrac potensialının artırılması məqsədilə əkin sahələri ilbəl genişləndirilir.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, ölkədə bol məhsulun təməli üçün bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə 1 milyon 490 min hektardan çox sahədə əkin aparılıb. Əkin sahələrinin 939 min 130 hektarı payızlıq və yazlıq dənli-paxlalı bitkilərin, 34 min 237,4 hektarı dən üçün qarğıdalının, 100 min 468 hektarı pambığın və 13 min 408 hektarı dən üçün günəbaxanın payına düşüb. Bundan əlavə, mövsüm ərzində 60 min 344 hektar sahədə tərəvəz, 44 min 925 hektar sahədə kartof, 17 min 564 hektar sahədə bostan bitkiləri, 7 min 275 hektar sahədə şəkər çuğunduru və 3 min 128 hektar sahədə tütün yarpağı əkilib. Hazırda ölkə üzrə meyvə və giləmeyvə bağları 233 min 368 hektar, üzüm bağları 14 min 805 hektar, çay plantasiyaları isə 948 hektar təşkil edir.

Komitənin məlumatına görə, 2025-ci ilin yanvar-oktyabr ayları üzrə Azərbaycanda kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 11 milyard 359,8 milyon manat təşkil edib. Bunun da 5 milyard 951,8 milyon manatı bitkiçilik, 5 milyard 408 milyon manatı isə heyvandarlıq məhsullarının payına düşüb.

İlin əvvəlindən torpağa atdığı hər bir dənin cücərüb boy atması üçün say göstərən, tər təkən əkin-biçin adamı indi zəhmətinin bəhrəsini görür. Zamanında novazış göstərüb siğal çəkdiyi torpaq da borclu qalmayaraq kəndlinin zəhmətinin əvəzini birə min qaytarır, necə deyərlər, sahibinin üzünü ağdır. Eyni zamanda, dövlətin aqrar sektorun inkişafına verdiyi dəstək də sahibkarın karnına gəlir, onu torpağa möhkəm bağlayır. Bu da son nəticədə ölkədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun artmasına səbəb olur. Təkcə onu

qeyd etmək kifayətdir ki, son 20 ilə yaxın dövr ərzində ölkəmizdə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı iki dəfəyə yaxın artıb.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, cari ilin yanvar-sentyabr aylarında ölkə üzrə 1 milyon 60 min hektardan çox sahədə məhsul yığımı həyata keçirilib. Həmin sahələrdən 6 milyon 326 min tona yaxın məhsul tədarük edilib. Əkin sahələrində həyata keçirilən aqrotexniki tədbirlər sayəsində zəmilərdə bol məhsul yetişdirilib. Cari ilin 9 ayının nəticələrinə görə, bir çox bitkiçilik növləri üzrə hektarın məhsuldarlığı artıb.

2025-ci il oktyabrın 1-dək payızlıq və yazlıq dənli-paxlalı bitkilər (qarğıdalısız) əkilmiş sahələrin 928 min 636,4 hektarında biçin aparılıb. Bunun da nəticəsində mövsüm ərzində ölkə üzrə 2 milyon 982 min 43 ton məhsul yığılıb. Bu sahədə ən yüksək məhsuldarlıq Mil-Muğan (40,4 ton) və Qarabağ (36,4) iqtisadi rayonlarında qeydə alınıb. Ölkə üzrə bu sahədə ən yüksək göstərici isə Şirvan-Salyan iqtisadi rayonuna daxil olan Hacıqabul rayonunun payına düşüb (51,4 ton). Bu isə respublika üzrə ümumi göstəricidən 19,3 ton çoxdur.

Son illər ölkədə kartof əkininə xüsusi marağın göstərilməsi “ikinci çörək” adlandırılan bu məhsulun istehsalının artmasına səbəb olub. Bu da daxili bazarın ıxdaldan asılılığının minimuma endirilməsi ilə nəticələnib. Cari ilin yanvar-sentyabr aylarında sahələrdən 760 min 441 ton məhsul yığılıb. Hektarın məhsuldarlığı 196,3 sentner təşkil edib ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövründəkindən bir qədər çoxdur. Hesabat dövründə bu göstərici üzrə ən yüksək nəticə isə Naxçıvan

Muxtar Respublikasında (263,8 sentner) qeydə alınıb. Bununla yanaşı, Qazax-Tovuz (248 sentner) və Lənkəran-Astara (199,7 sentner) iqtisadi rayonlarının fermerləri də sahələrdən bol məhsul əldə ediblər. Ölkənin rayonları üzrə bu sahədə ən yüksək göstəriciyə isə Qazax (377,6 sentner), Ağstafa (310,8 sentner), Tovuz (304,2 sentner), Şərur (302,5 sentner) və Cəlilabad (300,1 sentner) fermerləri imza atıblar.

Ölkə tərəvəzçilərinin də əməyi öz bəhrəsini verib. Bu ilin 9 ayında 54 min 40 hektar sahədə yığım həyata keçirən fermerlər 1 milyon 420 min 624 ton məhsul tədarük ediblər. Hesabat dövründə tərəvəzçilikdə hektarın məhsuldarlığı 262,2 sentner təşkil edib. Ən yüksək göstərici Qazax-Tovuz (385 min 388 ton) və Qarabağ (207 min 418 ton) iqtisadi rayonlarında olub.

Ölkədə mühüm növ bitkiçilik məhsullarının yetişdirildiyi bostanlarda da ilin əvvəlindən kifayət qədər əkin həyata keçirilib. Mövsüm ərzində sahələrdən 450 min 802,3 ton məhsul yığılıb. Bostanlarda hektarın orta məhsuldarlığı 260,6 sentner (ötən il 251,3 sentner) təşkil edib. Bu sahədə ən yüksək göstərici isə Mil-Muğan iqtisadi rayonunda (360 sentner) qeydə alınıb.

Cari ilin 9 ayında ölkənin meyvə və giləmeyvə bağlarından 510 min 525,2 ton məhsul yığılıb. İqtisadi rayonlar üzrə bu sahədə ən yüksək göstəricilərə isə Quba-Xaçmaz (205 min 272 ton) və Qazax-Tovuz (79 min 485 ton) iqtisadi rayonlarını təsərrüfat sahibləri imza atıblar. Bu il ölkənin üzüm bağlarında da bol məhsul yetişdirilib. Yanvar-sentyabr aylarında bağlardan 62 min 273 min ton məhsul yığılıb.

Azərbaycanın çayçılıq təsərrüfatlarının cəmləşdiyi Lənkəran-Astara və Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonları üzrə mövcud 947,8 hektar sahədən ilin 9 ayında 876,2 ton yaşıl çay yarpağı yığılıb. Bunun da 850,2 tonu Lənkəran-Astara iqtisadi rayonunun payına düşüb.

Bu il strateji məhsul sayılan pambıq yığımına bir qədər gec başlanıb. Oktyabrın 1-dək tarlalardan 23,2 min ton “ağ qızıl” toplanaraq tədarük məntəqələrinə təhvil verilib. Hazırda isə yığımın qızğın çağıdır. Sahələrdə bol pambıq yetişdirməyə nail olan fermerlər məhsulu son qozasına dək yığmaq əzmindədirlər. Son günlərin əlverişli hava şəraiti isə onları bu məqsədə daha da yaxınlaşdırır.

Bütövlükdə isə, payız fəslinin sona yaxınlaşmasına baxmayaraq, ölkənin regionlarında müxtəlif növ bitkiçilik məhsullarının yığımı davam edir. Fermerlər isə yığımın optimal müddətdə başa çatdırılması üçün bütün imkanları səfərbər ediblər.

“Cahan Şirkətlər Qrupu”nun 30 yaşı tamam olub

Naxçıvanda “Cahan Şirkətlər Qrupu” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin yaranmasının 30-cu ildönümü qeyd edilib. Yubiley tədbirində Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli, dövlət və hökumət rəsmiləri, bir sıra ölkə və xarici şirkətlərin rəhbərləri, sahibkarlar və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

“Cahan Şirkətlər Qrupu” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin təsisçisi, Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının vitse-prezidenti, Naxçıvan Muxtar Respublikası Sahibkarlar Konfederasiyası idarə heyətinin sədri Vüqar Abbasov qeyd edib ki, qurum ötən 30 ildə şərəfli yol keçərək böyüyüb, inkişaf edib, Naxçıvan iqtisadiyyatının ayrılmaz hissəsinə çevrilib. Şirkətin çoxsaylı tərəfdaşları arasında həm yerli, həm də beynəlxalq səviyyədə tanınmış şirkətlər var. Hədəf çoxsaylı xarici tərəfdaşlarla birgə layihələr həyata keçirərək milli iqtisadiyyatımıza daha çox investisiyaların cəlb edilməsidir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli kollektivi ötən 30 ili iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir şirkət üçün olduqca uğurlu və təntənəli keçmiş kimi dəyərləndirib. Səlahiyyətli nümayəndə “Cahan Şirkətlər Qrupu”nun çoxsaylı kollektivinə uğurların davamını, yeni çağırışlarda birgə addımlamağı arzulayıb, yubiley münasibətilə təbriklərini çatdırıb.

Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev qeyd edib ki, Azərbaycanda özəl sektorun payı 80 faizi ötürüb. Bu da onu göstərir ki, ölkəmizdə əlverişli və şəffaf biznes mühiti formalaşıb. Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi idarə heyətinin sədri Orxan Məmmədov da təbriklərini çatdıraraq bildirib ki, “Cahan Şirkətlər Qrupu” nəinki Naxçıvan, bütövlükdə Azərbaycanda sahibkarlıq ekosistemində mühüm yeri olan, bir çox sosial layihələrdə təmsil olunan şirkətdir.

Sonra “Cahan Şirkətlər Qrupu”nun 30 illik yubileyinə həsr olunmuş film nümayiş etdirilib. Şirkətin fəaliyyətində və inkişafında fərqlənən əməkdaşlar müxtəlif nominasiyalar üzrə təltif ediliblər. Mərasim bədii hissə ilə davam edib.

AİB-in Bakı Metropoliteninə texniki yardımı

Asiya İnkişaf Bankı (AİB) Bakı Metropolitenində enerji səmərəliliyinin artırılması və təmiz texnologiyaların tətbiqi üzrə layihənin həyata keçirilməsi üçün 700 min dollar həcmində texniki yardımın ayrılmasını təsdiqləyib.

“Decarbonizing Bakı Metro for a Smart and Sustainable Urban Transit Future” adlı layihə paytaxt metrosunda enerjidən istifadənin optimallaşdırılmasına, eləcə də karbon izinin və istismar xərclərinin azaldılmasına hədəflənib.

Texniki yardım çərçivəsində infrastrukturun müasirləşdirilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsi həyata keçiriləcək. Bu, günəş panelləri və enerji yığımı sistemləri kimi bərpəolunan enerji mənbələrinin integrasiyasını da əhatə edəcək. Eyni zamanda, enerji istehlakının intellektual idarəetmə sistemlərinin, proqnozlaşdırılmış xidmətin və böyük məlumat bazasına əsaslanan həllərin tətbiqi planlaşdırılır.

Xatırladaq ki, Bakı Metropoliteni paytaxtın ictimai nəqliyyatının əsas hissəsini təşkil edir və gündə, təxminən, 630 min sərnişin daşıyır. Hökumətin 2035-ci ilə qədər ümumi uzunluğu 120 kilometr olacaq 5 xətdən ibarət metro şəbəkəsini genişləndirmək planları fonunda dayanıqlı enerji həllərinə tələbat artır.

Metropolitenin karbonsuzlaşdırılması təkcə emissiyaların ixtisarına və Azərbaycanın istixana qazlarının azaldılması üzrə milli öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə dəstək verməyəcək, həm də idarəetmənin səmərəliliyini artırıacaq və istismar xərclərini azaldacaq.

Asiya İnkişaf Bankından bildirirlər ki, bu layihə qurumun Bakı Metropoliteni ilə daha geniş əməkdaşlığının mühüm hissəsinə çevriləcək və infrastrukturun ekoloji dayanıqlılıq üzrə beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmasına töhfə verəcək.

9 ayda 31,4 milyard manat iqtisadi yatırım

2025-ci il oktyabrın 1-nə Azərbaycanda iqtisadiyyatına cəmi kredit qoyuluşları (bank və qeyri-bank birlikdə) 31 milyard 41,8 milyon manat təşkil edib ki, bu da ilin əvvəli ilə müqayisədə 6 faiz çoxdur. Bu barədə Azərbaycan Mərkəzi Bankı məlumat yayıb.

Bildirilib ki, 2024-cü il oktyabr ayının 1-i ilə müqayisədə isə iqtisadiyyata kredit qoyuluşları 2 milyard 637,2 milyon manat və ya 9,3 faiz artıb. Hesabat dövründə dövlət bankları tərəfindən kredit qoyuluşları 7 milyard 590,2 milyon manat, özəl banklar tərəfindən 21 milyard 686,1 milyon manat, qeyri-bank kredit təşkilatları tərəfindən isə 1 milyard 765,5 milyon manat təşkil edib.

Xatırladaq ki, oktyabrın 1-nə bankların kredit portfelinin həcmi 29 milyard 276,3 milyon manata bərabər olub ki, bunun da 15 milyard 544,6 milyon manatı biznes kreditləri, 9 milyard 183,5 milyon manatı istehlak kreditləri, 4 milyard 548,2 milyon manatı isə ipoteka kreditləri olub.

Səhifəni hazırladı:
Mirbağır YAQUBZADƏ
XQ

Türk dövlətlərinin sığorta əməkdaşlığı

Dünən Bakıda sığorta texnologiyalarına həsr olunmuş beynəlxalq “Türk Dövlətləri İnshurtech Zirvəsi” öz işinə başlayıb. Zirvə çərçivəsində iştirakçı ölkələrin sığorta bazarlarının nümayəndələri Türk dünyasında sığorta sənayesinin mövcud vəziyyəti ilə bağlı çıxış edib, cari bazar ehtiyacları ilə bağlı müzakirələr aparıblar.

Azərbaycan Mərkəzi Bankının baş direktoru Vüsal Qurbanov bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin türk dövlətləri arasında strateji və iqtisadi əməkdaşlığın gücləndirilməsi istiqamətində atdığı uğurlu addımlar müxtəlif sahələrdə olduğu kimi, sığorta sektorunda da türk dövlətlərinin birgə və qarşılıqlı fəaliyyəti üçün geniş imkanlar yaradıb. Onun sözlərinə görə, türk dövlətləri rəhbərlərinin bu istiqamətdə göstərdikləri təşəbbüslər xüsusilə əhəmiyyətlidir: “Bu gün iştirak etdiyimiz “İnshurTech” zirvəsi türk dövlətləri arasında qarşılıqlı fəaliyyətin bariz nümunəsi olmaqla birgə innovasiya və rəqəmsal platformaların qurulmasına xidmət edir. Müasir dünyamızda sığorta yalnız maliyyə sabitliyinin mühüm daşı kimi deyil, həmçinin cəmiyyətin sosial rifahına və gələcəyə inamını təmin edən strateji mexanizmdir”.

Sığorta sektorundakı inqilabi dəyişikliklər hüquqi, etik və təhlükəsizlik məsələlərini gündəmə gətirir. “İnshurtech”lərin ənənəvi standart məhsullardan fərqli olaraq fərdi ehtiyaclarla uyğunlaşdırılmış sığorta həllərini real vaxt rejimində risk qiymətləndirmələri və şəffaf xidmətləri ilə təqdim etdiyini diqqətə çatdıran bank rəsmisinin sözlərinə görə, rəqəbat mühitinin güclənməsi, müştərilərin tələblərinin artması və rəqəmsallaşmanın sürətlənməsi “İnshurtech”ləri sektorun aparıcı qüvvəsinə çevirib.

Türkiyənin Xidmət İxracatçıları Birliyinin baş katibi Fətih Özer isə qeyd edib ki, Azərbaycan təkcə regionun iqtisadi mərkəzi kimi deyil, həm də rəqəmsal transformasiyanın aparıcı gücü kimi seçilib. Türk dövlətlərinin ortaq tarixi bağlarının, gənc və rəqəmsal bacarıqlara sahib nəslinin, inkişaf edən startap mühitinin Azərbaycanla birlikdə daha güclü əməkdaşlıq üçün böyük imkanlar açdığını bildirən baş katib deyib: “Son illərdə Azərbaycan bu əməkdaşlığın mərkəzində yer alıb ölkəmizdə və regionda təşkil olunan ticarət missiyaları çərçivəsində şirkətlər arasında birbaşa əlaqələr qurulub, yeni layihələrin təməli qoyulub. Biz inanırıq ki, “İnshurTech” ekosistemi Türk dövlətlərinin bir-birini tamamilə potensialı üzərində formalaşacaq və Azərbaycan bu prosesin aparıcı güclərindən biri olacaq. Yeni nəsil startaplar və innovasiya mərkəzləri Türk

dünyasını rəqəmsal çağın liderlərindən birinə çevirəcək”.

Azərbaycan Mərkəzi Bankının Sığorta Fəaliyyətinin Tənzimlənməsi Departamentinin direktoru Pənah Bənnayev bildirib ki, sığorta sektorunda riskəsaslı kapital modelinin tətbiqi və rəqəmsallaşmanın dəstəklənməsi yaxın dövr üçün əsas prioritet istiqamətlərdəndir. Onun sözlərinə görə, yeni tənzimləmə yanaşması sığorta şirkətlərinin maliyyə dayanıqlığının gücləndirilməsinə, risklərin ödənilməsi və idarə edilməsinə beynəlxalq standartlara uyğunlaşmasına xidmət edəcək.

Təmsil etdiyi qurumun könüllü və icbari sığorta növlərinin təkmilləşdirilməsi, satış kanallarının inkişafı, eləcə də aqrar sığorta sisteminin institusional gücləndirilməsi üzərində işlədiyi vurğulayan P.Bənnayev onu da deyib ki, həyata keçirilən islahatlar türk dövlətləri arasında riskəsaslı nəzarət və kapital tənzimləməsi sahəsində əməkdaşlığın dərinləşməsinə, həmçinin regional sığorta bazarlarının dayanıqlığının artmasına şərait yaradacaq.

Azərbaycan Sığortacılar Assosiasiyasının icraçı direktoru Elmar Mirsalayev hazırda Türk dünyasında “İnshurTech” ekosisteminin formalaşdığını və ölkəmizin bu prosesin mərkəzində olduğunu diqqətə çatdıraraq bildirib ki, sığorta sektorunun rəqəmsal transformasiyası artıq təkcə trendlə ayaqlaşmaq deyil, iqtisadi dayanıqlılıq və innovativ maliyyə sisteminin əsas elementi sayılır. Onun sözlərinə görə, son illərdə Azərbaycan və Türkiyə sığorta texnologiyalarında irəliləyiş əldə edib, region ölkələri – Qazaxıstan, Özbəkistan və Qırğızıstanla birgə ortaq “İnshurTech” platformasının yaradılması istiqamətində müzakirələr aparılıb.

Qeyd olunub ki, rəqəmsallaşma prosesinin

strateji şəkildə aparılması üçün beşmərhələli yol xəritəsi hazırlanıb. Bu yol xəritəsi infrastrukturun modernləşdirilməsini, süni intellekt və məlumat analitikasının tətbiqini, müştəri təcrübəsinin rəqəmsallaşdırılmasını, hüquqi bazarın uyğunlaşdırılmasını və türk dövlətləri arasında birlik mübadiləsini nəzərdə tutur. E.Mirsalayevin fikrincə, bu imkanların birləşdirilməsi təqdirdə yaxın 5 ildə Türk dünyası sığorta texnologiyalarında global mərkəzə çevrilə bilər.

Zirvə toplantısında Özbəkistan Respublikasının Perspektiv Layihələr üzrə Milli Agentliyinin rəsmisi Ulughbek Xasanov, Qazaxıstanın Maliyyə Bazarının Tənzimlənməsi və İnkişafı üzrə Agentliyinin Sığorta Təşkilatlarının Təftiş Şöbəsinin müdiri Meruert Bayetova, Şimali Kipr Türk Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Aparat rəhbəri Burak Şöfəroğlu, İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktoru Vüsal Qasımlı, Azərbaycan Sığortacılar Assosiasiyası Müşahidə Şurasının sədri, Türk Dünyası Sığorta Birliyinin sədri Ülviyyə Cabbárova, İcbari Sığorta Bürosunun Rəqəmsal Həllərin İnkişafı Departamentinin müdiri İslam İsmayilov çıxış ediblər.

Qeyd edək ki, iki gün davam edəcək toplantı Azərbaycan Mərkəzi Bankının strateji dəstəyi, Türkiyə Ticarət Nazirliyinin təşkilatçılığı, həmçinin Türkiyənin Xidmət İxracatçıları Birliyi, Azərbaycan Sığortacılar Assosiasiyası və mərkəzi İstanbulda yerləşən “New Generation Management Company” şirkətinin birgə əməkdaşlığı ilə keçirilir. Sığorta toplantısında əsas məqsəd türk dövlətlərinin sığorta bazarlarında rəqəmsal inkişafın davamlılığını və dayanıqlığına nail olmaq, bu istiqamətdə əməkdaşlığı gücləndirmək və Türkiyənin qabaqcıl texnologiya şirkətlərinin təcrübəsindən yararlanmaqdır.

Poetik hesabat

Vətən sevdalı şeiriyyət

Bu gün həm publisistik yazıları, həm də poetik nümunələri ilə rəğbət qazanan qələm sahibləri az deyil. Belə ifadə etmək olarsa, “qoşa qanadlı” istedadların çoxu mətbuatda çalışaraq zamanın səlmənəsini yazmaqla yanaşı, şeir və poemaları ilə ədəbiyyatımızı zənginləşdirirlər.

5 publisistik (“Borçalıdan bir ər qopdu”, “Seyidli nəsl”, “Əmircanlı nəsl”, “Zərifuşağı nəsl”, “Bir işıq gedirdi bizdən qabaqda”), 2 şeir (“Yola çıxdım”, “Ömür yoxuşdu, keçirəm”) kitabının müəllifi Paşa Babakərli (Əmircanov) də uzun illərdir ki, mərkəzi mətbuatda çalışır, müxtəlif səp-kili maraqlı yazıları dərc olunur.

Bu günlərdə qələm dostumuz “Taleyim - yol yoldaşım” adlı yeni şeirlər kitabını poeziyasevərlərə armağan edib.

Şairin son illərdə qələmə aldığı şeirləri, “Daş türklər” və “Xocalıdan qaçan körpə” poemaları toplanan kitabə ön söz yazan Xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı Paşa Babakərlinin yaratdığı Vətən obrazını yüksək dəyərləndirir və belə şeirlərdən Bəxtiyar Vahabzadənin, Məmməd Arazın və Xəlil Rza Ulutürkün bədii-ictimai ruhlu yazılarının əks-sədasının eşidildiyini qeyd edir. Onun bütöv Azərbaycanın dünyinə və bu gününə həsr etdiyi şeirlərdə bir çağırış ruhu var. Vətəndaş yangısı ilə ərsəyə gətirilən bu misralar hər birimizi mübariz olmağa, Vətəni layiqincə qorumağa səfərbər edir:

Mən bir Vətən sevdalı, Camımdı, başımdı Vətən. Tarıxımdı, mənlüyümdü, Yaşım, yaddaşımdı, Vətən.

Xoşbəxtliyim, növrəğimdi, Başım üstə bayraqımdı, Havam, suyum, torpağımdı, Dağım, daşımıdı Vətən.

Bir başlıq altında toplanmış “Oğullar”, “Xilaskar əsgərim”, “Azərbaycan bayrağı”, “Şuşam, xoş gördük səni!”, “Sən yaşa, Torpaq” və bu səpkili digər şeirlərdə Vətən eşqi, 30 il düşmənin tapdağına olan torpaqlarımızı canı bahasına azad edən qəhrəman oğullarımıza ehtiram var.

Bədii obrazlıqla publisistik ruhun birləşdiyi bu şeirlərdə təbiilik güclüdür:

Biz səni zaman-zaman, Ruhlarda süsləmişdik. Yurda qəza gələndə, Qalblərdə gizləmişdik, Azərbaycan bayrağı!

Paşa Babakərlinin yeni kitabında torpaqlarımızın işğalı dövründə yazdığı silsilə şeirləri də yer alıb. Onlar hər birimizin ürəyində illərlə yaşamış ağrıların poetik ifadəsidir. Şair Qarabağ torpağı ilə bağlı böyük dövlətlərin və beynəlxalq təşkilatların iktizlü siyasətinə qarşı haqq səsinə ucaldır. Bu qəbildən olan “Ulu Tanrı, bu torpağı neyləyək?”, “Susur şairləri bu məmləkətin”, “Məni Qarabağa qaytar, əsgərim!” “Ay tifağı dağılmış!”, “Dağlara-daşlara” və digər şeirləri həyəcənsiz oxumaq olmur. Həmin şeirlər, sanki, bir, ağdır:

Anam, mənə çox dəyərdin, Ahın dağlara-daşlara. Gedib çatdı azar-bezar, Axır dağlara-daşlara.

Bu nə gündü, gəlib çıxdı, Ucalıqdan əlim çıxdı. Yiya durdu, sahib çıxdı, Yağı dağlara-daşlara.

Bu şeirlərdə nisgil, ayrılıq ruhu yaşanır. Bu, bölünmüş Vətən torpağının ağrısıdır. Bu səbəbdən şair bir çox şeirlərində Borçalını, Dərbəndi, Təbrizi, İrəvanı, Zəngəzuru döndərilə dilə gətirir, Vətən övladlarına bir olmağı, qədim yurd yerlərini unutmamağı, adət-ənənələrimizi qorumağı tövsiyə edir.

Ünvanlı şeirlərində də kövrəklik, çırpıntı var. Uşaqlıqda gəzib-dolandığı yerlər, keçdiyi yollar, boya-başa çatdığı sazlı-sözlü, qədim Borçalı elləri ilə bağlı xatirələr, dünyasını dəyişmiş əzizlərinin ruhu, sanki, onu rahat buraxmır.

Kitabda düşüncə, sevgi və şairin özünə xitabən qələmə aldığı qürbət şeirləri də var. Ovqatdan doğan bu şeirləri oxuduqca, hal-dan-hala düşürsən. Belə misralarda səmimiyyət daha güclüdür:

Kömək etməz, aman daha, ah daha, Gözdürərik içimə dəğ daha. Sən də qayıt öz içinə bax daha. Mən özümə ərk elədim içimə, Bu sevgini dəfn elədim içimə...

“Taleyim - yol yoldaşım” kitabını oxuduqdan sonra bu qənaətə gəldim ki, şair-publisist Paşa Babakərlinin ömür yolu Vətənin sevincindən, ağrılarından keçir. Bu isə hər bir Vətən sevdalısının arzusu, istəyidir. Biz həmkarları da qələm dostumuzun yeni kitabını həvəslə oxuduk və sevindik. Ulu Tanrı sevdasına, ilhamına daim qol-qanad versin!

Səməd MƏLİKZADƏ,
yazıçı-publisist

Redaksiyadan: “Taleyim - yol yoldaşım” şeirlər toplusu uzun illərdən bəri “Xalq” qəzetində çıxışan, bu yaxınlarda 65 yaş tamam olan Paşa Əmircanovun ömrünün əlamətdar mərhələsinə yarıdıcılıq hesabatıdır. Dəyərli əməkdaşımızı bir daha təbrik edir, ona yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

Bir mahnı – bir tarixçə

Musiqi, sadəcə, notların harmoniyası deyil, millətin tarixi yaddaşının, ağrısının, şərəf və qürurunun ifadəsinə də çevrilən mənəvi gücdür. Azərbaycan musiqi mədəniyyətində bəstəkar Aytən İsmixanovanın yaradıcılığı məhz belə məfkurəvi dərinliyi, janr azadlığı və yüksək peşəkarlığı özündə birləşdirir.

Qələbəyə çağırış nəğməsi

Fortepiano və bəstəkarlıq üzrə ali musiqi təhsili alan sənətkar muğamın zənginliyindən tutmuş ən müasir ritmlərə qədər rəngarəng üslublara cəsarətlə müraciət edir.

Bəstəkarın vətənpərvərlik mövzusunda hər bir əsərində Azərbaycanın ruhu və musiqi zövqü aydın duyulur. Aytən İsmixanova ilə həyat yolunun əsas məqamları, sənətdə yenilik axtarışları və vətənpərvərlik mövzusunda yazdığı əsərlər barədə söhbət etdik.

– *Sənət yolunuz klassik musiqidən, populyar üslublara, “hip-hop”dan muğamın sintezinə qədər geniş bir dairəni əhatə edir. Fərqli janrlarda uğurlu əsərlər yaratmaq çətin deyilmi?*

– Şübhəsiz, klassik baza bəstəkar üçün möhkəm bir təməl və etibarlı dayaqdır. Mükəmməl təhsil sənətə peşəkar yanaşmanı, ən əsası isə düşüncə sərhədlərini aşmağı və müxtəlif üslublarda azad işləməyi öyrədir. Bütün janrlara – klassik, xalq, caz, müasir pop musiqisinə asanlıqla müraciət edirəm.

Musiqiyə olan marağım və sevgim imkan verir ki, yaradıcılığımnda hər hansı məhdudiyyət qoymadan, tamamilə sərbəst şəkildə özümü ifadə edim. Mən fərqli janrların bir-birinə qarışdığı və harmoniya yaratdığı o kəşmə nəqtlərini nəzərdə tuturam. Məni daim ruhlandırən ən böyük qüvvə məhz bu estetik qovuşma və yaradıcı janr azadlığıdır.

– *Bəstəkar, aranjimançı, həm də mahnı sözlərinin müəllifisiniz. Bir əsərin zamanın sınağından çıxaraq sevilməsinin sirri nədir – melodiyanın şəhri, sözün mənə dərinliyi, yoxsa peşəkar aranjiman?*

– Mənim üçün bir əsərin uzunömürlü olması və zamanın sınağından çıxması təkcə melodiyanın gözəlliyi və ya aranjimanın texniki keyfiyyəti ilə məhdudlaşmır. Musiqi duyğuların və səmimiyyətin ahəngə çevrilməsi dilidir. Əgər sənətkar öz duyğularını – ağrısını, sevincini və yaşan-

düşdülər. Bu, mahnının, sadəcə, bir bəstə deyil, millətin ruhunu və Vətənə sevgisini nəsil-dən-nəslə ötürən bir tarixi vəsiyyətdə çevrildiyini göstərir. Əsgərlərimizin cəbhədə “Ya Qarabağ, ya ölüm!” sözləri ilə döyüşə girməsi bir bəstəkarın öz sənəti ilə xalqına verə biləcəyi ən böyük töhfədir.

Bu gün Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi və Ordumuzun qəhrəmanlığı şəraitində Qarabağ Zəfərindən 5 il ötür. Artıq o mahnını dinləyəndə duyğular daha fərqlidir. Uzun illərin Qarabağ ağrısı qürurla və dərin şükranlıq hissi ilə əvəzlənir. Biz artıq qalib xalqıq. Qarabağ azaddır və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, tam suverenliyi bərpa edilib.

Qələbə ruhunu yaşatmaq sənətkarın müqəddəs borcudur. Şanlı zəfərin 5 illiyi münasibətilə Xalq artisti Miri Yusifin ifasında “Ya Qarabağ, ya ölüm!” mahnısının yeni versiyası təqdim olunacaq. Mahnının aranjimanı yenilənib, sözləri isə tamamilə Qələbə ruhunda yenidən yazılıb. Bu əsər 8 Noyabr – Zəfər Günüə həsr olunub. “Ya Qarabağ, ya ölüm!” əsəri xalqımız üçün

tilərini sərbəst şəkildə ifadə edə bilirsə, o əsər mütləq yaşayacaq. Çünki o, dinləyicinin daxili hisslərinə – sevgi, itki, ümid və nostalji kimi insani duyğulara toxunur.

Musiqi həm də hissləri oyadan ruhun özüdür. O, bizi bir anın içində illərlə əvvələ qaytarmağa və ya gələcəyə aparmağa qadirdir. Sözlər bu ruha can verir və əsəri daha mənalı edir. Aranjiman isə həmin ruhun libasıdır – musiqini zamana və auditoriyaya uyğunlaşdırır. Beləliklə, musiqinin ruhu melodiyanın səmimiyyəti, sözün həqiqəti və aranjimanın zövqlə birləşdiyi yerdə yaranır.

– *25 il əvvəl yazdığınızı “Ya Qarabağ, ya ölüm!” mahnısı 44 günlük Vətən müharibəsində səfərbərlik çağırışına, əsgərlərimizin cəbhə nəğməsinə çevrildi. Bu gün – Zəfərdən 5 il sonra, mahnını dinləyəndə hansı duyğuları keçirirsiniz?*

Zəfərin öyüncü səsinə yenidən təcəssüm etdirəcək.

– *Sami Yusuf ilə “Azərbaycan” mahnısı üzərində əməkdaşlığınız milli musiqimizin global məkanda tanınması və Azərbaycan ruhunu tanımaq baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır.*

– Sami Yusuf kimi dünyaşöhrətli sənətkarla əməkdaşlığımız mənim üçün sadəcə, musiqi layihəsi deyil, Azərbaycanın mədəniyyətini təbliğ edən körpü rolunu daşıyırdı. “Azərbaycan” mahnısı ilə biz milli musiqimizin xalqımızın ruhunu beynəlxalq səviyyədə təqdim etdik. Bu layihə göstərdi ki, səmimi və orijinal milli musiqi hər bir dinləyicinin qəlbinə yol tapır.

Vətənpərvərlik duyğusunu global arenada səsləndirmək üçün Sami Yusuf ilə “Qarabağımın” adlı daha bir ortağ mahnı üzərində işləmişik. Mahnı Azərbaycan

– “Ya Qarabağ, ya ölüm!” mahnısını bəstələyərkən yaşadığım hisslər hər bir azərbaycanlının ortaq nisgilini və qələbəyə inamını ifadə edirdi. Qarabağın uzun illər davam edən həsrəti qəlbimizdə dərin, sağalmaz bir iz buraxmışdı. Dədə Ozan Arifin şeirindəki Vətən sevgisi, yanğı və qələbəyə ümid o qədər təsirli idi ki, bu şeirə musiqi yazmaq daxili ehtiyaca, mənəvi borca çevrilmişdi.

Təxminən 25 il əvvəl bu mahnını yeniyetməlik dövründə dinləyən gənclərimiz 2020-ci ildə məhz həmin mahnının sədaləri altında Vətən müharibəsinə yola

xalqın azadlıq, qürur və torpaq sevgisini ifadə edir. Qarabağın yenidən doğulmasına və sürətlə bərpa edilən gözəlliyinə həsr olunub.

Mənim arzum və yaradıcılıq missiyam isə Azərbaycan musiqisini dünya səhnəsində daha geniş təqdim etməkdir. İstəyirəm ki, hər yeni mahnım dinləyicinin qəlbində silinməz iz buraxsın və Azərbaycanın yüksək musiqi zövqünü ucadan səsləndirsin.

Arzu ƏLİYEVƏ
XQ

30 ailə də Xocavəndə qayıdıb

Dünya növbəti köç karvanı ilə Xocavənd rayonunun Qırmızı Bazar qəsəbəsinə gələn 20, Sos kəndinə gələn 10 ailəyə evlərinin açarları təqdim olunub.

Açarların təqdim olunması mərasimində Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər. Ailələr sevinclə açarları qəbul edərək öz evlərində məskunlaşıblar.

Qeyd edək ki, bu mərhələdə Qırmızı bazar qəsəbəsinə 20 ailə olmaqla 71 nəfər, Sos kəndinə isə 10 ailə olmaqla 42 nəfər köçürülüb. Onlar respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya, pioner düşərgəsi, yarımçıq tikililər və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələr-

dir. Köçürülən ailələrin evlərdə yerləşməsi üçün bütün zəruri şərait yaradılıb. Bugünkü köç də daxil olmaqla, Qırmızı bazar

qəsəbəsində 30 ailə olmaqla 110 nəfərin, Sos kəndində isə 20 ailə olmaqla 89 nəfərin məskunlaşması təmin edilib.

Ağdaşda “Heyva festivalı”

“Ağdaş Rayonu haqqında çox deyilib, çox yazılıb” – müəssisəmiz Hacı Tapdıq Əhmədov ürək sözlərini bildirir, – Ağdaş heyvası Azərbaycanda ən yaxşı heyva sayılır. Bu gün burada heyvanın 15 sortu yetişdirilir. Sizə hansından deyim, “Bəhrəm”, “Cardan”, “Kamil”, “Əppək”, “Armudu”, “İyli”, “Albalı”, “Bardaq”... yəni sayımmı? Hamısı bir-birindən ləzzətli!...”

Düz sözsə nə deyəsən? Odur ki, “Heyva festivalı” ilk dəfə Ağdaşda keçirilib. Şənlidə Ağdaş Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Orxan Hüseynzadə, Milli Məclisin deputatları Sahib Aliyev və Məzahir Əfəndiyev, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar İnnovasiya Mərkəzinin direktoru Anar Cəfərov, “DOST” İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin rəzidentləri, KOBİA və müxtəlif dövlət qurumlarının nümayəndələri, media təmsilçiləri, hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, ictimaiyyət nümayəndələri və çoxsaylı rayon sakinləri iştirak ediblər.

Heydər Əliyev meydanında keçirilən açılış mərasimində Heyvaçıyağı obrazını canlandıran Heyva xanım iştirakçıları salamlayıb. Sonra festival şarları havaya buraxılıb.

Çıxış edənlər bu bar-bərəkət bayramının rayonun sosial-iqtisadi və mədəni həyatında xüsusi rolundan və festival çərçivəsində görülmə işlərin əhəmiyyətindən danışblar. Onlar bildiriblər ki, Ağ-

daşın mədəni, sosial və iqtisadi potensialını bir araya gətirən “Heyva festivalı” ölkəmizdə qeyd edilən “Konstitusiyaya və Suverenlik İli”nə təsadüf etməklə, milli birlik və yaradıcılıq ənənələrimizin təcəssümünə çevrilib.

Festival çərçivəsində qonaqlara yerli heyva məhsulları, kulinariya nümunələri, dulusçuluq, keramika, xalçaçılıq, dekorativ toxuculuq, eco-art və ebruli sənəti, həmçinin körpələr evi-uşaq bağçalarının səhnəcik və rəqsləri təqdim olunub. Viktorina, robot texnikası və STEAM layihələri, “DOST” İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin sərgiləri, floristika, rəsm və plener guşələri, eləcə də idmançı və kəndirbazların çıxışları, sahibkarlıq subyektlərinin məhsulları da tamaşaçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Festival konsert proqramı ilə başa çatıb.

İlqar HƏSƏNOV,
XQ-nin bölgə müxbiri

Satış şərtləri və qiymətlər:

Bu ilan çerçevesinde manzillerin satışı hem **ipoteka** kreditten istifade etməklə, həm də öz vəsaiti hesabına ödəniş üsulu ilə nəzərdə tutulmuşdur.

*Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin sərəncamında olan mənzilləri vətəndaşların güzəştə əldə etməsi Qaydası'na uyğun olaraq **güzləmə qaydasında mənzillərin seçimi** 9 dekabr 2025-ci il tarixində saat 11:00-da başlayacaq və 12 dekabr 2025-ci il tarixi saat 11:00-dək davam edəcəkdir.

Hövsan Yaşayış Kompleksinin ikinci mərhələsi üzrə
4 otaqlı mənzillərin qiyməti – 94 050 manatdır.

4 otaqlı mənzillərin qiyməti – 105 800 manatdan başlayır.

Lənkeran Yaşayış Kompleksi üzrə:
3 otaqlı mənzilin qiyməti – **61 965** manat,
4 otaqlı mənzillərin qiyməti – **84 150** manatdan başlayır.

Bineqedi Yaşayış Kompleksi üzrə:
Studio tipli mənzillərin qiyməti – **48 120** manat
2 otaqlı mənzillərin qiyməti – **69 240** manat,
3 otaqlı mənzillərin qiyməti – **87 480** manat,
4 otaqlı mənzillərin qiyməti – **118 800** manatda

Şirvan Yaşayış Kompleksi üzrə:

2 otaqlı mənzillərin qiyməti – 54 815 manat,
3 otaqlı mənzillərin qiyməti – 69 160 manat,
4 otaqlı mənzillərin qiyməti – 93 765 manatdır.

Yevlax Yaşayış Kompleksi üzrə:
Studio tipli mənzillərin qiyməti – **41 040** manat,
1 otaqlı mənzillərin qiyməti – **43 225** manat,
2 otaqlı mənzillərin qiyməti – **55 575** manatdır.
3 otaqlı mənzillərin qiyməti – **70 490** manatdır.
4 otaqlı mənzillərin qiyməti – **103 740** manatdır.

Qeyd: Mənzillərin satış qiymətinə ƏDV daxildir.

Hövsan Yaşayış Kompleksinin birinci mərhələsi üzrə:

Hövsan Yaşayış Kompleksinin ikinci mərhələsi üzrə

Sumqayıt Yaşayış Kompleksi üzrə:

Lənkəran Yaşayış Kompleksi üzrə:

Bineqədi Yaşayış Kompleksi üzrə:

Şirvan Yaşayış Kompleksi üzrə:

Yevlax Yaşayış Kompleksi üzrə:

Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin rəsmi internet sahifəsinə (www.mida.gov.az) daxil olaraq **Hövsan Yaşayış Kompleksinin birinci mərhələsində, Hövsan Yaşayış Kompleksinin ikinci mərhələsində, Binəqədi, Şirvan, Yevlax, Sumqayıt və Lənkəran Yaşayış Komplekslərində** satışa çıxarılan hər bir mənzilin (və otaqlarının) dəqiq ölçüsü, qiyməti, tətbiq edilən güzəştərlər və **agent banklar** haqqında məlumatla tanış olmaq mümkündür.

Qeyd: "Güzəştli mənzil" sisteminin istifadəçiləri satış modulundan istifadəyə dair və gözləmə qaydasında mənzil seçiminə dair təlimatlar ilə öz elektron kabinetlərinin müvafiq bölmələrində və ya www.mida.gov.az internet saytının ana sahifəsində "Güzəştli mənzil sistemi" keçidi vasitəsilə tanış ola bilərlər.

İDMAN

Sərbəst güləşçilərimizin
1 dəst Serbiya medalı

Serbiyanın Novi Sad şəhərində keçirilən güləş üzrə U23 dünya çempionatına yekun vurulub. Sonuncu yarış günündə sərbəst güləşçilərimizdən Ayxan Abdullazadə (65 kq) təsəlliverici görüşdə ukraynalı Mikita Qonçarovu 4:1 hesabıyla üstələsə də, Bürünc medal görüşündə qırğızıstanlı Bilal Şərif Uuluya (0:10) məğlub olaraq 5-ci yerlə kifayətləndi.

Ali Tsokayev (86 kq) isə italyalı Gabriele Nikkoliniyə (11:0) və gürcüstanlı Tornike Samxaradzeyə (13:2) tam üstünlüklə qalib gələrək bürünc medala sahib çıxıb.

Beləliklə, millimiz dünya çempionatını 1 dəst medalla başa vurub. Xatırladaq ki, bundan əvvəl Kənan Heybətov (70 kq) qızıl, Xetaq Karsanov (125 kq) isə gümüş medal qazanıb. Yığmamız 84 xalla komanda hesabında 4-cü yeri tutub və 3-cü pillədəki Yaponiyadan cəmi 1 xal geri qalıb. ABŞ güləşçiləri (137) birinci, İran idmançıları (127) isə ikinci olub.

Bakıda qol güləşi
Dünya yarışı

Bakıda qol güləşi üzrə Dünya çempionatının açılış mərasimində gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov, Azərbaycan Bədibildinq və Fitnes Federasiyasının (ABFF) rəsmiləri, Beynəlxalq Qol Güləşi Federasiyasının (IFA) prezidenti Anders Aksklo, dünya çempionatında mübarizə aparacaq ölkələrin təmsilçiləri və digər rəsmi qonaqlar iştirak ediblər.

Mərasimdən öncə Anders Aksklo və Fərid Qayıbova ABFF-nin qol güləşi üzrə vitse-prezidenti Azər Məhərrəmov tərəfindən simvolik kəmər təqdim olunub.

İAF-in prezidenti fikirlərini bildirdikdən sonra F.Qayıbov çıxış edib. Nazir iştirakçılara uğurlar arzulayıb və dünya çempionatını açıq elan edib.

Qeyd edək ki, 30 ölkədən 400-dən çox idmançının qatıldığı turnir oktyabrın 31-də başa çatacaq.

Azərbaycan Kubokunun
II təsnifat mərhələsi

Azərbaycan Kubokunun 1/8 final mərhələsinin II təsnifat mərhələsində “Sheki City” ilə qarşılaşan “Karvan-Yevlax” növbəti mərhələyə vəsiqəni təmin edib.

Şamaxı şəhər stadionunda baş tutan görüşün əsas vaxtı 1:1 hesabı ilə başa çatıb. Əlavə vaxtda Yevlax təmsilçisi Şəki komandasının qapısından daha iki qol vurub – 3:1.

“Turan Tovuz” isə “Azərsun Arena”da II Liqa təmsilçisi “Dinamo” ilə üz-üzə gəlib. Oyun 5:0 hesabı ilə tovuzluların xeyrinə başa çatıb.

Dünən keçirilən digər görüşlərdə “Cəbrayıl” – “Şəfa” 0:3, “Göygöl” – “Baku Sporting” 0:2, “Kəpəz” – “Ağstafa Gəncləri” 6:1, “Qaradağ Lökbatan” – “İmişli” 2:3 hesabı qeydə alınıb.

Beləliklə, “Karvan-Yevlax”, “Turan Tovuz”, “Şəfa”, “Baku Sporting”, “Kəpəz” və “İmişli” komandaları növbəti mərhələdə iştirak etmək hüququ qazanıblar.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Kubokunda II təsnifat mərhələsinə bu gün yekun vurulacaq.

Qabil YUSİFOĞLU
XQ

Günün sualı

Ev telefonlarımız niyə “susur”?

ATS şəbəkəsi ildən-ilə məhdudlaşır

Vaxt var idi, ev telefonlarımızın zəngi gələndə sevinərək dəstəyi hər kəsdən tez götürməyə çalışardıq. Bu aparat evimizin ən dəyərli əşyalarından, sanki, ailəmizin üzvlərindən biri idi. Evimizdə dəhlizdəki örtüklü balaca masanın üzərində dayanardı. Onun yanında bir telefon kitabımız da vardı. Hər kəsin adı və qarşısında nömrəsi olardı. Bəzən uzun-uzadı danışqlarla, bəzən də bir zənglə sevincirdirdi bizləri...

Bu gün demək olar ki, heç işləmir, amma yenə də evin bir küncündə yerini qoruyur... İllərlə növbəyə dayanıb çəkirdiyimiz, ilk zənginə dünyalar qədər sevindiymiz bu telefonlar doğrudanmı gərəksiz əşyaya çevrilib?

Bir zamanlar qonşudan-qonşuya, rayondan-şəhərə uzanan tellər indi xatirələrin tozlu küncündə qalıb. Gənc cütliklərin saatlarla dəstəyi başında gözlədiyi telefon aparatlarından, yaxud metro çıxışlarında yerləşən taksafonlardakı növbələrdən bu gün əsər-olamət yoxdur. Tarixə ekskurs etsək görərik ki, bu aparatlar da digər texnoloji cihazlar kimi zamanla dəyişdi, təkamül yolu keçdi. Əvvəlcə fırlanan nömrə diski ilə evlərimizin qonağı oldu. Sonra düyməli modellər, bir az da inkişaf edib gələn zəngdə nömrəni göstərnlər, ardınca simsiz, otaqlar arasında daşıyan telefonlar gündəmə gəldi. İndi isə susur... Bəs görəsən niyə?

Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumatdan da görünür ki, stasionar telefonlara tələbat azalıb. Belə ki, ötən il ölkədə sabit şəbəkə telefonlarının ümumi sayı 1 milyon 175 min nömrə təşkil edib. Onlardan 1 milyon 95 min 200-ü mənzillərdə olan sabit şəbəkə telefonlarıdır. 2023-cü ildə isə 1,4 milyondan bir qədər artıq sabit şəbəkə telefonları istifadəçisi qeydə alınıb. Onlardan 1,3 milyon mənzillərdə olan sabit şəbəkə telefonları olub. Beləliklə, bir il ərzində 230 minə yaxın insan ev telefonlarından imtina edib.

Əhali arasında keçirdiyimiz sorğu-da insanların əksəriyyəti hər ay abunə haqqı ödəməsinə baxmayaraq, ev telefonlarından istifadə etmədiklərini bildirdilər. Səkinə İsmayılova dedi:

– 6 aydır ki, telefonum kəsilib abunə haqqını ödəmirəm. Mobil telefonda istifadə etmək mənə daha rahatdır. Ev telefonumuzun səsinə belə unutmuşam.

Ev telefonuundan imtina etməyə başladığı gəlməyən Adilə Cəfərova isə bildirir:

– Hər ay boş-boşuna abunə haqqı ödəyirəm, amma ləğv etməyə də əlim gəlmir. Deyirəm, bəlkə, na vaxtsa lazım olar. Elə bilirəm, evdə telefon olmayan-da nəşə çatmır.

Məsələ ilə əlaqədar “Aztelekom” MMC-nin də mövqeyini öyrəndik. Qurumdan bildirildi ki, son dövrlər stasionar telefonlara maraq, həqiqətən də azalıb:

– Hazırda vətəndaşlara internet və stasionar telefon xidmətləri təqdim

olunur. Mobil rabitə və internet texnologiyalarının sürətli inkişafı, istifadə rahatlığı və əlavə funksiyalar stasionar telefonlara olan ehtiyacı azaltsa da, bu rabitə növü hələ də bir çox hallarda aktuallığını qoruyur. Xüsusilə, rəsmi qurumlarda və təşkilatlarda onların istifadəsi zəruri olaraq qalır. Şəbəkənin nisbətən zəif olduğu yerlərdə belə, ev telefonları sabit səs keyfiyyəti təmin edir. Bununla yanaşı, texnologiyanın inkişafı nəticəsində son dövrlərdə stasionar telefonlara olan marağın ildən-ilə azalma tendensiyası müşahidə olunur.

Açıqlamaya əlavə olaraq bildirək ki, bu xidmətlərdən istifadə vətəndaşların seçiminə bağlıdır. Belə ki, müqavilə şərtləri və mövcud qanunvericiliyin tələbləri nəzərə alınmaqla abunəçi xidmətlərdən imtina etmək istədiyi təqdirdə əvvəlcədən ərazi üzrə fəaliyyət göstərən şəbəkə yazılı şəkildə müraciət edərək telekommunikasiya xidmətinə dayandırma bilər. Hazırda sabit şəbəkə telefonlarından istifadəyə görə aylıq təminat haqqı əhali üçün 3 manat 50 qəpik, qeyri-əhali üçün isə 7 manat təşkil edir.

Onu da qeyd edək ki, stasionar telefonların tarixə qovuşması prosesi ölkə daxilində Avtomat Telefon Stansiyaları (ATS) tərəfindən həyata keçirilən texnoloji modernləşdirmə ilə də əlaqəli ola bilər. Belə ki, bəzi ATS-lərdə köhnə mis maqistral kəbblərin optik kəbblərlə (GPON) əvəzlənməsi zamanı abunəçilər ev telefonunu saxlamaq istədikdə, onlara genişzolaqlı internet xidməti ilə birgə paketlərə qoşulmaq tələb edilir. İnternet qiyməti isə 25 manatdan aşağı deyil. Bu səbəbdən də insanların bəziləri əlavə xərcə düşməmək üçün stasionar telefon xidmətindən imtina etmək məcburiyyətində qalırlar.

Ekspertlər stasionar telefonlara tələbatın azalmasını həm də mobil telefonların sürətli inkişafı, insanların həyat tərzində və ünsiyyət vərdislərində köklü dəyişikliklərlə əlaqələndirirlər. Onlar bunun iqtisadi amillərlə də bağlı olduğunu hesab edirlər. Ev telefonlarına abunə olmaq, xüsusilə inkişaf edən bazarlarda daha baha başa gələ bilər. Mobil telefonlar və internet zəngləri isə daha sərfəli və əlverişli seçimlər təqdim edir.

Müsahibim isə Azərbaycan İnformasiya və Kommunikasiya Texnologiyaları Sənayesi Assosiasiyası (AİKİSA) İdarə Heyətinin sədri Elvin Abbasov dedi ki, xüsusilə gənc nəsil və texnologiyadan əlavə isti-

fadə edən şəhər sakinləri arasında stasionar telefonlara ehtiyac minimuma enib:

– Hazırda bir çox ölkələr kimi Azərbaycanda da stasionar telefonların texnologiyası dəyişərək fiber-optik texnologiyaya keçib. Bu isə o deməkdir ki, artıq mis kabel dövrü bitib, stasionar telefonlar fiber-optik üzərindən fəaliyyət göstərir. Son on ildə ölkəmizdə bu telefonlardan istifadədə nəzərəçarpan azalma müşahidə olunur. Prosesin əsas səbəbi mobil rabitənin, internet üzərindən səsli və video-zəng xidmətlərinin (“VoIP”, messenger tətbiqləri və s.) sürətli inkişafıdır.

Ev telefonlarından, əsasən, yaşlı əhali, kənd və qəsəbə sakinləri, həmçinin bəzi dövlət qurumları və müəssisələr istifadə edir. Bu telefonlar daha çox dövlət qurumlarında, xüsusən də təhlükəsizlik strukturlarında hələ də etibarlı rabitə vasitəsi hesab olunur. Tələbatın azalmasının digər səbəbləri arasında texniki sabitlik, mobil əlaqənin zəif olduğu ərazilərdə rabitənin təminatı, uzun illərin vərdisləri və müəyyən hallarda daha ucuz tarif imkanları da var. Abunəlik sayında azalma tendensiyası, əsasən, mobil şəbəkələrin geniş əhatə dairəsi, internet paketlərinin olçatan olması və yeni nəsil ünsiyyət vasitələrinin populyarlaşması ilə bağlıdır.

Bu xidmətin mərhələli şəkildə daha da azalacağını qeyd edən müxtəssis, stasionar telefonların “etibarlılıq” və “ənənə” rəmzi olaraq qaldığını vurğuladı:

– Stasionar telefonlar bəzi insanlar üçün artıq sosial simvol və nostalji element kimi qəbul olunur. Küçələrdə quraşdırılan taksafonlar isə şəhərin qədimliyini və gözəlliyini tamamlayan amillərdən biri kimi dəyərləndirilə bilər.

AI (süni intellekt) üzrə müxtəssis Natiq Məmişov stasionar telefonlara tələbatın azalmasını mobil telefonların həm rahat daşınma bilması, həm də əlavə funksiyalar təqdim etməsi ilə əlaqələndirdi:

– Məsələn, əvvəllər fotoqrafiq üçün fotokamera istifadə olunurdu,

“Zəfər Kuboku 2025”in qalibləri

10 metr məsafəyə pnevmatik tapançadan atəş üzrə qadınlar arasında keçirilən yarışda idmançımız Nigar Nəsirova 1-ci, belaruslu Liubov Yaskevich və Zoya Dasko müvafiq olaraq 2-ci və 3-cü yerləri bölüşüblər.

10 metr məsafəyə pnevmatik tapançadan atəş üzrə kişilər arasında keçirilən yarışda Belarus idmançıları İvan Kazak 1-ci, Uladzislau Dzemesh 2-ci, Vladislav Kalmikov isə 3-cü yerə layiq görüldü.

10 metr məsafəyə pnevmatik tüfəngdən atəş üzrə qarışıq komanda yarışında mükafatların 3-nü də Azərbaycan idmançıları qazanıb. Elvina Əfsanə / Zahid Sofiyev 1-ci, Aynur Mahmudova / Ruslan Qəhrəmanov 2-ci, Vəfa Zeynalova / Əliməmməd Hüseynov isə 3-cü olub.

10 metr məsafəyə pnevmatik tapançadan atəş üzrə qarışıq komanda yarışının qalibləri Belarus idmançıları Dasko Zoya / Krautsou Yury 1-ci, Piatrova Aliaksandra / Dzemesh Uladzislau 2-ci, gürcüstanlı Prodiashvili Mariami / Mumladze Giorgi isə 3-cü yeri tutub.

XQ

HAVA

Bakıda yağmursuz, bəzi rayonlarda yağış, dolu və qar...

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən verilən məlumata görə, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Səhər bəzi yerlərdə zəif duman, az çiskın olacağı ehtimalı var. Mülayim cənub-şərq küləyi axşam güclü şimal-qərb küləyi ilə əvəzlənəcək.

Havanın temperaturu gecə 15-17, gündüz 20-23 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 760 millimet cıva sütunundan 756 millimet cıva sütununa enəcək. Nisbi rütubət gecə 80-85, gündüz 70-75 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında havanın, əsasən yağmursuz keçəcəyi, lakin axşama doğru şimal və qərb rayonlarından başlayaraq, bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı, şimşək çaxacağı proqnozlaşdırılır. Ayrı-ayrı yerlərdə yağışın leysan xarakterli intensiv olacağı, dolu düşəcəyi, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək.

Havanın temperaturunun gecə 10-15, gündüz 20-25, dağlarda gecə 5-10, gündüz 13-18 dərəcə isti olacağı bildirilir.

Q.ƏLİYEV
XQ

✓ 2021-ci il avqustun 16-da Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi tərəfindən Hüseynov Kamil Rəsim oğlunun adına mənzilin imtiyazlı şəxslərə verilməsi haqqında 492 C nömrəli sərəncama əsasən verilmiş təhvil-təslim sənədi (akt) itdiyi üçün etibarsız sayılır. Ünvan: Abşeron rayonu, Yeni Yaşayış Kompleksi, 54 nömrəli bina, 23-cü mənzil.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektorluğu, professor-müəllim heyəti və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi dövlət idarəetməsi və menecment kafedrasının dosenti

İBRAHİMXƏLİL İBRAHİMOVUN

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.